

1. Fiziki Coğrafyanın konusu doğa olaylarıdır. Akarsula, bitki, fay hatları, çöller fiziki coğrafyanın inceleme alanıdır. Tarım ürünleri ekonomik coğrafyanın inceleme alanına girer.

CEVAP: E

2. Sanayi ve teknoloji geliştikçe doğanın insana etkisi azalır. Gelişmemiş bölgelerde doğa daha etkilidir. II nolu alan Çin ve Güney Kore'yi göstermektedir.

CEVAP: B

3. Maltepe Sahil Parkı – gezi ve dinlenme alanıdır.
Marmaray – ulaşım
Deriner barajı – elektrik üretimi
GAP – su sağlama
Ordu-Giresun havaalanı ulaşım amaçlıdır.

CEVAP: A

4. Tarım alanlarının amaç dışı kullanımı plansız şehirleşme, sanayi kuruluşları ve sera gazlarının artması doğaya zarar verirken ağaçlandırma ile erozyonu önlemek doğayla dost olmaktadır.

CEVAP: C

5. Hidrocoğrafyanın konusu okyanus, deniz , göl, akarsu ve yeraltı sularıdır. Dağların oluşumu jeomorfolojinin konusudur.

CEVAP: C

6. III. nolu yer atmosfer, I. nolu yer denizlerdir. Bunlar cansız çevre elemanlarıdır.
Ağaçlar ve insanlar canlıdır.

CEVAP: B

7. Von Humboldt Fiziki Coğrafyanın kurucusudur. Yeni ve Yakın Çağ coğrafyacılarındandır.

CEVAP: A

8. Pamukkale'nin ziyaret edilmesi turizm ile, ithalat ve ihracat ticaret ile, gemi trafiği ulaşım ile ilgilidir.

CEVAP: B

9. III nolu yer İzmit'tir. İzmit'te petrol rafinerisi kurulması İzmit'te petrolün çıkarılması ile ilgili değildir. Liman ve pazarlama nedeniyle rafineri kurulmuştur.

CEVAP: C

10. Etnoloji, siyaset, iktisat ve jeopolitik beşeri ve ekonomik coğrafya ile ilgilidir. Yer bilimi olan jeoloji fiziki coğrafya ile ilgilidir.

CEVAP: B

11. Dağılım ilkesinde yer belirtilmelidir. "Deprem sonucu tsunamiler oluşur." cümlesi neden - sonuç ilişkisini anlatır, yer belirtmez.

CEVAP: E

12. Şanlıurfa Güneydoğu Anadolu'da kurak iklime sahiptir. Bitki örtüsü zayıf olduğu için ev yapımında kerpiç kullanılmıştır.

CEVAP: C

13. Soğuk iklimlerde kalın duvarlı ve küçük pencere evler olur. Türkiye'de kışların en sert geçtiği yer Doğu Anadolu'dur. Doğu Anadolu'da evler kalın duvarlı ve küçük pencerelidir.

CEVAP: D

1. Neden - sonuç ilişkisinde coğrafi bir olayın hangi sonuçları doğurduğuna bakılır. Erzurum - Kars Platosu'nda büyükbaş hayvancılığın gelişmesi sonuçtur. Bunun nedeni yaz yağışlarıdır.

CEVAP: D

2. Hidrografiya dünyada bulunan su kaynaklarını inceleyen bilim dalıdır. Bataklıklarda önemli tatlı su kaynakları olduğu için hidrografyanın inceleme alanına girer. Bulut ve sisi klimatoloji inceler. Limanı ulaşım coğrafyası, toprağı ise pedoloji inceler.

CEVAP: A

3. Buğday karasal iklimde yetişir. Türkiye'de karasal iklimin etki alanı geniştir. Çay ve fındık Karadeniz ikliminde, zeytin Akdeniz ikliminde, muz sıcak iklimlerde yetişir.

CEVAP: C

4. İnsanların ülkesini tanımaları ve buna bağlı olarak ülkelerini sevmeleri vatan sevgisine örnek oluşturur.

CEVAP: D

5. A, B, C ve D seçenekleri beşeri unsurlar içerdiği için beşeri coğrafyanın inceleme alanına girer. Delta doğal bir unsur olduğu için fiziki coğrafyanın inceleme alanına girer.

CEVAP: E

6. Mukaddime; İbn-i Haldun'un meşhur eseridir. Cihan-nüma Katip Çelebi'nin, Divanu Lugatit Türk Kaşgarlı Mahmut'un, Seyahatname Evliya Çelebi'nin, Kitabı Bahriye Piri Reis'in eseridir.

CEVAP: C

7. İnsanın doğaya etkisini seçeneklerde şu şekilde aramamız gerekir. İnsanın doğayı tahrip etmesi ya da doğada değişiklikler meydana getirmesi gibi, akarsular üzerine setleri yapan ve doğada büyük bir baraj gölü oluşturan insan olduğu için "C" seçeneği insanın doğaya etkisine örnektir.

CEVAP: C

8. Soruya göre sanayinin ve teknolojinin en az geliştiği yeri haritada aramalıyız. IV nolu merkez Doğu Afrika'da yer aldığı için sanayi ve teknoloji bu bölgede gelişmemiştir. I numaralı bölge Avustralya'nın güneydoğusu, II numaralı bölge İngiltere, V numaralı bölge ABD'nin doğusudur. Bu bölgelerde sanayi faaliyetleri çok gelişmiştir.

CEVAP: D

10. Ekoloji, canlıları inceleyen bilim dalıdır. Eşleştirme yanlış yapılmıştır. Akarsuları inceleyen bilim dalı hidrolojidir. Verilen diğer eşleştirmelerin tamamı doğrudur.

CEVAP: E

11. İç Anadolu Bölgesi'ndeki toplu yerleşimlerin özelliklerini beşeri coğrafya inceler. Verilen diğer seçeneklerdeki vadileri, yağış rejimini, muson iklimini ve Marmara Bölgesi'nin iklim özelliklerini fiziki coğrafya inceler.

CEVAP: D

9. Orman bölgeleri ekonomik coğrafyanın inceleme alanına girmez. Fiziki coğrafyanın inceleme alanına girer. Ticaret, turizm, hayvancılık ve sanayi bölgeleri ekonomik coğrafyanın inceleme alanına girer.

CEVAP: E

12. Hayati Doğanay, Sırrı Erinç, Reşat İzbirak ve Faik Sabri Duran ülkemizde modern coğrafyanın temellerini atmışlardır. İdrisi, Orta Çağ'da yaşamıştır.

CEVAP: B

1. Muson rüzgarlarının oluşum sebebi eksen eğikliği ve karalarla denizlerin farklı ısınma özelliğidir. Verilen diğer maddelerin ortaya çıkmasının sebebi dünyanın günlük hareketini batıdan doğuya doğru yapmasıdır.

CEVAP: D

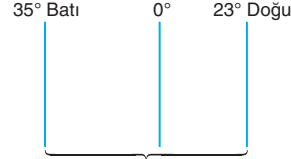
2. Mevsimlik sıcaklık farkları yıllık hareket ve eksen eğikliğinin ortak sonucudur. Kutuplara doğru sıcaklığın ve çizgisel hızın azalması aynı anda bir yüzünün gündüz diğer yüzünün gece olması Dünya'nın şekli ile ilgilidir.

CEVAP: E

3. Güney Yarım Küre üzerinde yer alan merkezlerde sürekli rüzgarlar esiş yönünün soluna saparlar. Çünkü dünya günlük hareketini batıdan doğuya doğru yapar. Bu yüzden Kuzey Yarım Küre'de esiş yönünün sağına sapar.

CEVAP: A

4. Önce iki merkez arasındaki boylam farkı bulunur. Boylam farkı 4 ile çarpılarak zaman farkı bulunur.



$$23 + 35 = 58 \text{ boylam}$$

$$58 \times 4 = 232 \text{ dakika zaman farkı vardır.}$$

CEVAP: C

5. Verilen üç öncül de dünyanın batıdan doğuya doğru dönmesinin sonucudur. Yerel saatin doğuda ileri olması sürekli rüzgarların KYK'da sağa GYK'da sola sapması ve güneşin doğuda erken doğup daha erken batması dünyanın günlük hareketinin yönüyle alakalıdır.

CEVAP: E

6. Aralarındaki mesafenin az olması için meridyenler arası mesafenin az olduğu kutuplara yakın bir enlem seçilmelidir. Verilen enlemler arasında kutuplara en yakın enlem derece olarak en büyük olan 75° kuzey enlemidir.

CEVAP: E

7. Geoid; kutuplardan basık Ekvator'dan şişkin Dünya'nın kendine has şeklidir. Buna bağlı olarak yerçekimi kutuplarda fazla, Ekvator'da azdır.

CEVAP: A

8. Zaman farkı en fazla olanı aradığımız için en doğudaki boylam ile (45° Doğu) en batıdaki boylam (25° Batı) alınmalıdır.

CEVAP: D

9. Uçaklar aynı anda uçmaya başlayıp aynı anda bitiyorlar ama ekvator'dan hareket eden uçağın katettiği yol fazla, kutuplara yakın olanın azdır. Bu yüzden ekvator'dan hareket eden uçağın hızı diğerlerinden fazladır.

CEVAP: D

10. Yerel saatin en ileri olduğu ülke verilen ülkeler arasında en doğuda yer alan Güney Kore'dir. Yerel saatin en geri olduğu merkez ise en batıda yer alan ABD'dir.

CEVAP: B

11. Meltem rüzgarlarının oluşum nedeni dünyanın eksen hareketidir. Seçeneklerdeki gün içerisinde gölge boyunun değişmesinin de sebebi dünyanın eksen hareketidir.

CEVAP: D

12. Doğu Anadolu Bölgesi'nde fiziksel çözülmenin İç Anadolu Bölgesi'nden fazla olmasının sebebi karasallık şiddetinin daha fazla yaşanmasıdır.

CEVAP: E

13. Eksen hareketi sonucunda oluşan basınçlar 30° ve 60° enlemlerinde gözlemlenir. I ve IV numaralı merkezlerde oluşan ve yıl boyu etkili olan termik basınçların oluşumunun temel sebebi ise dünyanın küresel şeklidir.

CEVAP: C

14. Günlük hareketin yavaşlaması durumunda yıl içinde dünya kendi etrafında daha az döneceği için bir yılda yaşanacak gün sayısı da azalır.

CEVAP: A

15. Dünya günlük hareketini tam ters doğrultuda yapsaydı, Güneş batıda yer alan merkezlerde daha erken doğardı. Bu yüzden güneşin en erken doğduğu merkez II numaralı merkezdir. Güneşe en geç ise V numaralı merkezde doğar.

CEVAP: B

1. A, B, C ve E seçeneğinde verilen bilgilerin oluşmasının sebebi dünyanın günlük hareketidir.

D seçeneğinin ortaya çıkmasının sebebi yörüngenin elips şeklindedir.

CEVAP: D

2. Yeni bir güne en geç başlayan merkez en batıdaki A merkezidir. Çünkü dünya eksen hareketini batıdan doğuya doğru yapmaktadır.

CEVAP: C

3. Dünyanın eksen hareketinin hızı artarsa bir gün 12 saat olacağı için yeryüzü gün içerisinde ne çok ısınır ne de çok soğur. Bu yüzden günlük sıcaklık farkı azalır.

CEVAP: E

4. Iğdır 45° Doğu boylamında yer alır. Başlangıç meridyeniyle aralarında 45 boylam fark vardır. Başlangıç meridyeni Iğdır'a göre daha batıda yer aldığı için güneşi 45° açı sağa doğru sabah yönüne indirmek gerekir.

CEVAP: A

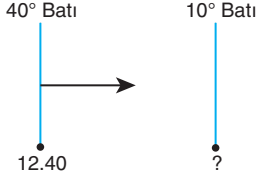
5. 20° Doğu boylamı ile 15° Batı boylamı arasında 35 boylam yani 35° fark vardır. 15° Batı boylamı 20° Doğu boylamına göre batıda yer alır. Güneş 20° Doğu boylamındaki kadar yükselmemiştir. 35° güneşi sağa doğru indirmemiz gerekir.

CEVAP: A

6. 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde bütün boylamlarda güneş yerel saatle 06.00'da doğar, 18.00'da batar. 60° Doğu boylamında saat 12.00 iken saatin 06.00 olduğu boylamı arıyoruz. Aralarında 6 saat zaman farkı var. Bu da 360 dakika yapar. $360 \div 4 = 90$ boylam aralarında fark varmış. 60° Doğu boylamından batıya doğru 90 boylam gidilirse 30° Batı boylamına ulaşılır.

CEVAP: B

7.



Aralarında 30 boylam fark var. $30 \times 4 = 120$ dakika yani 2 saat yapar.

10° Batı meridyeni, 40° Batıya göre daha doğuda yer aldığı için saati 2 saat ileri alırız.

$$12.40 + 2.00 = 14.40$$

CEVAP: C

8.

En batıdaki merkez güneşin henüz yeni doğduğu yerel saati en geride olan I nolu merkezdir. Güneşin ilk olarak doğduğu merkez ise güneşin batmak üzere olduğu IV nolu merkezdir. Başlangıç meridyenine göre konumla ilgili yorum yapılamaz.

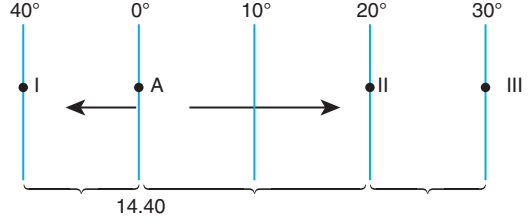
CEVAP: B

9.

Dünya günlük hareketini bugünkünün tam tersi yönde yapsaydı güneş ilk olarak en batıdaki merkezde doğardı. Verilen merkezler arasında en batıda yer alan merkez IV nolu merkezdir.

CEVAP: D

10.



$10 \times 4 = 40$ dakika daha batıda olduğu için saat geri alınır.

$$I = 14.00$$

$20 \times 4 = 80$ dakika daha doğuda olduğu için saat ileri alınır.

$$14.40 + 1.20$$

$$II = 16.00$$

$10 \times 4 = 40$ dakika daha doğuda olduğu için saat ileri alınır.

$$16.00 + 40 \text{ dk}$$

$$III = 16.40$$

CEVAP: C

11.



-5. saat dilimini kullanan New York ile +3 saat dilimini kullanan Türkiye arasında 8 saat zaman farkı vardır. Saati 8 saat ileri alırsak 04.30 11 Haziran'a ulaşılır.

$$\begin{array}{r} 20 \ 30 \\ + \ 8 \ 00 \\ \hline 28:30 \Rightarrow 4:30 \end{array}$$

CEVAP: E

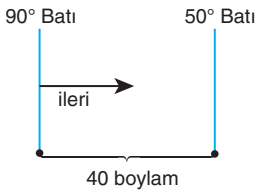
12.

İki merkez arasında 90° lik açı farkı vardır. Her bir açı bir boylama eşit olduğuna göre iki merkez arasında 90 boylam fark vardır. İkinci merkezde yerel saat daha ileri olduğuna göre 90 boylam birinci merkezin boylam değerlerinden doğuya gidilir. 30° Doğu.

CEVAP: A

1. A ile B merkezi arasında 4 saat 20 dakika yani toplam 240 dakika zaman farkı vardır. A ve B merkezi arasında boylam farkı ise $240 \div 4 = 65^\circ$ 'dir.

CEVAP: D

2.  $40 \times 4 = 160$ dk
2 saat 40 dk
12.00
+ 2.40
14.40

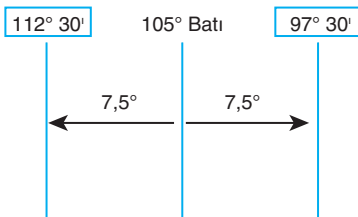
Öğle vakti yerel saat 12.00 demektir. 90° Batı boylamında yerel saat 12.00 iken daha doğuda yer alan 50° Batı meridyeninde yerel saat 02.40 dakika ileridir.

CEVAP: D

3. V numaralı merkez diğer merkezlerden daha doğuda yer aldığı için güneş V numaralı merkezde diğer merkezden önce doğar.

CEVAP: E

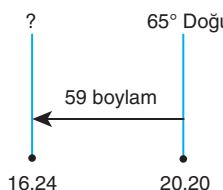
4. İlk önce -7 . saat diliminin merkez boylamı bulunur.
 $15 \times 7 = 105^\circ$ Batı, saat dilimlerinde (-) batıyı (+) doğuyu temsil eder. Sınırlarını bulmak için merkez boylamdan $7,5^\circ$ doğuya, $7,5^\circ$ batıya gidilir.



CEVAP: A

5. Güneş takip çizelgeleri incelendiğinde güneşin batmak üzere olduğu I nolu merkezde yerel saat en ileridir. III nolu merkezde ise güneş yeni doğduğu için yerel saat en geridir. Bu yüzden I nolu merkez en doğuda III nolu merkez en batıda yer alır.

CEVAP: B

6.  20.20
16.24
3.56
236 dakika zaman farkı
 16.24 20.20
236 | 4 65
20 | 59 59
36 6° Doğu
36
0

CEVAP: B

7. 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde bütün boylamlarda kendi yerel saatiyle güneş $06.00'$ 'da doğar ve $18.00'$ 'da batar. Yani aslında soru 30° Batı boylamında yerel saat 18.00 iken başlangıç meridyeninde yerel saat kaçtır?

Aralarında 30 boylam yani

$30 \times 4 = 120$ dakika = 2 saat doğuya geldiği için saat ileri alınır.

$18.00 + 2 = 20.00$

CEVAP: C

8. Doğu batı yönünde en geniş yer kaplayan ülke Rusya'dır. En doğusu ile en batısı arasında yaklaşık 150 boylam yani 10 saat zaman farkı vardır.

CEVAP: E

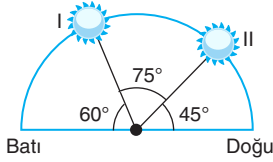
9. +10. saat diliminin merkezi
 $10 \times 15 = 150^\circ$ Doğu meridyenidir.

CEVAP: C

10. Ekvator üzerinde iki meridyen arası mesafe 111 km'dir. $8880 \div 111 = 80$ İki merkez arasında 80 boylam yani $80 \times 4 = 320$ dakika = 5 saat 20 dakika zaman farkı vardır. Y merkezi daha doğuda yer aldığı için saati ileri alırız. $17.20 + 5$ saat 20 dakika = 22.40

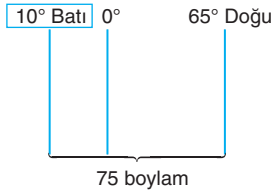
CEVAP: C

11. İki merkez arasındaki derece farkı bulunur.



Aralarında 75° yani 75 boylam fark vardır.

I nolu merkez 65° Doğuda yer aldığına göre 75 boylam batıya gidilir.



CEVAP: A

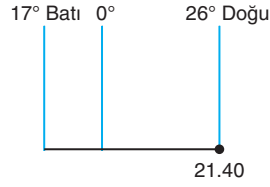
12. İğdir daha doğuda yer aldığı için öğle vakti geçilmiştir. Fakat Türkiye'nin en doğusu ile en batısı arasında 1 saat 16 dakika zaman farkı yani 19° olduğu için cevap C ya da B olamaz.

CEVAP: E

13. Meridyenler arası mesafenin en dar olduğu kutba yakın enlemden hareket edilirse daha fazla boylam geçileceği için yerel saat daha ileri olur.

CEVAP: D

14. Türkiye'nin en batısı 26° Doğu boylamıdır.



aralarındaki boylam farkı 43

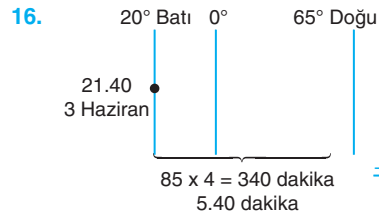
$43 \times 4 = 172$ dakika 2 saat 52 dakika aralarında zaman farkı vardır. Batıya gidildiği için saat geri alınır.

$$\begin{array}{r} 21.40 \\ - 2.52 \\ \hline 18.48 \end{array}$$

CEVAP: A

15. En batıda yer alan Arjantin'de yeni bir gün diğer merkezlerden daha geç başlar. Verilen merkezler arasında yeni bir güne erken başlayan merkez ise Japonya'dır.

CEVAP: E



Saat 5 saat 40 dakika ileri alınır.

$$\begin{array}{r} 21.40 \\ - 5.40 \\ \hline 26.80 \end{array}$$

27.20 bitmiş günü
yani 24 saati
çıkartınız.

$$\begin{array}{r} 26.80 \\ - 24 \\ \hline 3.20 \end{array}$$

Saat gece 03.20 tarihte gece yarısı geçildiği için 4 Haziran'dır.

CEVAP: D

1. Dünyanın yörüngesi elips olduğu için güneşe en yakın olduğu konum 3 Ocak'ta yaşanır. Bu da III ve II nolu aralığa denk gelir.

CEVAP: B

2. I ve IV nolu aralıkta dünya güneş etrafında dönerken güneşten uzaklaştığı için dünyanın güneşe olan uzaklığı artar, günöte yaşanır. Buna bağlı olarak da dünyanın güneş etrafındaki dönüş hızı azalır.

CEVAP: E

3. Dünyanın güneşe en uzak olduğu konum yörüngenin elips olması nedeniyle tarih 4 Temmuz'dadır. I ve IV nolu konumlar arasında yaşanır.

CEVAP: E

4. Kuzey Yarım Küre'de kış mevsimi 21 Aralık'ta başlayıp 21 Mart'ta biter. Bu yüzden III ve II nolu konumlar arasında yaşanır.

CEVAP: D

5. Dünyanın tamamında gece – gündüz sürelerinin eşit olduğu tarih ekinoks tarihleri olan 21 Mart – 23 Eylül'dür.

CEVAP: C

6. Ekvatorda yer çekiminin az, kutuplarda fazla olmasının sebebi dünyanın geoid şeklindedir. Dünyanın geoid şekli dünyanın kutuplardan basık ekvatorla şişkin olmasıdır.

CEVAP: E

7. 21 Haziran tarihinde güneş $23^{\circ} 27'$ Kuzey enlemine dik açıyla gelir. Bu yüzden bu enleme en yakın enlem seçilir. O enlem de 25° Kuzey enlemidir. Verilen diğer enlemlere güneş ışınları daha düşük açıyla gelir.

CEVAP: B

8. 21 Haziran tarihinde kuzeye gidildikçe gündüz süresi uzar, güneye gidildikçe ise gece süresi uzar. Bu yüzden en güneydeki merkez seçilir. Verilen merkezler arasında I nolu merkez en güneyde yer alan merkezdir.

CEVAP: A

9. Aydınlanma çemberi $66^{\circ} 33'$ enlemi ile 90° enlemi arasında bulunan bütün enlemleri teğet geçer. $66^{\circ} 33'$ enleminden küçük enlemleri teğet geçmez. Bu yüzden aydınlanma çemberi 60° güney enlemini teğet geçemez.

CEVAP: D

10. Matematik iklim kuşaklarının oluşum sebebi eksen eğikliği ve yıllık harekettir. Bu durum üzerinde yörünge nin elips şeklinin etkisi yoktur.

CEVAP: C

11. Ekvator da yıl boyu gece gündüz süresi aynıdır, değişmez. Ekvatora yakın yerlerde değişim az iken kutuplara yakın yerlerde fazladır. Bu yüzden verilen merkezlerden ekvatora en yakın merkez olan V numaralı merkezde gece-gündüz süresi daha az değişir.

CEVAP: E

12. Ekinoks tarihlerinde aynı boylam üzerinde bulunan merkezlerde güneş aynı anda doğar aynı anda batar. İzmit ve Kütahya aynı boylam üzerinde bulunduğu için 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde güneş aynı anda doğar, aynı anda batar.

CEVAP: A

13. Muson rüzgarlarının oluşum sebebi eksen eğikliği ve yıllık harekettir. Sürekli rüzgarların Kuzey Yarım Küre'de esiş yönünün sağına sapmasının sebebi ise dünyanın eksen hareketinin yönüdür.

CEVAP: E

14. Güneş ışınları dönencelere yılda bir defa, dönenceler arasında bulunan merkezlere yılda iki defa dik açıyla gelir. Yani enlem değeri $23^{\circ} 27'$ dan büyük olan merkezlere öğlen vakti güneş hiçbir zaman dik açıyla gelmez.

CEVAP: E

15. Yörünge düzlemi ile ekvator düzlemi arasındaki açıyla eksen eğikliği denir. Ekvatorun kutuplardan sıcak olmasının sebebi eksen eğikliği değil dünyanın küresel şeklidir.

CEVAP: C

16. 21 Aralık tarihinde güneye doğru gidildikçe gündüz süresi uzar. Bu yüzden verilen merkezler arasında en güneyde yer alan II numaralı merkezde daha uzun gündüz süresi yaşanır.

CEVAP: B

17. 21 Haziran tarihinde kuzeye doğru gidildikçe gündüz süresi uzar. Bu yüzden A merkezinin kuzeyinde yer alan IV nolu merkezde gündüz süresi daha uzundur.

CEVAP: D

1. Eksen eğikliği nedeniyle aynı anda farklı yarım kürelerde farklı mevsimler yaşanır. Bu nedenle Türkiye ve Arjantin farklı yarım kürelerde bulunduğu için aynı tarım ürünü farklı zamanlarda hasat edilir. Türkiye'de Haziran, Temmuz aylarında hasat edilen ürün Arjantin'de Aralık, Ocak aylarında hasat edilir.

CEVAP: C

2. Verilen durumların ortaya çıktığı tarihler sırasıyla 21 Haziran, 21 Mart ve 21 Aralık'tır. A seçeneğinde doğru olarak verilmiştir. Güney Kutup Dairesi'nin 24 saat gece yaşadığı tarih 21 Haziran, Aydınlanma çemberinin kutup noktalarını teğet geçtiği tarih ekinokslar, Güney Kutup Dairesi'nin 24 saat gündüz yaşadığı tarih 21 Aralık'tır.

CEVAP: A

3. Şekildeki özel tarih 21 Haziran'dır. Bu tarihte Güney Yarım Küre'de en uzun gölge boyu yaşandığı için bu tarihten sonra gölge boyu yavaş yavaş kısalmaya başlar.

CEVAP: D

4. Bu tarihte güneş $23^{\circ} 27'$ güney enlemine dik açıyla gelir. Merkezler arasında bu enleme en uzak olan enlem $66^{\circ} 33'$ enleminde bulunan I nolu merkezdir.

CEVAP: A

5. Verilen merkezlerden Oslo 21 Aralık'ta en uzun gece, Sydney ise en uzun gündüzü yaşar. Bu yüzden bu iki merkez arasındaki fark diğer merkezlerden daha fazladır.

CEVAP: B

6. Türkiye'de 21 Aralık tarihinde; Güneş ışınları yıl içinde gelebileceği en eğik açıyla gelir. Bu nedenle atmosferde fazla kayba uğrar. Türkiye'de 21 Aralık'ta en uzun gece ve en kısa gündüz yaşanır. Kış gün dönümüdür.

CEVAP: A

7. Bir bölgenin iklim özellikleri güneş ışınlarının geliş açısını etkilemez, tam tersi güneş ışınlarının geliş açısından etkilenir. Güneşi dik açıyla alan bölgelerde sıcak, düşük açıyla alan bölgelerde soğuk iklimler yaşanır.

CEVAP: E

8. II ve IV nolu merkezlerin gece – gündüz süreleri arasındaki zaman farkları aynı olmadığı için ekvatora uzaklıkları da aynı değildir. Merkezlerin ekvatora kuşu uzaklıklarının aynı olması için gece-gündüz arasındaki zaman farklarının aynı olması gerekir.

CEVAP: E

9. 21 Haziran'da kuzeydeki merkez daha uzun gündüz yaşadığı için bu merkezde güneş daha erken doğar ve daha geç batar. Bu yüzden verilen merkezde güneş daha erken doğar. V. nolu merkezde ise diğer merkezlere oranla daha geç doğar.

CEVAP: A

10. Verilen durumlar 21 Aralık'ta gerçekleşir. 21 Aralık'ın şekli "A" seçeneğinde doğru olarak verilmiştir. "B" seçeneğindeki tarih 21 Haziran, "C" seçeneğindeki tarih ekonoks tarihidir. Diğer tarihler ara tarihlerdir.

CEVAP: A

11. 21 Aralık tarihinde güneye gidildikçe gündüz süresi uzar. Bu yüzden en güneydeki Adana sorunun cevabıdır. En kısa gündüzü yaşayan merkez ise en kuzeyde bulunan Sinop'tur.

CEVAP: E

12. Ekvatora yakın merkezlerde gece – gündüz süresi az değişiklik gösterirken, kutuplara yakın bölgelerde daha fazla değişiklik gösterir. Bu yüzden kutuplara en yakın olan merkez II numaralı merkez olduğu için gece-gündüz süresi en fazla bu merkezde değişir.

CEVAP: B

1. Verilen şekil incelendiğinde tarihin 21 Haziran olduğu görülmektedir. 21 Haziran tarihinde aydınlanma çemberi kutup dairelerini teğet geçer.

CEVAP: C

2. Verilen merkez yıl içerisinde yalnızca 21 Aralık'ta güneş ışınlarını dik açıyla aldığı için Oğlak Dönencesi üzerinde yer alır. Güneş ışınlarını yılda iki defa dik açıyla almaz. Güneş ışınlarını yılda iki defa dik açıyla alan merkezler, dönenceler arasında yer alan merkezlerdir.

CEVAP: A

3. Yıllık sıcaklık farklarının oluşması, muson rüzgarlarının oluşması, gece-gündüz arasındaki zaman farklarının oluşmasının temel sebebi eksen eğikliğidir.

CEVAP: D

4. Verilen bilgiler bir merkezin yaklaşık enlem değerini tahmin etmemize yarar. Fakat bir merkezde hangi iklimin yaşandığına bu bilgilerden ulaşılamaz.

CEVAP: E

5. Eksen eğikliği azalırsa eskiden $66^{\circ} 33'$ ile 90° arasında yer alan kutup kuşağı yani eksen eğikliği 15° olduğu için daralarak 75° enlemi ile 90° enlemi arasında yer alır. Bu da kutup dairesinin daraldığı anlamına gelir.

CEVAP: D

6. Verilen şekildeki özel tarih 21 Haziran'dır. 21 Haziran tarihinde kuzeye gidildikçe gündüz süresi uzar. Bu yüzden en uzun gündüz süresi en kuzeyde yer alan I nolu merkezde, en kısa gündüz süresi ise en güneyde yer alan II nolu merkezde yaşanır.

CEVAP: A

7. 21 Aralık tarihinde güneş ışınları $23^{\circ} 27'$ Güney enlemine dik açıyla gelmektedir. Bu yüzden bu enleme en yakın olan III numaralı merkezde güneş ışınlarının tutulma oranı en azdır.

CEVAP: C

8. Bu tarz sorularda ekinoks tarihlerine bakılmalıdır. Ekinoks tarihlerinde güneş ekvatora dik açıyla gelir. Bizim enlemine aradığımız merkez ise 45° açıyla gelmiştir. Yani ekvatora göre 45° ya güneyde ya da kuzeyde yer alır. Çünkü ekvatora göre 45° açı kaybına uğramıştır. 45° enleminde olduğunu bulduk, hangi yarım kürede olduğunu ise güneşi en dik açıyla aldığı tarihe bakarak buluruz. Güneşi 21 Aralık'ta en dik açıyla aldığına göre Güney Yarım Küre'de 45° enleminde yer alan bir merkezdir.

CEVAP: B

9. Bir merkezin gölge yönünün yıl içerisinde değişebilmesi için dönenceler arasında yer alması gerekir. Yengeç ve Oğlak dönenceleri arasında yer alan merkezlerin gölge yönleri değişirken dönenceler dışında yer alan merkezlerin gölge yönü değişmez.

CEVAP: A

10. Eksen eğikliği ortadan kalksaydı, günlük sıcaklık farkları oluşmaya devam ederdi. Çünkü günlük sıcaklık farklarını oluşturan unsur, günlük harekettir.

CEVAP: D

11. Kutup daireleri üzerinde ya da kutup daireleriyle kutup noktaları arasında yer alan merkezlerde gündüz ve gece süresi 24 saatten uzun olabilir. V numaralı merkezde kutup dairesi ile iki kutup arasında yer aldığı için 24 saatten daha uzun gündüz ve gece süresi yaşanabilir.

CEVAP: E

12. Kuzey kutup noktasında 6 aylık gündüz süresi 21 Mart tarihinde başlayıp 23 Eylül tarihinde biter. Güney kutup noktasında ise tam tersi 23 Eylül tarihinde başlayan gündüz süresi 21 Mart tarihinde biter.

CEVAP: B

1. Aynı boylam üzerinde yer alan merkezlerde yalnızca ekinoks tarihlerinde güneş aynı anda doğar ve aynı anda batar.

CEVAP: C

2. 21 Aralık tarihinde güneye gidildikçe gündüz süresi uzar. Bu yüzden en güneyde yer alan I nolu merkezde gündüz süresi daha uzundur.

CEVAP: A

3. 21 Mart ve 23 Eylül tarihinde gece – gündüz süresi eşittir. Bu tarihlere en yakın olan 10 Mart tarihinde ise gece – gündüz arasındaki zaman farkı en azdır.

CEVAP: D

4. Aydınlanma çemberinin kutup noktalarını teğet geçtiği günler 21 Mart ve 23 Eylül tarihleridir. Yıl içerisinde en uzun gölge boyu Türkiye’de 21 Aralık’ta yaşanır.

CEVAP: D

5. Samsun’dan Adana’ya giden bir kişi güneye doğru hareket ettiği için güneş ışınlarını daha dik açıyla alır ve gölge boyu kısalır.

CEVAP: C

6. En kuzeyde yer alan II numaralı merkez yıl boyunca güneş ışınlarını daha düşük açıyla alır. Ekvatora en uzak olduğu için diğer merkezlere oranla güneş ışınlarını yıl boyunca daha küçük açıyla alır.

CEVAP: B

7. 21 Haziran tarihinde kuzeye gidildikçe gündüz süresi uzar. En kuzeydeki I numaralı merkezde gündüz süresi en uzun en güneyde yer alan II numaralı merkezde ise gündüz süresi en kısadır.

CEVAP: A

8. Aydınlanma çemberinin kutup dairesini teğet geçtiği günler 21 Aralık ve 21 Haziran’dır. Aynı boylamda yer alan merkezlerde güneşin aynı anda doğup – battığı tarihler 21 Mart ve 23 Eylül tarihleridir.

CEVAP: E

9. Ekvatora yaklaştıkça gece – gündüz süresi yıl içerisinde daha az değişir. III numaralı merkez diğer merkezlere oranla ekvatora daha yakındır. Bu yüzden gece - gündüz arasındaki zaman farkı daha az değişir.

CEVAP: C

10. Haziran'da kuzeye gidildikçe gündüz süresi uzadığı için Ankara'nın kuzeyinde bulunan Samsun'da gündüz süresi daha uzundur.

CEVAP: D

11. Eksen eğikliği ortadan kalksaydı Türkiye yıl boyunca güneşi aynı açıyla alacağı için gölge boyu değişmezdi. Eksen eğikliği nedeniyle 21 Haziran'da Türkiye'de en kısa 21 Aralık'ta en uzun gölgeyi yaşar.

CEVAP: D

12. Kütahya ve İzmit aynı boylam üzerinde yer aldığı için ekinoks tarihlerinde güneş aynı anda doğar ve aynı anda batar.

CEVAP: A

13. 21 Haziran tarihinde kuzeye doğru gündüz süresi uzadığı için en uzun gündüz süresi II nolu merkezde yaşanır. Çünkü II nolu merkez verilen merkezlere arasında en kuzeyde yer alan merkezdir.

CEVAP: D

14. Türkiye ve Kuzey yarım kürede en uzun gece 21 Aralık tarihinde yaşanır. 21 Haziran tarihinde ise Kuzey Yarım Küre'de ve Türkiye'de en uzun gündüz yaşanır.

CEVAP: B

15. Türkiye güneşi en dik açıyla 21 Haziran'da alır ve ısı birikimi nedeniyle en sıcak günler Temmuz ayında yaşanır.

CEVAP: C

1. Meridyenler arası mesafe sabit değildir. Ekvatordan kutuplara doğru daralır. Ekvatorda aralarındaki mesafe 111 km iken kutuplara doğru gidildikçe daralarak kutup noktasında birleşirler.

CEVAP: E

2. Aynı boylam üzerinde bulunan merkezlerde yerel saat, öğle vakti (güneşin gün içerisinde en dik açıyla geldiği an) ve gölgenin gün içerisinde en kısa olduğu an aynıdır.

CEVAP: E

3. Gurup ve tan süresi ekvatordan kutuplara doğru gidildikçe artar. Bu nedenle ekvatora en yakın olan 5° kuzey enleminde gurup ve tan süresi en kısa kutuplara en yakın olan 60° enleminde ise gurup ve tan süresi en uzundur.

CEVAP: B

4. Bir bölgenin matematik konumu ifade edilirken en kuzeyi, en güneyi, en doğusu ve en batısı dikkate alınır. Bu yüzden ülkenin içerisinde geçen 20° Doğu boylamı matematik konum tanımlanırken dikkate alınmaz.

CEVAP: C

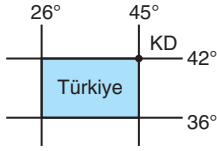
5. Ay'da deprem ve volkanizmanın yaşanmamasının sebebi iç ısısını tamamen kaybetmiş olmasıdır. Verilen diğer maddelerin ortaya çıkmasının sebebi ise bir atmosferinin olmamasıdır.

CEVAP: E

6. Aynı boylam üzerinde yer alan merkezlerin yerel saatleri yıl boyu aynıdır. Gurup ve tan süresi, çizgisel hız, gece-gündüz uzunlukları ve ekvatora kuşuçuşu uzunluklarının aynı olması için aynı enleminde yer alması gerekir.

CEVAP: C

7.



Türkiye'nin kuzeydoğu köşesinin koordinatları şekildeki gibi 42° Kuzey enlemi ile 45° Doğu boylamlarının kesiştiği yerdedir. Bu yüzden bu koordinatlar D seçeneğinin içinde yer alır.

CEVAP: D

8.

Gurup ve tan süresi ekvatorda kısa, kutuplarda uzundur. Bu yüzden gurup ve tan süresinin en uzun olduğu merkez kutuplara en yakın olduğu için IV nolu merkezdir.

CEVAP: C

9.

Kutuplara doğru meridyenler arası mesafe dar olduğu için, kutuplara yakın enlemlerden hareket edilirse daha fazla meridyen geçilir.

CEVAP: E

10.

Yerel saat farklarını ortaya çıkartan unsur ülkenin boylam değerleridir. Ülkenin boylam değerleri de göreceli konumunu değil ülkenin matematik (mutlak) konumunu etkiler.

CEVAP: D

11.

Ekvatorдан kutuplara doğru sıcaklığın azalması dünyanın geoid şeklinin değil küresel şeklinin sonucunda ortaya çıkar.

CEVAP: D

12.

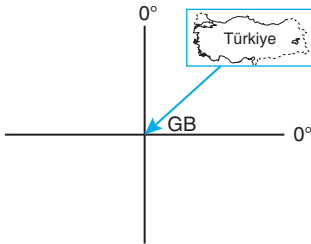
Dünyanın küresel şeklinden dolayı ekvatorдан kutuplara doğru gidildikçe güneş ışıklarının düşme açısı daralır. Bu yüzden ekvatora en yakın olan 15° güney enlemi güneşi yıl boyu daha büyük açıyla alır.

CEVAP: A

1. Ok yönünde hareket eden bir kişi kutuplara yaklaştığı için gurup ve tan süresi uzar. Bu durumun nedeni çizgisel hızın kutuplara doğru gidildikçe azalmasıdır.

CEVAP: B

2.



Ekvator ve başlangıç meridyeninin kesiştiği yere güneybatı yönünde giderek ulaşmak için doğu boylamlarında ve kuzey yarımkürede olmak gerekir.

CEVAP: C

3. I nolu merkez ekvator da yer aldığı için yerleşme üst sınırı diğer merkezlerden daha yüksektir. Yerleşme üst sınırını belirleyen temel sebep dünyanın küresel şekline bağlı olarak sıcaklık ortalamasının ekvator da fazla olmasıdır.

CEVAP: A

4. Meridyenler arası mesafe ekvator dan kutuplara doğru gidildikçe daraldığı için verilen merkezlerin doğusu ile batısı arasındaki mesafe aynı değildir. Ekvator a en yakın I nolu merkezin doğusu ile batısı arasındaki mesafe fazla, III numaralı merkez ise kutuplara yakın olduğu için doğusu ile batısı arasındaki mesafe daha azdır.

CEVAP: B

5. Paraleller arası mesafe 111 km'dir.

Meridyenler arası mesafe ise yalnızca ekvator da 111 km'dir. Bu yüzden,

A ile B arası 20 paralel

B ile C arası 20 boylam (Ekvator da)

C ile D arası 20 paraleldir.

$$20 + 20 + 20 = 60$$

$$111 \times 60 = 6660 \text{ km}$$

CEVAP: B

6. Paraleller kuzey-güney yönünde uzanmazlar. Dünyanın şekline bağlı olarak uzanış doğrultuları doğu-batı yönündedir.

CEVAP: E

7. Yerel saatin doğuda ileri, batıda geri olması dünyanın küresel şeklinin sonucu değil, günlük hareketin yönünün sonucudur. Diğer maddeler Dünya'nın şekline bağlıdır.

CEVAP: D

10. IV nolu merkezde yerel saatin ileri olması günlük hareketin yönünün sonucudur. Çünkü dünya batıdan doğuya doğru döner. Buna bağlı olarak da doğudaki noktalarda yerel saat ileri batıda geridir.

CEVAP: E

8. Ekvatorial bölgede sıcaklık ortalaması diğer merkezlerden fazla olduğu için tarım üst sınırı deniz seviyesine göre daha yüksekte yer alır. Bu yüzden I nolu merkezde tarım üst sınırı daha yüksektir.

CEVAP: A

11. Aynı boylam üzerinde bulunan merkezlerde yerel saat aynıdır. Verilen diğer özellikler aynı enlemde bulunan merkezlerin genel özelliğidir.

CEVAP: C

9. Bir bölgenin yer şekillerini inceleyerek bulunduğu yarım küre bulunamaz. Yer şekilleri iki yarım kürede de benzerlik gösterebilir. Bu yüzden bir merkezin bulunduğu yarım kürenin bulunmasında yer şekilleri etkili olmaz.

CEVAP: B

12. Kullandığı saat dilimi bir ülkenin matematik konumuyla alakalıdır. Çünkü bir ülkenin saat dilimi bulunduğu boylam değerlerine göre belirlenir.

CEVAP: D

1. Bu tarz sorularda aynı yarım kürede enlem farkı fazla olan merkez seçilmelidir. Çünkü üç farklı sıcaklık kuşağı vardır. $0^\circ - 30^\circ$ arası sıcak kuşak, $30^\circ - 60^\circ$ enlemi arası ılıman kuşak, $60^\circ - 90^\circ$ enlemleri arası soğuk kuşaktır.

B seçeneğinde bulunan merkezin bu üç sıcaklık kuşağında da toprağı bulunmaktadır.

CEVAP: B

2. Enlem sıcaklık ilişkisiyle ilgili sorularda ekvator dan kutuplara giderken sıcaklığın arttığı ya da kutuptan ekvatora giderken sıcaklığın düştüğü bir seçenek aranmalıdır. Samsun, Sivas'a göre kutuplara daha yakın olmasına rağmen denizellik nedeniyle Ocak ayında daha sıcak olmuştur. Bu durum enlem sıcaklık ilişkisine terstir.

CEVAP: D

3. Aynı boylam üzerinde bulunan merkezlerin öğle vakitleri yıl boyu aynı anda yaşanır. Bu yüzden farklı yarım kürede aynı enlemden bulunan merkezlerinin öğle vakitleri aynı anda yaşanır.

CEVAP: C

4. Şekle bakıldığında kutuplardaki basıklık (geoid şekil) ortadan kalkmıştır. Bu yüzden de geoid şeklin ortaya çıkarttığı yer çekiminin enleme göre farklılık gösterme özelliği ortadan kalkmıştır.

CEVAP: C

5. A merkezinden yerel saati ileri olan merkez daha doğuda, gurup ve tan süresi uzun, denizlerin tuzluluk oranı az olan merkez ise kutba daha yakın bir bölgede yer alır. Bu yüzden kuzeydoğuya gidilmelidir.

CEVAP: A

6. Yerel saati etkileyen unsur boylamdır. Gurup ve tan süresi, denizlerin tuzluluk oranı, gölge boyu, güneş ışınlarının düşme açısını etkileyen faktör enlemdir.

CEVAP: E

7. Yerel saatin daha ileri olması için çok meridyen geçilmesi gerekir. Bu yüzden meridyenler arası mesafenin az olduğu kutba en yakın merkez seçilir. Verilen merkezler arasında kutba en yakın merkez enlem değeri en büyük olan 65° güneyde yer alan V numaralı merkezdir.

CEVAP: E

8. Sinop'tan Mersin'e hareket eden bir kişi ekvatora yaklaştığı için denizlerin tuzluluk oranı ve çizgisel hız artar, gurup ve tan süresi kısalır.

CEVAP: E

9. Bir bölgenin enlem ve boylam değerlerine bakılarak yer şekilleri hakkında yorum yapılamaz. Bölgenin hangi alanında yer şekilleri engebeli hangi alanı düz olduğu bulunamaz.

CEVAP: C

10. Meridyenler arası mesafe ekvatordan kutuplara doğru gidildikçe daralır. Bu yüzden kutuplara en yakın olan merkez 75° kuzey enlemi olduğu için verilen enlemler arasında meridyenler arası mesafenin en dar olduğu merkez 75° kuzey enlemidir.

CEVAP: A

11. Dünyanın küresel şekli nedeniyle ekvatordan kutuplara doğru gidildikçe güneş ışınlarının atmosferde kattığı yol uzar. Bu nedenle atmosferde tutulma oranı artar.

CEVAP: B

12. Bir bölgenin yıl boyunca yaşadığı gündüz süresinden bulunduğu yarım küre ve yaklaşık olarak ekvatora yakınlığı ya da uzaklığı hakkında yorum yapılabilir.

CEVAP: A

13. 10° Kuzey enleminde 2664 km güneye gidilirse
 $2664 \div 111 = 24$ enlem
 10° kuzey enleminde 24 enlem güneye gidilirse 14° Güneye ulaşılır.
 40° Doğu boylamından ise 148 dakika ileri gidilirse
 $148 \div 4 = 37$ boylam saat doğuda ileri olduğuna göre
 40° Doğu boylamından 37 boylam daha doğuya gidilirse 77° Doğu boylamına ulaşılır.

CEVAP: B

1. Kıyıda bulunan yerleşim yerlerinin ılıman bir iklim özelliği kazanmasının sebebi Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili olmasıdır. Bu durumda Türkiye'nin özel (göreceli) konumunun bir sonucudur.

CEVAP: E

2. A – B merkezi aynı boylamda yer aldığı için yerel saatleri, C – D merkezleri ise aynı enlemde yer aldığı için çizgisel hızları aynıdır.

CEVAP: A

3. Batı rüzgarları yalnızca orta kuşağın sınırı olan 30° ve 60° enlemleri arasında 30° DYB'den 60° DAB'ye eserler.

CEVAP: B

4. Türkiye'nin en doğusunda yer alan Iğdır'ın yerel saati başlangıç meridyeninden diğer merkezlere oranla daha ileridir.

CEVAP: E

5. Cephe yağışları sıcak ve soğuk havanın karşılaştığı alanlarda oluşur. En fazla orta kuşakta meydana gelir. Bu durum Türkiye'nin matematik konumunun bir sonucudur.

CEVAP: D

6. Hakkari diğer merkezlere oranla daha güneyde, ekvatora daha yakın olduğu için çizgisel hızı diğer merkezlerden fazladır.

CEVAP: C

7. Enlem dereceleri farklı olan merkezlerin gündüz ve gece uzunlukları kesinlikle farklıdır. İki merkezin gündüz ve gece uzunluklarının aynı olabilmesi için aynı enlemde yer alması gerekir.

CEVAP: A

8. Van Kayseri'ye oranla daha doğuda yer aldığı için yerel saati daha ileridir. Dünya günlük hareketini batıdan doğuya doğru yaptığı için yerel saat doğuda ileri, batıda geridir.

CEVAP: D

11. 21 Haziran tarihinde en uzun gündüz yaşandığı için gece – gündüz arasındaki zaman farkı en fazladır. Türkiye'de ve tüm dünyada yer alan merkezlerin gece - gündüz arasındaki zaman farkının fazla olduğu tarihler 21 Aralık ve 21 Haziran'dır.

CEVAP: D

9. Verilen merkezler arasında en doğudaki Iğdır ile en batıdaki Aydın arasında yerel saat farkı en fazladır.

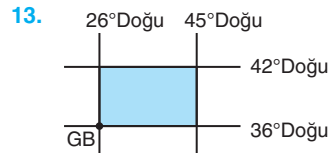
CEVAP: B

12. Türkiye verilen koordinatlarda güney yarım küreye taşınmıştır. Karadeniz Ekvator'a daha yakın Akdeniz Ekvator'a daha uzak olmuştur. Boylam derecelerinde bir değişiklik yoktur. Bu yüzden Iğdır'ın yerel saati hala Edirne'den ileridir.

CEVAP: E

10. Yerel saatin ileri olması için doğuya, çizgisel hızın daha fazla olabilmesi için güneye gidilmesi gerekir. V nolu ok güney doğuyu gösterdiği için bu ok takip edilirse yerel saat ileri, çizgisel hız daha fazla olur.

CEVAP: E



Türkiye'nin güney batı köşesinin koordinatı şekildeki gibi 36° Kuzey 26° Doğu boylamlarıdır. Bu koordinatlar II numaralı bölgenin içinde yer alır.

CEVAP: B

1. Çizim düzleme aktarılmış, kuş bakışı görünüşe sahip olduğu için, harita olabilmesi için tek eksiği ölçek. Yeniden düzleme aktarılmasına ve kuşbakışı görünüşe yeniden çizilmesine ihtiyaç yoktur.

CEVAP: B

2. Harita çizimindeki bozulmaların temel sebebi dünyanın küresel şeklindedir. Verilen diğer unsurlardan yer şekilleri ve ölçekte harita çizimindeki bozulmaların nedenlerindedir.

CEVAP: A

3. Harita çizimindeki bozulmaları en aza indirmek için kullanılan yöntemlere projeksiyon denir. Projeksiyonlar silindirik, konik ve düzlem olmak üzere üçe ayrılır.

CEVAP: B

4. Kuzey kutbunu merkez alan düzlem projeksiyonla çizilmiş dünya haritasında kuzey kutbuna yakın merkezlerde bozulma azdır. Kuzey kutbundan uzaklaştıkça bozulma artar. O yüzden kuzey kutup noktasına seçeneklerdeki en uzak ülke Libya'dır. Buna bağlı olarak Libya'da bozulma oranı en fazladır.

CEVAP: E

5. Gerçek uzaklık ile kuşçuşu uzaklık arasındaki oransal fark arttıkça engebe ve yükseklikte artar. III nolu merkezde kuşçuşu uzunluk 20, gerçek uzunluk 80 km olduğu için oransal fark dört kattır. Bu yüzden yer şekillerinin en fazla engebeli olduğu merkez III nolu merkezdir.

CEVAP: C

6. Silindirik projeksiyonla çizilmiş dünya haritalarında ekvator ve çevresinde bozulma oranı azdır. Bu yüzden harita üzerinde işaretlenmiş merkezlerden ekvator üzerinde bulunan IV nolu merkezde bozulma oranı diğer merkezlere oranla daha azdır.

CEVAP: D

7. Ölçeklerin paydasındaki rakam küçüldükçe ölçek büyür. Bu yüzden II. harita en büyük ölçekli haritadır. Verilen ölçekler arasında en büyük ölçek küçültme oranı en az olan 1/100.000 ölçeği, en küçük ölçek ise küçültme oranı en fazla olan 1/800.000 ölçeğidir.

CEVAP: E

8. I numaralı merkezde yükseklik ve engebe fazla olduğu için gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark daha fazladır. Verilen diğer merkezlerde yükseklik ortalaması az olduğu için bu merkezlerde gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark daha azdır.

CEVAP: A

9. Enlem boylam farkları aynı olan merkezlerden ekvatora yakın olan merkezin izdüşüm alanı büyük, kutuplara yakın olan merkezin izdüşüm alanı küçük, ekvatora eşit uzaklıktaki merkezlerin de izdüşüm alanı eşittir. İzdüşüm alanı en küçük olan I nolu merkezin aynı boyutlara çizilmiş haritası diğer merkezlerin haritasına göre daha büyük ölçeklidir.

CEVAP: A

10. Ölçeğin paydasındaki sayı küçüldükçe ayrıntıyı gösterme gücü artar, hata oranı azalır. Bu yüzden 1/100.000 ölçeğindeki hata oranı en az, ayrıntıyı gösterme gücü en fazladır. Hata oranının en fazla olduğu merkez ise küçültme oranı en fazla olan 1/1.000.000 ölçeğidir.

CEVAP: A

11. Konik projeksiyonla çizilmiş dünya haritalarında orta kuşakta bozulma en azdır. İtalya seçeneklerindeki tek orta kuşak ülkesidir. Diğer merkezler orta kuşakta yer almadığı için bozulma oranı diğer ülkelerde fazladır.

CEVAP: C

12. Kroki, kabataslak ölçek kullanılmadan çizilirken, planda ölçek kullanılır. Plan da, kroki de kuşbakışı görünüşe göre düzleme aktarılarak çizilir.

CEVAP: C

13. Farklı ölçeklerle çizilmiş Türkiye haritalarında Van Gölü'nün haritada kapladığı alanda farklıdır. Büyük ölçekle çizilmiş bir haritada Van Gölü'nün alanı büyük, küçük ölçekli haritada ise Van Gölü'nün alanı küçük gösterilir.

CEVAP: B

14. V nolu merkez yüksek ve dağlık bir bölgede olduğu için bu merkezin gerçek alanı ile izdüşüm alanı arasındaki fark daha fazladır. Diğer merkezlerin yükseklik ortalaması V nolu merkezden daha azdır.

CEVAP: E

15. Siyasi haritalarda yükseklik değerleri olmadığı için Türkiye siyasi haritasından Ağrı Dağı'nın yüksekliğine ulaşamaz. Ağrı Dağı'nın yüksekliğini gösteren harita Türkiye fiziki haritasıdır.

CEVAP: D

1. Bir çizimin harita olabilmesi için ölçek, kuşbakışı görünüş ve düzleme aktarılması gerekir. Bu yüzden bir çizimin harita olabilmesi için öncüllerin tamamına sahip olması gerekir.

CEVAP: E

2. III nolu merkezin gerçek uzunluğu yaklaşık 10 km, haritadaki uzunluğu da 4 cm olduğu için ölçeği 1/250.000 dir. Bu yüzden III nolu merkezin ölçeği verilen diğer ölçeklerden daha büyüktür.

CEVAP: C

3. Bir haritanın ölçeği değişirse coğrafi koordinat ve yükseklik değerleri değişmez. Bir haritanın hata oranı, ayrıntıyı gösterme gücü ve kâğıt üzerinde kapladığı alan haritanın ölçeğine bağlıdır.

CEVAP: C

4. Bir bölgenin haritasının duvarda geniş yer kaplaması için küçültme oranının az, yani ölçeğinin büyük olması gerekir. Seçenekler arasındaki en büyük ölçek 1/1.000.000'dur. Bu ölçekle çizilen dünya haritası duvarda diğer ölçeklerle çizilenlere oranla daha geniş yer kaplar.

CEVAP: A

5. Profil yalnızca yükseklik değerlerinin bulunduğu haritalardan çıkartılabilir. Bu yüzden Avrupa maden haritasından profil çıkartılamaz. Fakat bu haritanın bir ölçeği bulunduğu için bu haritadan alan hesaplanabilir. Coğrafi koordinat bulunur, yön bulunur ve bölgenin maden yatakları ile ilgili bilgi sahibi olunur.

CEVAP: D

6. II nolu merkez kıyı ovada yer aldığı için fiziki haritada yeşil renkle gösterilir. Diğer merkezler dağlık alanlarda bulunduğu için kahverengi tonlarıyla gösterilir. Çünkü fiziki haritalarda 0 - 500 metre arası yeşil renkle 1500 metre üstü ise kahverengiyile gösterilir.

CEVAP: B

7. Mersin - Karaman arasında Toros Dağları bulunduğu için bu iki merkez arasındaki gerçek uzaklık ile kuşu-kuşu uzaklık arasındaki fark daha fazladır.

CEVAP: A

8. İki haritada aynı boyutta olduğu için dünya haritası daha fazla küçültülmüştür. Türkiye haritasının ölçeği dünya haritasından daha büyüktür. Dünya haritasının ölçeği Türkiye haritasının ölçeğinden daha küçük olduğu için ayrıntıyı gösterme gücü II. haritada daha fazladır.

CEVAP: D

9. Yüksekliğin fazla, yer şekillerinin engebeli olduğu İran'da gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark daha fazladır. Mısır, Hollanda, Cezayir ve Belçika'nın yükseklik ortalaması az olduğu için bu ülkelerde gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark daha azdır.

CEVAP: C

11. II numaralı bölgede eğim engebe fazla olduğu için hata oranı diğer merkezlerden daha fazladır. I, III, IV ve V nolu merkezlerde yer şekilleri sade olduğu için hata oranı daha azdır.

CEVAP: B

12. Yüz ölçümü en büyük olan ülke Rusya olduğu için, bu ülkeyi kağıda sığdırmak için çok küçültülmesi gerekir. Bu yüzden diğer ülkelerden ölçeği daha küçük olur.

CEVAP: A

13. Konik projeksiyonla çizilen dünya haritalarında orta kuşakta bozulma daha azdır. Bu yüzden III ve IV nolu merkezler orta kuşakta bulunduğu için bozulma oranı diğer merkezlere oranla daha azdır.

CEVAP: D

10. Projeksiyon yöntemlerinin uygulanma sebebi haritalarda meydana gelen bozulmaları en aza indirmektir. Düzlem projeksiyon temas ettiği yeri, konik projeksiyon orta kuşağı, silindirik projeksiyon ise ekvator ve yakın çevresini iyi gösterir.

CEVAP: C

14. Büyük ölçekli haritalarda izohips sayısı fazla olduğu için izohipsler arası metre farkı azdır. Örneğin Ağrı Dağı'nın 1/100.000 ölçeği ile çizilmiş izohips haritasında izohipsler arası metre farkı az 1/200.000 ölçeği ile çizilen haritasında ise izohipsler arası metre farkı fazladır.

CEVAP: C

1. Ölçek, haritalardaki küçültme oranıdır. Bu yüzden ölçek; haritanın ayrıntıyı gösterme gücünü, duvarda kaplanan alanı, hata oranını etkiler. Coğrafi koordinat ve yükseklik değerleri haritanın ölçeğinden etkilenmez.

CEVAP: D

2. Çizgi ölçeklerin kesir ölçek olarak karşılığına bakıldığında $1/200.000$ kesir ölçeğine sahip A seçeneğindeki çizgi ölçek en büyük kesir ölçeğine sahip ölçekli haritadır.

CEVAP: A

3. Çizgi ölçekteki bir çentik (bir aralık) 3 cm ise ve her çentik 15 km eşit ise,

$$3 \text{ cm} = 15 \text{ km}$$

1 cm = 5 km orantısı kurulur ve kilometre cm'ye çevrilir.

$$1/500.000$$

CEVAP: C

4. Gerçek uzunluk = Haritadaki uzunluk x Ölçeğin paydası

$$\text{Gerçek uzunluk} = 4 \times 6$$

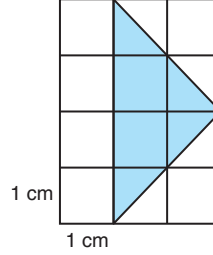
$$\text{Gerçek uzunluk} = 24 \text{ km}$$

CEVAP: C

5. Haritanın altındaki çizgi ölçek cetvel gibi kullanılarak A - B arası mesafe ölçüldüğünde 50 km bulunur.

CEVAP: E

- 6.



$$\text{Ölçek} = \frac{1}{200.000}$$

Şekilde 2 tam kare, 4 yarım kare vardır. Bu nedenle 4 tam kare olur.

Her kare 4 km^2 olduğu için $4 \times 4 = 16 \text{ km}^2$.

CEVAP: C

7. İlk önce birinci haritada eksik olan gerçek uzunluk bulunur.

Gerçek uzunluk = Haritadaki uzunluk x Ölçeğin paydası

$$\text{Gerçek uzunluk} = 30 \times 5$$

$$\text{Gerçek uzunluk} = 150 \text{ km}$$

A - C arası 150 km

Daha sonra ikinci haritanın ölçeği bulunur.

$$\text{Ölçek} = \frac{\text{Gerçek uzunluk}}{\text{Haritadaki uzunluk}}$$

$$\text{Ölçek} = \frac{150}{10}$$

$$\text{Ölçek} = 1/1.500.000$$

CEVAP: D

8. Gerçek uzunluk = Haritadaki uzunluk x Ölçeğin paydası

$$\text{Gerçek uzunluk} = 8 \times 25$$

$$\text{Gerçek uzunluk} = 200 \text{ km}$$

CEVAP: E

9. Alan hesaplamalarında ölçek paydasının karesi alınır.

$$\frac{1}{4000000} = 1\text{cm}^2 = (4)^2$$

$$= 1\text{cm}^2 = 16\text{km}^2$$

$$GA = 12\text{ cm}^2 \times 16 = 192$$

CEVAP: E

10. Gerçek Alan = Haritadaki Alan x Ölçeğin Paydasının²

$$\text{Gerçek alan} = 10 \times 25$$

$$\text{Gerçek alan} = 250\text{ km}^2$$

CEVAP: E

11. Eğim = $\frac{\text{Yükselti farkı}}{\text{Yatay uzunluk (metre cinsinden)}} \times 100$
- $$\text{Eğim} = \frac{600}{3000} \times 100$$
- $$\text{Eğim} = \%20$$

CEVAP: C

12. Merkezler arasındaki haritadaki uzunluğun toplamı alınır. Toplam haritadaki uzunluk 14 cm'dir.

$$\text{Gerçek uzunluk} = \text{Haritadaki uzunluk} \times \text{Ölçeğin paydası}$$

$$\text{Gerçek uzunluk} = 14 \times 6$$

$$\text{Gerçek uzunluk} = 84\text{ km}$$

CEVAP: C

13. 20° Güney ile 10° Kuzey arasındaki gerçek uzunluk paraleller arasının 111 km olmasından hesaplanır.

$$111 \times 30 = 3330\text{ km}$$

$$\text{Ölçek} = \frac{\text{Gerçek uzunluk}}{\text{Haritadaki uzunluk}}$$

$$\text{Ölçek} = \frac{3330}{10}$$

$$\text{Ölçek} = 1/33.300.000$$

CEVAP: C

14. Çizgi ölçeğin toplam boyu 8 cm'dir. Toplamda 160 km uzunluk göstermektedir. Orantı kurulur.

$$8\text{ cm} / 160\text{ km}'\text{yi gösteriyorsa,}$$

$$1\text{ cm} / 20\text{ km}'\text{yi gösterir.}$$

$$1/2.000.000$$

CEVAP: D

15. Küçük ölçekli haritalarda hata oranı fazladır. Seçeneklerdeki en küçük ölçekli harita 1/50.000.000'dur.

CEVAP: E

1.
$$\text{Eğim} = \frac{\text{Yükselti farkı}}{\text{Yatay uzunluk (metre)}} \times 100$$

$$\text{Eğim} = \frac{3200}{40000} \times 100 \text{ (metreye çevirip 3 sıfır ekledik)}$$

$$\text{Eğim} = \%8$$

CEVAP: B

2. 1/500.000 ölçeğinde 1 cm / 5 km'ye denk gelmektedir.
Çizgi ölçekte toplam olarak 80 km gösterilmektedir.

$$\frac{80}{5} = 16 \text{ cm}$$

Çizgi ölçeğin toplam uzunluğu 16 cm'dir.

CEVAP: D

3. İlk önce birinci haritadaki gerçek uzunluk bulunur.

Gerçek uzunluk = Haritadaki uzunluk x Ölçeğin paydası

$$\text{Gerçek uzunluk} = 5 \times 12$$

$$\text{Gerçek uzunluk} = 60 \text{ km}$$

İkinci haritada 60 km'lik mesafe 10 cm ile gösterildiğine göre,

$$\text{Ölçeğin paydası} = \frac{\text{Gerçek uzunluk}}{\text{Haritadaki uzunluk}}$$

$$\text{Ölçeğin paydası} = \frac{60}{10}$$

$$\text{Ölçeğin paydası} = 1/600.000$$

CEVAP: C

4. İlk önce birinci haritadaki gerçek uzunluk bulunur.

Gerçek uzunluk = Haritadaki uzunluk x Ölçeğin paydası

$$\text{Gerçek uzunluk} = 5 \times 30$$

$$\text{Gerçek uzunluk} = 150 \text{ km}$$

1/2.000.000 ölçekli ikinci haritada 150 km'nin kaç cm ile gösterildiğini ise,

$$\text{Haritadaki uzunluk} = \frac{\text{Gerçek uzunluk}}{\text{Ölçeğin paydası}}$$

$$\text{Haritadaki uzunluk} = \frac{150}{20}$$

Haritadaki uzunluk = 7,5 cm olarak bulunur.

CEVAP: B

5. II. harita daha büyük ölçekli bir harita olduğu için ayrıntıyı gösterme gücü daha fazladır.

CEVAP: E

6. Aynı mesafenin daha uzun gösterildiği III nolu haritanın ölçeği diğer haritalardan daha büyüktür.

CEVAP: C

7. Gerçek alan = Haritadaki alan x Ölçeğin paydasının²

$$\text{Gerçek alan} = 3 \times 9$$

$$\text{Gerçek alan} = 27 \text{ km}^2$$

CEVAP: C

8. Zaman farkı kullanılarak A ve D merkezi arasındaki meridyen farkı bulunur.

$$40 \text{ dk} / 4 = 10 \text{ meridyen}$$

Ekvator üzerindeki iki meridyen arası mesafe 111 km olduğuna göre,

$$111 \times 10 = 1110 \text{ km A ve D arası gerçek uzunluktur.}$$

$$\text{Ölçek} = \frac{\text{Gerçek uzunluk}}{\text{Haritadaki uzunluk}}$$

$$\text{Ölçek} = \frac{1110}{10}$$

$$\text{Ölçek} = 1/11.100.000$$

CEVAP: A

$$9. \text{ Eğim} = \frac{\text{Yükseklik farkı}}{\text{Yatay uzunluk}} \times 100$$

İzohipsler 100 metre aralıklarla çizildiğine göre, E ve F arası yükseklik farkı 400 metredir.

Aralarındaki mesafe ölçek kullanılarak bulunur.

Gerçek uzunluk = Haritadaki uzunluk x Ölçeğin paydası

Gerçek uzunluk = 5 x 4

Gerçek uzunluk = 20 km

$$\text{Eğim} = \frac{400}{20000} \times 100 \quad (\text{metreye çevirmek için 3 sıfır eklenir})$$

$$\text{Eğim} = \%2$$

CEVAP: A

10. Eğim arttıkça yol dik ve daha kısa olur. Eğimin az olduğu yerlerde yolun uzunluğu artar.

CEVAP: A

11. Kesir ölçekte 1 cm / 3 km'ye eşittir. Çizgi ölçeklerde 1 cm'nin 3 km'ye eşit olduğu seçenek C seçeneğidir.

CEVAP: C

12. 1/400.00 ölçeğinde 1 cm → 4 km'ye eşittir. Çizgi ölçekte her çentik cm'ye eşit olduğuna göre, 2 cm = 8 km'ye eşit olması gerekir. Bu yüzden sırasıyla 8, 8, 16 rakamları yazılmalıdır.

CEVAP: B

13. Büyük ölçekli haritalarda ayrıntı daha fazladır. Bu yüzden en büyük ölçekli harita 1/2.000.000 ölçeğidir.

CEVAP: A

14. Bir harita fotokopiyle küçülürse bu haritanın yükseklik değerleri ve coğrafi koordinatları değişmez.

CEVAP: B

15. Gerçek uzunluk = Haritadaki uzunluk x Ölçeğin paydası

Gerçek uzunluk = 8 x 2

Gerçek uzunluk = 16 km

CEVAP: D

16. 80 dakika : 4 = 20 meridyen

Ekvator üzerinde meridyenler arası mesafe 111 km'dir.

20 x 111 = 2220 km

$$H.U = \frac{2220}{222} = 10 \text{ cm}$$

CEVAP: B

1. İzohipsler arası metre farkı haritanın her yerinde aynıdır. Ama aralarındaki mesafe eğime bağlı olarak değişiklik gösterir.

CEVAP: C

2. A merkezinin yüksekliği 500 metre olduğuna göre A merkezi kıyı çizgisinden sayıldığı zaman ikinci izohipste yer alır. $500 \div 2$ yapılarak izohipsler arası mesafe farkının 250 metre olduğu bulunur.
E merkezi 5. izohipste yer aldığı için 1250 metre yüksekliğinde yer alır.

CEVAP: E

3. Falezlerin ve yamaçların bulunduğu bölgelerde eğim fazla olduğu için izohipsler daha sık geçer.

CEVAP: A

4. Kıyı çizgisinden itibaren izohipsleri saydığımızda I ve V numaralı merkezler 3. izohipste yer aldıkları için yükseklikleri aynıdır.

CEVAP: B

5. İzohips haritasında izohipsler arası yükseklik farkı 50 metredir. Kıyı çizgisinden itibaren sayacak olursak; A dördüncü izohipste ($4 \times 50 = 200$), B üçüncü izohipste ($3 \times 50 = 150$) (adanın en dışındaki izohips kıyı çizgisidir, sayılmaz.). Beşinci izohipste ($5 \times 50 = 250$) yer alır.

CEVAP: A

6. IV nolu merkez Hakkari yöresinde yer aldığı bu bölgede yükseklik ortalaması fazla eğimde çok olduğu için izohipsler daha sıktır.

CEVAP: D

7. Akarsuyun denize döküldüğü yerde şiddetli gel-gitler yaşandığı için kıyıda haliç oluşmuştur. Haliçin oluştuğu kıyılarda gel-git etkisi nedeniyle akarsu birikim şekli olan delta bu kıyılarda oluşmaz.

CEVAP: E

10. 300 metre çizgisi kıyı çizgisinden itibaren üçüncü izohipstir. Bu yüzden izohipsler arası yükseklik farkı 100 metredir. B merkezi dördüncü izohipste yer aldığı için yüksekliği 400 metredir.

CEVAP: C

8. İzohips haritasında eğimin en fazla olduğu doğrultu I nolu doğrultudur. Çünkü bu doğrultudan izohipsler diğer merkezlere oranla birbirine daha yakındır.

CEVAP: A

11. II numaralı bölge Güney Amerika'nın batı kıyılarında And Dağları'nın zirvelerinde yer alır. Bu yüzden eğimin en fazla olduğu II numaralı bölgede daha fazla izohips kullanılır.

CEVAP: B

9. Büyük ölçekli haritalarda izohips sayısı fazla, izohipsler arası metre farkı azdır. Bu yüzden verilen ölçeklere bakıldığında en büyük ölçek küçültme oranı en az olan 1/20.000 ölçeğidir.

CEVAP: A

1. İzohipsler arası mesafe farkı en az olan A seçeneğindeki izohips haritasının ölçeği en büyüktür. Çünkü izohipsler arası metre farkı azaldıkça haritanın ölçeği büyür. En küçük ölçekli harita ise izohipsler arası metre farkı en az olan "E" seçeneğidir.

CEVAP: A

2. İzohips çizgisi üzerinde bulunan IV nolu merkezin yükseklik değeri bilinirse izohipsler arası yükseklik farkı bulunur. Diğer merkezler ara yüksekliklere sahip olduğu için net bilgi vermez.

CEVAP: D

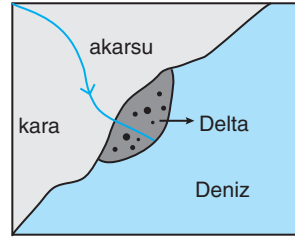
3. Yer şekillerinin sade olduğu Edirne'de izohipsler seyrek geçer. Ağrı, Ardahan, Antalya ve Rize'de yer şekilleri engebeli olduğu için izohipsler çok sık geçer.

CEVAP: A

4. Renklendirme yöntemiyle çizilen haritalarda 0 – 500 metre arası yeşil, 500 – 1000 metre arası sarı ile gösterilir. Bu yüzden I. merkez sarı, II. merkez yeşil renkle gösterilir.

CEVAP: B

5. Delta akarsu biriktirme şeklidir. Sığ kıyılarda görülür. Kıyı akarsu ağzında aşağıdaki şekildeki gibi denize doğru büyür.



CEVAP: C

6. Kıyı çizgisinden sırayla sayıldığında IV ve V numaralı merkezler üçüncü izohips üzerinde bulunduğu için bu iki merkezin yükseklik değerleri kesinlikle aynıdır.

CEVAP: E

7. Profil çizgisi 500 – 600 metre arasında başlayıp 500 – 600 metre aralığında biter ve bu özelliklere uygun profil çizgisi “A” seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP: A

10. Delta oluşabilmesi için kıyıda gel – git olmaması gerekir. Kıyıda delta oluştuğu için bu bölgede gel – git etkili olamaz.

CEVAP: E

8. Akarsu yataklarına vadi denir. Haritada bu yüzden vadi bulunur. Bölgenin kuzey batısında boyun bulunmaktadır. Akarsu denize döküldüğü yerde delta oluşmuştur. Okların bulunduğu yerler çanaklardır. Fakat haritada zirve yoktur.

CEVAP: E

11. Verilen yükseklik değerleri kullanıldığında izohipsler arası yükseklik farkının 50 metre olduğu bulunur. Bu bilgilerden hareketle akarsuyun aktığı yükseklik aralığı 200 ile 250 metre olduğu bulunur.

CEVAP: A

9. Verilen öncüllerden tamamı izohips haritalarının özelliğidir. Büyük ölçekli izohipsler arası metre farkı azdır. İç içe kapalı eğrilerdir. Aynı haritada aralarındaki yükselti farkı aynıdır.

CEVAP: E

1. Hava durumu, kısa süreli hava tahminleridir. "E" seçeneğindeki Akdeniz Bölgesi'ndeki kış sıcaklıklarının 8°C'nin üzerinde olması iklimsel bir veridir. Bu kısa süreli bir tahmin değildir. Geçmişteki verileri inceleyerek yapılan bir genelleme olduğu için iklimsel bir veridir.

CEVAP: E

2. Su buharının tamamı troposfer katmanında bulunur. Gaz yoğunluğu en fazla olan katmandır. Yer yüzüne en yakın katmandır. Bu katmanda yükseldikçe sıcaklık her 200 metrede 1°C azalır. Hava olaylarının da tamamı bu katmanda yaşanır.

CEVAP: C

3. Ekvator ve kutup bölgesinde iklim ve hava durumu yıl boyu benzerlik gösterir. Ekvator'da hava yıl boyu sıcak iken kutuplarda ise hava yıl boyu soğuktur. Fakat orta kuşakta sıcaklık iklime göre değişiklik gösterir.

CEVAP: A

4. Troposferin kalınlığı Ekvator'da fazladır. Çünkü Ekvator'da sıcaklık ve çizgisel hız fazla, yerçekimi azdır.

CEVAP: A

5. Hava olaylarının tamamının troposferde gerçekleşmesinin sebebi su buharının tamamının bu katmanda bulunmasıdır. Diğer atmosfer katmanlarında su buharı olmadığı için iklim olayları yaşanmaz.

CEVAP: A

6. Mardin'de sıcaklık değerleri Erzurum'dan daha yüksek olduğu için tarım ürününün daha erken olgunlaşması veya hasat edilmesi iklimin insan hayatına ya da faaliyetlerine etkisine örnektir.

CEVAP: C

7. Yükseklik bir iklim elemanı değil, sıcaklığın dağılışını etkileyen bir unsurdur. Sıcaklık, basınç, rüzgar, nem ve yağış iklim elemanlarına örnek olarak gösterilemez.

CEVAP: B

8. Mevsimlerin oluşmasının sebebi eksen eğikliği ve yıllık harekettir. Atmosfer, mevsimlerin oluşmasında etkili olan bir faktör değildir.

CEVAP: E

9. Haberleşmeye yardımcı olan atmosfer katmanı iyonosferdir. Mezosfer, meteorların parçalandığı katmandır. Troposfer, iklim olaylarının yaşanmasını sağlar. Ozonosfer, güneşten gelen zararlı ışınları tutar, Ekzosfer, en dış katmandır, gaz yoğunluğu en fazla olan katmandır.

CEVAP: B

10. III ve IV nolu merkezler okyanus kıyısında yer aldığı için bu bölgelerde buharlaşma nedeniyle atmosferdeki su buharı miktarı fazladır. Buna bağlı olarak günlük ve yıllık sıcaklık farkı azdır.

CEVAP: D

11. Ozon tabakası güneşten gelen zararlı ışınları tutan katmandır. Zararlı ışınları tutarak dünyanın yaşanılabilir hâle gelmesinde etkili olan önemli bir faktördür.

CEVAP: A

12. Üç öncül de troposfer katmanının ekvatorunda kalın, kutuplarda ince olmasının sebebidir. Verilen öncüller nedeniyle ekvatorundan kutuplara doğru gidildikçe atmosfer kalınlığı azalır.

CEVAP: E

13. Karbondioksit kış aylarında fosil yakıtlar fazla yakıldığı için artar. Su buharı ise yaz aylarında buharlaşmaya bağlı olarak artar. Bu yüzden karbondioksitin ve su buharının atmosferdeki miktarı zamana göre değişiklik gösterir.

CEVAP: A

14. Sanayinin yoğunlaştığı II ve III numaralı merkezlerde atmosferdeki karbon miktarı fazladır. II numaralı bölge Batı Avrupa'da bulunur. III nolu merkez ise Çin'de bulunur. Bu alanlarda sanayi çok geliştiği için atmosferdeki karbon miktarları daha fazladır.

CEVAP: C

15. Karbondioksitin atmosferdeki oranının artması sera etkisine neden olarak küresel ısınmayı artırır. Verilen diğer gazlar sera etkisine neden olmadığı için dünyanın ortalama sıcaklığını değiştirmez.

CEVAP: B

1. Ekvatora eşit uzaklıktaki merkezlerin enlem değerleri aynı olduğu için enlem sıcaklık ilişkisini bozan bir durum değildir. Aynı enlemde yer alan merkezlerde güneş ışınlarının düşme açısı aynıdır.

CEVAP: E

2. Bitki örtüsü sıcaklığın dağılışını etkilemez, sıcaklığın dağılışından etkilenir. Bu bölgede bitki örtüsünün gür ya da seyrek olması, o bölgenin sıcaklık değerleri üzerinde etkili olmaz.

CEVAP: D

3. Güney Yarım Küre'deki merkezler arasında ekvatora en yakın olan V numaralı merkezde aynı tarım ürünü daha erken olgunlaşır.

CEVAP: E

4. Isınma ve soğumanın hızlı yaşandığı çöl gibi bölgelerde atmosferdeki nem miktarı azdır. Çünkü nem ısıyı dengeleyen bir mekanizmadır. Nemin fazla olduğu bölgelerde ısınma ve soğuma yavaş yaşanır.

CEVAP: B

5. II nolu merkezin gerçek sıcaklığını bulmak için yüksekliği 200'e böleriz.

$1200 \div 200 = 6$ derece bulduğumuz bu farkı indirgenmiş sıcaklıktan çıkarırız.

$$19 - 6 = \boxed{13^{\circ}\text{C}}$$

I nolu merkezin indirgenmiş sıcaklığı bulunurken yüksekliğini 200'e böleriz.

$$2400 \div 200 = 12^{\circ}\text{C}$$

Bu farkı gerçek sıcaklığına ekleriz.

$$12 + 15 = \boxed{27^{\circ}}$$

III nolu merkezin yüksekliğini bulmak için gerçek sıcaklığı ile indirgenmiş sıcaklığı arasındaki farkı bulup 200 ile çarparız.

$$27 - 15 = 12 \times 200 = \boxed{2400 \text{ metre}}$$

CEVAP: A

6. Yeryüzü güneş doğana kadar ısı kaybettiği için günün en soğuk anı güneş doğmadan hemen önce yaşanır. Güneş doğduğu anda yeryüzü yeniden ısınmaya başlar. Günün en sıcak anında ısı birikimi nedeniyle öğleden sonra yaşanır.

CEVAP: C

9. Peru soğuk su akıntısı Güney Amerika kıtasının batı kıyısında etkili olur. V numaralı ok yönünde etkili olan sıcak su akıntısı Brezilya sıcak su akıntısıdır. Verilen diğer akıntıların yeri doğrudur.

CEVAP: E

7. Bu tarz sorularda en sıcak ve en soğuk aylara bakılır. II ve IV nolu merkezlerin en sıcak ayları Aralık, Ocak ve Şubat olduğu için bu merkezler güney yarım kürede yer alır.

CEVAP: C

10. Bu tarz sorularda deniz kenarındaki merkezler cevap olarak seçilmelidir. İç bölgelerde yer alan merkezlerde yükseklik ve karasallık gibi olgular devreye girer. Bu yüzden cevap iki merkezde deniz kıyısında yer aldığı için I ve V nolu merkezlerdir.

CEVAP: B

8. Alaska, Kuzey Amerika'nın batısında etkili olan sıcak su akıntısıdır. Verilen diğer okyanus akıntıları etkili olduğu bölgelerde sıcaklığı azaltan etkiye sahip akıntılara örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: D

11. Ekvatordan kutuplara doğru gidildikçe sıcaklığın düzenli bir şekilde azalmasının temel sebebi enlemdir. Sıcaklığın dağılışında yalnızca enlem etkili olsaydı ekvatordan kutuplara doğru gidildikçe düzenli olarak azalır.

CEVAP: C

1. Termik ekvator ile yer ekvatorunun tam olarak çakışmamasında; denizellik, karasallık ve okyanus akıntıları etkili olmuştur. Sıcaklığın dağılışında yalnızca güneş ışınlarının düşme açısı etkili olsaydı termik ekvator ile yer ekvatoru tam olarak çakışırdı.

CEVAP: A

2. Bu harita incelendiğinde yalnızca Temmuz ayı sıcaklık değerlerine ulaşılabilir. İndirgenmiş izoterm haritasında yükseklik değerleri yoktur. Yalnızca Temmuz ayı sıcaklık değerleri olduğu için yıllık sıcaklık farkına ulaşamaz.

CEVAP: B

3. Sıcaklığın dağılışını etkileyen temel faktör enlem yani güneş ışınlarının düşme açısıdır. Dünyanın küresel şekline bağlı olarak ekvatorun kutuplara doğru güneş ışınlarının düşme açısı daralır. Buna bağlı olarak da sıcaklık azalır.

CEVAP: B

4. Sıcaklığın dağılışında yalnızca enlem etkili olsaydı ekvatora en yakın merkez en sıcak olurdu. Bu yüzden en güneyde yer alan Hakkari sorumuzun cevabıdır.

CEVAP: D

5. İndirgenmiş izoterm haritalarında yüksekliğin sıcaklığa etkisi yoktur. Bu yüzden Karadeniz'in doğusunda yer alan merkezlerin soğuk olmasında yükseklikten bahsedilemez. Bu bölgenin soğuk olmasının sebebi güneş ışınlarının düşme açısıdır.

CEVAP: D

6. A merkezinin yüksekliği 200'e bölünür.

$$2300 \div 200 = 11,5^{\circ}\text{C}$$

Bulduğumuz rakamı indirgenmiş sıcaklıktan çıkartınca gerçek sıcaklık bulunur.

$$200 - 11,5 = \boxed{8,5^{\circ}\text{C}}$$

CEVAP: C

7. Özel konumları eşit olduğuna göre aynı yükseklikteki merkezlerin sıcaklıkları aynıdır. Yükseklik değerlerini akarsuyu baz alarak bulabiliriz. IV numaralı merkez akarsuyun 7. solundaki izohipste V numaralı merkez ise 7. sağındaki izohipste bulunur. Bu yüzden bu iki merkezin sıcaklık değerleri aynıdır.

CEVAP: E

8. İndirgenmiş harita olduğu için yükseklik alınamaz. Soğuk olmasında kuzeyde yer alması yani enlem ve karasallık etkili olmuştur. Çünkü indirgenmiş izoterm haritaları yüksekliğin sıcaklığa olan etkisi ortadan kaldırıldıktan sonra çizilirler.

CEVAP: C

9. Kutup yönünden ekvatora giden rüzgarlar sıcaklığı azaltırken, ekvator yönünden kutuplara giden rüzgar ise sıcaklığı artırır. Bu yüzden I nolu rüzgar sıcaklığı azaltır. II. artırır. III nolu rüzgar ise sıcaklığı azaltır.

CEVAP: A

10. Jeolojik yapı yerin iç yapısıdır. İklimsel olaylardan etkilenmez. Tarım, turizm, ekonomik faaliyetler ve meskenlerin yapımında kullanılan yapı malzemesi iklimden direkt etkilenen faaliyetlerdir.

CEVAP: A

11. Rusya'nın iç kesimleri hem karasal hem de orta kuşakta bulunması nedeniyle yıllık sıcaklık farkı fazladır. V nolu merkez kutuplarda yer aldığı için yıl boyu soğuk, I, III ve IV numaralı merkez ise ekvatorde yer aldığı için yıl boyu sıcaktır. Buna bağlı olarak da yıllık sıcaklık farkı azdır.

CEVAP: B

12. Hırvatistan'ın okyanusa kıyısı olmadığı için sıcaklığın dağılışında okyanus akıntıları etkili olmamıştır. Kanada, İngiltere, Japonya ve Hollanda okyanus kıyısında bulunan ülkeler olduğu için sıcaklık dağılışında okyanus akıntısı etkili olmuştur.

CEVAP: D

13. A ve B merkezi aynı yarım kürede, aynı enlemde ve deniz seviyesinde yer aldıkları için sıcaklıklarının farklı olmasında etkili olan tek faktör okyanus akıntılarıdır. B merkezini Doğu Avustralya sıcak su akıntısı ısıtırken, A merkezini ise Batı Avustralya soğuk su akıntısı soğutmaktadır.

CEVAP: C

14. Brezilya'da ekvatorial iklim görüldüğü için yıllık sıcaklık farkı çok azdır. Rusya, İngiltere, ABD ve Türkiye gibi ülkeler orta kuşakta yer aldığı için yıllık sıcaklık farkı bu ülkelerde fazladır.

CEVAP: B

1. Yağış basıncın dağılışını etkileyen faktörlerden biri değildir. Sıcaklık, yer çekimi, yükseklik ve dünyanın günlük hareketi basıncın dünyaya dağılışında etkili olan temel faktörlerdir.

CEVAP: E

2. Rüzgarların sapma yönünden bulunduğu yarım küreye ulaşılır. (Kuzey Yarım Küre), rüzgarların çevreden merkeze esmesinden alçak basınç merkezi olduğuna ulaşılır.

CEVAP: A

3. Bir bölgede termik alçak basınç oluşabilmesi için o merkezin çevresine göre sıcak olması gerekir. I nolu merkez kuzey yarım kürede kara içlerinde yer aldığı için sıcaktır ve Termik Alçak Basınç alanını oluşturur. V numaralı merkez güney yarım kürede yer alır, güney yarım kürede bu ayda kış yaşanır. Denizler karalardan daha sıcaktır. Bu yüzden V nolu merkezde Termik Alçak Basınç alanıdır.

CEVAP: B

4. Rüzgarların sapma yönüne bakıldığında merkezlerin kuzey yarım kürede yer aldığı anlaşılmaktadır. Kuzey yarım kürede kuzeye doğru esen rüzgarlar sıcaklığı artırır. Bu yüzden verilen şekilde kuzeye doğru esen 1 nolu rüzgar sıcaklığı artırır.

CEVAP: A

5. Sıcaklık arttıkça basınç azalır. Sıcaklıkla basınç arasında ters orantı vardır. Isınan hava genişler, hafifler ve yükselen termik alçak basıncı, soğuyan hava ise sıkışıp, ağırlaşır alçalarak yüksek basıncı oluşturur.

CEVAP: B

6. Dünyanın eksen hareketine bağlı olarak oluşan basınçlara dinamik basınçlar denir. 30° ve 60° enlemlerinde oluşurlar. 30° kuzey ve güney elmeninde dinamik yüksek basınç, 60° enleminde dinamik alçak basınç alanları oluşur.

CEVAP: D

7. Temmuz ayında kara içlerinde kuzey yarım kürede alçak basınç oluşur. Çünkü yaşanan mevsim nedeniyle güneş ışınları dik açıyla gelir. Karalar çabuk ısınır termik alçak basınç alanına dönüşür. Denizler ise geç ısındığı için termik yüksek basınç alanlarıdır.

CEVAP: C

10. Alçalıcı hava hareketleri yaşandığı için bu merkezde yüksek basınç yaşanmaktadır. Bu yüzden AB alanlarında hava açıktır, rüzgarda merkezden çevreye doğrudur.

CEVAP: B

8. Yıl boyu etkili olan sürekli basınç kuşakları 0, 30, 60 ve 90 enlemlerinde bulunur. 75° enlemlerinde yıl boyu etkili olan dinamik ya da termik bir basınç alanı yoktur.

CEVAP: E

11. İzlanda dinamik alçak basınç alanı üzerinde yer alan bir ülkedir. İzlanda yaklaşık olarak 60° kuzey enleminde yer alır. Bu yüzden dinamik yüksek basınç alanı İzlanda'da etkili olur. Diğer ülkelerde 30° enleminde etkili olan dinamik yüksek basınç alanları vardır.

CEVAP: C

9. İzobar haritasındaki çizgiler sadece basıncın dağılışıyla ilgili bilgiler verir. Bu haritalardan yüksekliğe ulaşılamaz. Verilen rakamlar basıncın dağılışı hakkında bilgi verir. Bölgenin yükseklik ve sıcaklığı hakkında bilgi vermez.

CEVAP: D

1. Yaz ve kış aylarında kara ve denizler arasındaki sıcaklık farkı fazla olduğu için muson rüzgarı çok etkili olurken bahar mevsimlerinde sıcaklık fazla azalır, buna bağlı olarak da basınç farkı azalır. Bu da rüzgarın etkisini azaltır.

CEVAP: B

2. Dünya eksen hareketini yapmasaydı genel hava dolaşımı "A" seçeneğindeki gibi olurdu. Çünkü dinamik basınç kuşakları ortadan kalkardı. 30° ve 60° enleminde bulunan dünyanın günlük hareketine bağlı olarak oluşan dinamik basınçlar ortadan kalkmıştır.

CEVAP: A

3. Batı rüzgarları 30° ve 60° enlemleri arasında yani orta kuşakta etkili olur. Bu yüzden ekvator üzerinde bulunan Endonezya'da batı rüzgarları etkili olmaz. Endonezya'da etkili olan 30° enlemlerinden ekvatora doğru esen alize rüzgarıdır.

CEVAP: D

4. Basınç merkezlerinin birbirine göre konumu rüzgarın hızını değil, yönünü etkiler. Bitki örtüsü, yer şekilleri, dünyanın günlük hareketi ve basınç merkezleri arasındaki mesafe rüzgarların hızını etkileyen faktörlerdir.

CEVAP: E

5. A merkezinin kuzeyi dağlarla kaplı olduğu için kuzey yönlü rüzgarlara kapalıdır. Fakat güneyinde deniz olduğu için güney yönlü bütün rüzgarlara açıktır.

CEVAP: C

6. Bütün rüzgarlar aynı basınç farkından esmektedir. En hızlı rüzgar esiş güzergahı en kısa olan rüzgardır. Bu nedenle III numaralı rüzgar diğer rüzgarlara oranla daha kısa mesafeden estiği için daha hızlıdır.

CEVAP: C

7. Alize rüzgarları 0° ve 30° enlemleri arasında etkili olur. Muson Asya'sına yaz aylarında yağış getirmez. Muson Asyasında yaz aylarında yağış getiren rüzgar yaz musonlarıdır.

CEVAP: E

10. Kuzeyden esen rüzgarların sıcaklığı arttırdığı bölge güney yarım kürededir. III ve IV nolu merkezler güney yarım kürede yer aldığı için bu merkezlerde kuzeyden esen rüzgar sıcaklığı artırır.

CEVAP: E

8. "B" seçeneğinde rüzgar 1000 metre yükselmiş, sıcaklığı bu yüzden 5°C düşmüştür. Sonra 2000 metre yamaç aşağı fön özelliği kazanarak esmiş ve sıcaklığı bu yüzden 20°C artmıştır. En çok artış bu seçenektir. Yani diğerlerinden az yükselip çok alçalması gerekir.

CEVAP: B

11. Batı rüzgarları orta kuşakta etkili olmaktadır. II ve III nolu merkezler orta kuşakta yer aldığı için batı rüzgarlarının etkisi altındadır. I nolu merkezde kutup, IV ve V nolu merkezde ise alize rüzgarı etkili olmaktadır.

CEVAP: C

12. Alize rüzgarları 0° ve 30° enlemleri arasında çok geniş alanda etkili olur. Poyraz, kible, meltem ve samiyeli rüzgarı Türkiye'de dar alanlarda etkili olan yerel rüzgarlardır.

CEVAP: B

9. Muson rüzgarlarının oluşumunun iki sebebi vardır.
1. Eksen eğikliği ve yıllık hareket
 2. Kara ve denizlerin farklı ısınma özelliği, yer şekillerinin değişken yapısı muson rüzgarlarının oluşmasında etkili değildir.

CEVAP: A

13. Meltem ve muson rüzgarlarının ortak özelliği, ikisinin de oluşumunda kara ve denizlerin farklı ısınma özelliği etkili olmaktadır. Verilen diğer maddeler muson ve meltem rüzgarları için ortak özellik değildir.

CEVAP: C

1. Dünyanın eksen hareketi ve yer şekilleri rüzgarın hem yönünü hem hızını etkileyen faktörlerdir. Basınç farkı yalnızca rüzgarın hızını, basınç merkezlerinin konumu ise yalnızca yönünü etkileyen faktörlerdendir.

CEVAP: A

2. İki merkezin de yüksek basınç alanı kuzeydoğuda, alçak basınç alanı ise güneybatıda yer alır. Bu yüzden iki merkezde de rüzgar kuzeydoğudan güneybatıya doğru eser.

CEVAP: C

3. Batı rüzgarları 30° enlemi ile 60° enlemleri arasında çok geniş bir sahada etkili olur. 30° dinamik yüksek basınç alanlarından 60° dinamik alçak basınç alanlarına doğru eserek bütün orta kuşakta etkili olurlar.

CEVAP: E

4. Muson rüzgarları yalnızca Muson Asya'sında etkili olduğu için Gürcistan'da Muson rüzgarı etkili olmaz. Hindistan, Bangladeş, Çin ve Vietnam Muson Asya'sında bulunduğu için muson rüzgarları bu ülkelerde etkili olur.

CEVAP: D

5. A merkezinde hakim rüzgar yönü akarsuyun uzanış doğrultusu olan kuzeybatı ve güneydoğu yönüdür. Diğer yönlerden gelen rüzgarlar yer şekilleri nedeniyle "A" merkezinde etkili olamazlar.

CEVAP: B

6. Meltem rüzgarlarının oluşum nedeni dünyanın eksen hareketidir. Günlük harekete bağlı olarak oluşan günlük sıcaklık farkları meltem rüzgarlarının oluşmasının temel sebebidir.

CEVAP: C

7. Basınç farkı en fazla olan "C" seçeneğindeki rüzgarın şiddeti diğer rüzgarlardan daha fazladır. Seçeneklerdeki basınç farkları tek tek hesaplandığında 20 mb basınç farkına sahip "C" seçeneğindeki rüzgar daha şiddetlidir.

CEVAP: C

8. Rüzgar frekans gülündeki hakim rüzgar yönlerine bakılarak yalnızca yer şekilleriyle ilgili yorum yapılabilir. Merkezin bulunduğu yarım küre ve ortalama yükseklik değerleri hakkında yorum yapılamaz.

CEVAP: A

9. II nolu merkez yaklaşık 60° Kuzey enleminde yer aldığı için kutup ve batı rüzgarlarının karşılaşma bölgesinde bulunur. Bu yüzden bolca yağışa maruz kalır.

CEVAP: B

10. Poyraz soğuk yerel rüzgarlara örnek olarak gösterilebilir. Lodos, kible, samyeli ve keşişleme ülkemize güney yönünden gelen sıcak yerel rüzgarlara örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: E

11. Fön rüzgarları kurutucu etkiye sahip rüzgarlardır. Bu yüzden yağış getirmezler. Yamaçtan aşağıya doğru eserken bölgenin sıcaklık ortalamasını ve kuraklığını arttıran bir rüzgardır.

CEVAP: E

12. İşaretlenmiş rüzgarlar sırasıyla I. Karayel, II. Poyraz, III. Samyeli rüzgarıdır. Çünkü I nolu rüzgar ülkemize kuzeybatıdan, II nolu rüzgar ülkemize kuzeydoğudan, III nolu rüzgar ise ülkemize güneydoğudan esmektedir.

CEVAP: B

13. Iğdır ve Rize'de fön rüzgarı yoğun olarak etkili olmaktadır. Muğla ve İzmir'de ise fön rüzgarlarına yoğun olarak rastlanmaz. Rize'de fön rüzgarları nedeniyle turuncgil, Iğdır'da ise bu rüzgar nedeniyle pamuk tarımı yoğun olarak yapılmaktadır.

CEVAP: A

1. II nolu merkezin maksimum nem oranı 9,4 gram, havanın içerisinde o anda bulunan nem miktarı yani mutlak nemi ise 6 gramdır. Havanın doyuma ulaşması için $9,4 - 6 = 3,4$ gram neme ihtiyaç vardır.

CEVAP: A

2. III, IV ve V numaralı hava kütlelerinin bağıl nem oranı %100'ü aştığı için yoğunlaşma yaşanır. Bu merkezlerde mutlak nem miktarı maksimum nem miktarını geçmiştir. Bu nedenle bu merkezlerde yağış oluşmuştur.

CEVAP: E

3. Sıcaklık ile maksimum nem oranı doğru orantılıdır. Sıcaklık arttıkça maksimum nem oranı da artar. Bu nedenle sıcaklık ortalaması en fazla olan I nolu merkezin maksimum nem oranı da en fazladır.

CEVAP: A

4. Kongo Havzası ekvatorial iklim bölgesinde bulunduğu için mutlak nem miktarı diğer merkezlerden yüksektir. Verilen diğer merkezler kurak iklim bölgelerinde yer aldığı için atmosferindeki mutlak nem miktarları azdır.

CEVAP: C

5. Temmuz ayında sıcaklık ortalaması en yüksek olan merkez Kuzey Afrika'daki II nolu merkezdir. Bu yüzden maksimum nem miktarı en yüksek olan merkez II nolu merkezdir.

CEVAP: B

6. Kutup ikliminde sıcaklık koşulları yetersiz olduğu için buharlaşma azdır. Bu yüzden de mutlak nem miktarı da düşüktür. Buna rağmen bağıl nem oranının yüksek olmasının sebebi ise düşük sıcaklık nedeniyle maksimum nem oranının çok düşük olmasıdır.

CEVAP: D

7. Dağın yüksek kesimlerinin yamaçlara doğru rüzgar esince havanın sıcaklığı artacağı için yoğunlaşma ihtimali ortadan kalkar. Bu nedenle bu durumda sis oluşmaz.

CEVAP: B

8. Sıcaklık arttıkça havanın taşıyabileceği nem miktarı yani maksimum nem artacağından, sıcaklık ile bağıl nem arasında ters orantı vardır.

CEVAP: C

9. Sıcaklık arttıkça havanın taşıyabileceği nem miktarı da artacağı için, hava yağıştan uzaklaşır. Sıcaklık arttıkça bağıl nem oranı azalacağından hava yağıştan uzaklaşır.

CEVAP: E

10. Ekvatorial iklim bölgesinde bağıl nem oranı yıl boyu yüksektir. I ve II numaralı bölgeler ekvatorial iklim bölgesinde yer alır. Bu nedenle bu bölgelerde bağıl nem oranı yıl boyu yüksektir.

CEVAP: A

11. Mutlak nemleri aynı olan merkezlerden, bağıl nem oranı en düşük olan I nolu merkezde maksimum nem oranı en yüksektir.

CEVAP: A

12. I nolu merkez ekvatorial iklim bölgesinde yer aldığı için yoğun olarak konveksiyonel yağışlara rastlanır. II nolu merkez Güneydoğu Asya'da yer aldığı için yağışlarına yoğun olarak rastlanır. III nolu merkez ise yaklaşık 60° enlemlerinde yer aldığı için cephe yağışlarına yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: B

13. Kar, dolu ve kırağı 0°C'nin altında yaşanan yoğunlaşma çeşitlerindedir. Yağmur ve çiy ise 0°C'nin üstünde oluşan yoğunlaşma biçimleridir.

CEVAP: D

1. Kimyasal çözülmenin bir bölgede yoğun olarak yaşanması için sıcaklık ve yağış ortalamasının yüksek olması gerekir. "B" seçeneğindeki merkezde sıcaklık ve yağış koşulları yıl boyu yüksek olduğu için kimyasal çözülme en fazla bu merkezde yaşanır.

CEVAP: B

2. Akdeniz iklimi Akdeniz kıyılarının dışında da görülür. Avustralya'nın güneyi, Güney Afrika Cumhuriyeti, Şili ve ABD'nin batısı Akdeniz ikliminin görüldüğü alanlardır.

CEVAP: D

3. Jeolojik yapı yerin iç yapısıdır. Büyük iklim tiplerinin oluşumunda etkili değildir. Fakat dünyanın küresel şekli, okyanus akıntıları, sürekli rüzgarlar, karasallık ve denizellik büyük iklimlerin oluşmasında etkili olan faktörlerdir.

CEVAP: E

4. I ve II nolu merkezler ılıman okyanusal iklimin yaşandığı merkezlerdir. I nolu merkez Batı Avrupa'da yer alır. II nolu merkez ise Kanada ve ABD'nin batı kıyılarında yer alır. Bu alanlarda ılıman okyanusal iklim yaşanır.

CEVAP: A

5. İki merkezin de en sıcak ve en soğuk aylarına bakıldığında iki merkezin de kuzey yarım kürede yer aldığını buluruz. KYK'ninen sıcak ayları Haziran, Temmuz ve Ağustos; en soğuk ayları ise Aralık, Ocak ve Şubat aylarıdır.

CEVAP: D

6. Tundra iklimine ait bir özellik öncüllerde verilmemiştir. Tundra iklimi yalnızca KYK'da görülen kutup altı iklimidir. Sıcaklık ortalaması yıl boyu düşüktür. Yalnızca yaz aylarında sıcaklık artı değerleri görülür.

CEVAP: D

7. III nolu merkezde kutup iklimi görülür. Bu yüzden bu bölgede doğal bitki örtüsü yoktur. Çünkü kutup bölgelerinde sıcaklık ortalaması 0°C'nin altındadır. Toprak örtüsü de bulunmadığı için bitki örtüsüne rastlanmaz.

CEVAP: C

10. Verilen iklim grafiği ekvatorial iklime aittir. Ekvatorial iklimin doğal bitki örtüsü yağmur ormanlarıdır. Yıllık yağış toplamının ve sıcaklık ortalamasının fazla olması nedeniyle ekvatorial iklimde uzun boylu ağaçlardan oluşan tropikal yağmur ormanları görülür.

CEVAP: E

8. Verilen öncüller step iklimine ait bir özelliklerdir. Step ikliminin doğal bitki örtüsü ise bozkırdır. Step iklimi ılıman karasal iklim olarak da adlandırılır. Daha çok orta kuşakta karaların iç kesimlerinde görülür.

CEVAP: C

11. Verilen özellikler çöl iklimine aittir. Dönenceler etrafında toplanmasının sebebi dinamik yüksek basıncın yıl boyu etkili olarak bu bölgenin yağış ortalamasını düşürmesidir.

CEVAP: B

9. II nolu merkezde muson iklimi yaşanmaktadır. I, III, IV ve V numaralı merkezler dinamik yüksek basınç alanlarının etkisi altında bulunduğu için zamanla çölleşmişlerdir.

CEVAP: B

12. Avusturya, Avrupa kıtasında yer alır ve Avrupa kıtasında çöl iklimi görülmez. Verilen diğer ülkelerin tamamında çöllere rastlanmaktadır. Cezayir ve Libya'da Büyük Sahra Çölü, ABD'de Arizona Çölü ve Avustralya'da Viktorya Çölü bulunmaktadır.

CEVAP: C

1. Subtropikal iklimin en yağışlı mevsimi yazdır. Kışlar kurak geçer. Bu yüzden yağış rejimi düzensizdir. Verilen diğer öncüllerin tamamı subtropikal iklimin yani savan ikliminin özelliklerindedir.

CEVAP: A

2. Yağış sütunlarını tek tek topladığımızda 800 mm yağış almadığı bulunur. En fazla yağış aldığı ayda bile 90 mm'nin altında yağış aldığı görülmektedir. Bu yüzden yağış toplamı 800 mm'nin altındadır.

CEVAP: E

3. I ve V numaralı merkezlerde tundra iklimi görülür. II numaralı merkez kutup iklim bölgesinde yer alır. III numaralı merkez Akdeniz iklim bölgesinde yer alır. IV numaralı merkez de Akdeniz iklim bölgesinde yer almaktadır.

CEVAP: B

4. İki merkezin doğal bitki örtüsü aynıysa, büyük iklim tipi de aynıdır. Örneğin iki merkezde de doğal bitki örtüsünün maki olması bu iki merkezde de Akdeniz ikliminin görülmesine kanıt oluşturur.

CEVAP: C

5. İklimler yer yüzüne dağılışında bitki örtüsü etkili olmaz. Bitki örtüsü iklimin dağılışından etkilenir. İklimler yağış ve sıcaklık özelliklerine bağlı olarak bitki örtüleri ortaya çıkar. Örneğin sıcaklık ve yağış ortalaması çok yüksek olan ekvatorial iklimin bitki örtüsünün tropikal yağmur ormanları olması gibi.

CEVAP: D

6. Bir ülkenin doğu batı yönünde çok geniş yer kaplaması iklimini etkilemez. Kuzey güney yönünde geniş yer kaplaması iklimini etkiler. Buna örnek olarak Şili, Rusya, ABD, Çin, Kanada, Hindistan ve Avustralya verilebilir.

CEVAP: A

7. Özellikler muson iklimine aittir. Hindistan'da muson iklimi görülür. Muson ikliminin oluşmasının temel sebebi muson rüzgarlarıdır. Yaz aylarında denizden karaya doğru esen muson rüzgarları kış aylarında esen muson rüzgarları kış aylarında karadan denize doğru esmektedir.

CEVAP: E

10. "D" seçeneğindeki sıcaklık ve yağış grafiği Akdeniz iklimine aittir. Akdeniz ikliminde yazlar sıcak ve kurak kışlar ılık ve yağışlı geçer. Verilen grafikler incelendiğinde "D" seçeneğindeki grafiğin Akdeniz iklimine ait olduğu görülür.

CEVAP: D

8. Subtropikal iklimin doğal bitki örtüsü uzun boylu otlardır. Yağış ortalaması yaklaşık 1500 mm olmasına rağmen yağışın yaz aylarına denk gelmesi ve buharlaşma şiddetinin fazla olması nedeniyle ormanlara bu iklimde rastlanmaz.

CEVAP: B

11. Muson ikliminin doğal bitki örtüsü kışın yapraklarını döken ormanlardır. Kış aylarında bu bölgede yağış miktarı azalır sıcaklık ortalaması düştüğü için ağaçlar yapraklarını dökerler.

CEVAP: A

9. Bir yamaç boyunca sıcaklık azaldığı için bitki örtüsü kuşaklar oluşturur. Troposfer katmanında yerden yükseldikçe her 200 metrede sıcaklık 1°C azalır. Buna bağlı olarak da sıcaklığın düşmesi bitki örtüsünün sırayla geniş yapraklı, karışık yapraklı, iğne yapraklı ve dağ çayırı şeklinde değişmesine neden olur.

CEVAP: A

1. Karadeniz ikliminde yamaç yağışlarına yoğun olarak rastlanır. Yamaç yağışlarının oluşumunda ise dağların kıyıya uzanış doğrultuları etkili olmaktadır.

CEVAP: A

2. Verilen merkezler arasında yükseklik ortalaması en fazla olan Ardahan'ın gerçek sıcaklığı ile indirgenmiş sıcaklığı arasındaki fark daha fazladır. Verilen diğer merkezlerin yükseklik ortalaması Ardahan'dan daha azdır.

CEVAP: D

3. Kıyı ile iç kesimler arasında sıcaklık farkının fazla olmasında bütün öncüller etkili olmuştur. Ülkemizde dağların kıyıya uzanış doğrultusu iç kesimlerde yaşanan karasallığın şiddetini arttırmıştır.

CEVAP: E

4. Cephe yağışları sıcak ve soğuk havanın karşılaştığı yerlerde oluşur. Bu yüzden en fazla orta kuşakta gerçekleşir. Türkiye de enlem değerleri nedeniyle orta kuşakta yer alır.

CEVAP: B

5. Temmuz ayında Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en sıcak bölge olmasında ekvatora yakın olması (enlem), karasallık ve sıcak yerel rüzgarlar etkili olmuştur.

CEVAP: D

6. Türkiye'ye kuzey batıdan esen rüzgar karayel, kuzey doğudan esen rüzgar poyraz, güneydoğudan esen rüzgar ise samyelidir.

CEVAP: A

7. Doğu Anadolu Bölgesi'nde karla örtülü gün sayısının fazla olmasında yükseklik değerleri etkili olmuştur. Yüksekliği fazla olması kış sıcaklık ortalamasının düşmesine ve karla örtülü gün sayısının artmasına neden olmuştur.

CEVAP: E

8. Karasal bölgelerde yıllık sıcaklık farkı fazladır. IV numaralı bölgede karasallık diğer merkezlerden daha fazla olduğu için yıllık sıcaklık farkı çok fazladır.

CEVAP: D

9. Bağıl nemin Türkiye'de yıl boyu en yüksek olduğu yer Doğu Karadeniz'dir. Bağıl nemin yüksek olması havanın yağışa yakın olması demektir. Ülkemizde yıl boyu yağışlı olan bölgemiz Karadeniz Bölgesi'dir.

CEVAP: B

10. Ülkemizin okyanusa kıyısı olmadığı için sıcaklığın dağılışında okyanus akıntılarının etkisi yoktur.

CEVAP: D

11. Türkiye'de kış aylarında yalnızca Sibirya TYB ile İzlanda DAB etkili olmaktadır. Sibirya termik yüksek basıncı ülkemizde etkili olduğunda kışlar çok soğuk geçer. İzlanda dinamik alçak basıncı etkili olduğunda ise kışlar ılık ve yağmurlu geçer.

CEVAP: E

12. Türkiye'de bulutlu gün sayısı en az olan Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde güneşlenme süresi en fazladır. Bulutluluk oranı güneşlenme süresini azaltır.

CEVAP: C

13. Yer şekillerinin kısa mesafede değişiklik göstermesi Türkiye'de aynı anda farklı mevsim özelliklerinin yaşanmasına neden olmuştur.

CEVAP: A

14. Sıcaklık ortalaması Temmuz ayında en yüksek olan merkez Şanlıurfa'dır. Bu bölgede sıcaklık ortalamasının yüksek olmasında enlem, sıcak yerel rüzgarlar ve karasallık etkili olmuştur.

CEVAP: E

1. Grafik Akdeniz ikliminin grafiğidir. II numaralı merkez Akdeniz iklim bölgesinde yer almaz. II numaralı merkez Karadeniz İklim Bölgesi'nde yer alır. Verilen diğer merkezler Akdeniz İklim Bölgesi'nde yer alır.

CEVAP: B

2. Ocak ayında sıcaklık ortalaması en yüksek olan bölge denizellik ve enlem nedeniyle Akdeniz Bölgesi'dir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne oranla Ocak ayında karasallık nedeniyle daha soğuktur.

CEVAP: D

3. Endemik bitki sadece bir bölgede yetişen bitkilerdir. Yok olmaları ileride büyük sorunlara neden olur. Türkiye'de en fazla Menteşe Yöresi, Toroslar ve Rize çevresinde vardır. Yağışla doğru orantılı değildir. İklimin genel özelliklerine bağlıdır.

CEVAP: E

4. Verilen merkezler arasında yükseklik ortalaması en fazla olan merkez Ardahan olduğu için karın yerde kalma süresi en uzundur.

CEVAP: C

5. Karadeniz ikliminin sıcaklık ve yağış grafiği "E" seçeneğinde verilmiştir. Karadeniz ikliminin yağış rejimi düzenlidir. Yıllık sıcaklık farkı çok azdır.

CEVAP: E

6. Doğu Karadeniz kıyılarında yıllık sıcaklık farkı diğer merkezlerden daha azdır. I numaralı merkezde nem fazladır. Bu yüzden de yıllık sıcaklık farkı bu bölgede azdır.

CEVAP: A

7. Akdeniz ikliminde yoğun olarak cephe yağışları yaşanmaktadır. Cephe yağışları sıcak ve soğuk hava kütlelerinin karşılaştığı alanlarda oluşur.

CEVAP: E

10. Verilen sıcaklık ve yağış grafiği step iklimine aittir. III ve IV numaralı merkezler step iklim bölgesinde yer almaktadır.

CEVAP: D

8. En fazla yağışı kışın alan Akdeniz iklim bölgesinde bulunduğu için I numaralı merkezdir. En fazla yağışı sonbahardan alan ise Karadeniz iklim bölgesinde yer aldığı için V numaralı merkezdir.

CEVAP: B

11. Step iklimin en yağışlı mevsimi ilkbahar, en az yağışlı mevsimi ise yazdır. Bu yüzden doğru grafik "A" seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP: A

9. Iğdır Türkiye'de en az yağış alan merkezlerin başında gelmektedir. Etrafı dağlarla çevrili çukur alanda bulunan Iğdır'da fön rüzgarları da etkili olduğu için Iğdır'ın yıllık yağış toplamı verilen diğer merkezlerden daha azdır.

CEVAP: A

12. Bolu Akdeniz iklim bölgesinde yer almaz. Karadeniz iklim bölgesinde yer alır. Verilen diğer merkezler Akdeniz iklim bölgesinde yer alır.

CEVAP: C

1. Verilen kesit incelendiğinde, yaklaşık 3500 km kalınlığı ile çekirdek katmanının diğer katmanlardan daha kalın olduğu görülür.

CEVAP: B

2. Yer kabuğunun manto katmanında batmadan dengede durmasına izostatik denge denir. İzostatik dengenin bozulması sonucunda transgresyon ve regresyon ortaya çıkar.

CEVAP: D

3. Şekle bakarak bu bölgenin yer şekilleri ve jeolojik yapısıyla ilgili yorum yapılabilir. İklimiyle ilgili yorum yapılamaz. Bu bölgede yağış ve sıcaklık koşulları yeterli de olabilir, çok düşük de olabilir. Jeolojik yapı iklim ile ilgili bilgi vermez.

CEVAP: E

4. İzlanda Atlas Okyanusu sırtında bulunan volkanik bir adadır. Japonya, Şili, Meksika ve Yeni Zelanda Pasifik Ateş Çemberi üzerinde yer alan deprem riski yüksek ülkelerdendir.

CEVAP: B

5. IV nolu bölge büyük fay hatlarına uzak olduğu için deprem riski düşüktür. Avrupa'nın kuzeyinde büyük fay hatları bulunmadığı için deprem riski bu alanda çok düşüktür.

CEVAP: D

6. Verilen tanım bir volkanik oluşum olan maarın tanımıdır. Verilen paragrafta boş bırakılan yere volkanik arazilerde gaz patlamaları sonucunda oluşan çukurlara verilen isim maar gelmelidir.

CEVAP: C

7. İzostatik denge bozulursa deniz ilerlemesi (Transgresyon) ve deniz gerilemesi (Regresyon) yaşanır. Orojenez dağ oluşumu demektir. Epirojenez ise kıta oluşumudur.

CEVAP: A

8. Jeotermal kaynaklar fay hatlarına paralellik gösterirler. Fay hatlarının bulunduğu bölgelerde yer altına sızan sular ısınarak tekrar yüzeye çıkarak jeotermal kaynakları oluştururlar.

CEVAP: C

9. Mersin'de fay hatlarına fazla rastlanmadığı için sıcak su kaynakları da yetersizdir. Bu yüzden de termal turizm Mersin'de gelişim gösteremez.

CEVAP: D

10. Depremi yer altında gerçekleştiği noktaya hiposantr, yüzeyde yıkıcı etkisi en fazla olan noktaya episantr denir.

CEVAP: A

11. İç kuvvetler enerjilerini yerin iç ısısından alırlar. Çeçirdeğın sıcaklığı yaklaşık 4500°C'dir. Manto'nun sıcaklığı ise yaklaşık 1800°C'dir. Bu sıcaklık yüzeyde deprem, orojenez, epirojenez ve volkanizma gibi iç kuvvetlerin oluşmasını sağlar.

CEVAP: B

12. Kuzeybatı Avrupa'da volknik faaliyetlere rastlanmaz. Çünkü bu alanda büyük fay hatlarına rastlanmaz. I, II ve III ve V numaralı merkezler ise Pasifik Ateş Çemberi'nde yani en tehlikeli volkanik arazide bulunur.

CEVAP: D

13. Atmosferde karbon miktarının artması izostatik dengeyi bozan unsurlardan biri değildir. Atmosferde karbon miktarının artması sera etkisini arttıran ve iklimlerde değişikliğe neden olan bir unsurdur.

CEVAP: E

14. İtalya Alp Himalaya deprem kuşağında yer alan volkanik bir ülkedir. Alp - Himalaya deprem kuşağı iki kıtasal levhanın birbirini sıkıştırması sonucunda oluşan önemli bir deprem bölgesidir.

CEVAP: B

15. Orojenez dağ oluşumu demektir. Kaldere ise volkanik faaliyetler sonucunda oluşur. Graben ve horst kırık dağların oluşumu sırasında ortaya çıkar. Antiklinal ve senklinal ise kıvrım dağların oluşumu sırasında ortaya çıkar.

CEVAP: E

1. Günümüzde yaşanan iklim ve bitki örtüsünün benzerlik göstermesi, geçmişte kıtaların birleşik olduğuna kanıt olarak gösterilemez. Geçmişte yaşanan iklimin benzerlik göstermesi gerekir bu da fosillere bakılarak anlaşılabilir.

CEVAP: C

2. I numaralı merkez Avrasya Levhası üzerinde yer alır. II ve III nolu merkez Afrika levhası, V numaralı merkez Kuzey Amerika levhası, IV nolu merkez Avustralya levhası üzerinde yer alır.

CEVAP: A

3. Bazalt dış püskürük bir kayadır. Taş kömürü organik tortul, kilaşı fiziksel tortul, kaya tuzu kimyasal tortul kaya ve kumtaşı fiziksel tortul kayaç grubunda yer alır.

CEVAP: B

4. Kayaçların oluştuğu yükseklik, kayaç sınıflandırılmasında kullanılmaz. Örneğin organik tortul kayaçlara deniz seviyesinde de dağların yüksek kesimlerinde de rastlanabilir. Bu yüzden yükseklik ortalaması kayaç sınıflandırmasında kullanılmaz.

CEVAP: E

5. II numaralı bölgede sönmüş volkanik dağlar bulunduğu için, bu alanda püskürük kayalara yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: B

6. Andezit dış püskürük bir kayadır. Kaya tuzu, kireç taşı, jips ve traverten kimyasal tortul kayalara örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: D

7. IV ve V numaralı merkezler kıtaların birleşme noktalarında bulunurlar. Bu yüzden bu bölgelerde deprem riski yüksektir, sıcak su kaynaklarına yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: E

8. Avrasya Levhası verilen diğer levhalardan daha büyük bir levhadır. Dünyadaki en büyük levha Avrasya levhasıdır.

CEVAP: C

9. İstanbul ve Çanakkale Boğazları dördüncü jeolojik zamanda oluşmuştur. Kıtaların çekirdekleri I jeolojik zaman, Alp - Himalaya kıvrımları III jeolojik zaman ve suda tek hücreli canlıların ortaya çıkışı ilkel zamanda olmuştur.

CEVAP: C

10. Linyit, bor, tuz ve petrol yatakları üçüncü jeolojik zamanda oluşmuştur.

CEVAP: D

11. Güney Amerika'nın kuzeydoğusunda bulunan I numaralı merkez ile Afrika'nın orta batısında bulunan II numaralı merkezler, dünya birleşik tek bir kara parçası iken birbirine komşudur.

CEVAP: A

12. Kilitaşın başkalaşımına uğramış hali şisttir. Diğer seçeneklerde verilen eşleştirmeler doğrudur.

CEVAP: D

13. Peribacalarının gövde kısmı volkan tufünden, şapka kısmı ise bazaltlardan oluşur.

CEVAP: A

14. Tor topografyasının üzerinde olduğu kayaç granittir. Tor topografyası dünyada en fazla İskoçya'da, Türkiye'de ise Aydın'da yoğun olarak bulunur.

CEVAP: B

15. Norveç büyük fay hatlarına uzak olduğu için deprem riski düşüktür. Japonya, Endonezya, Yunanistan ve Şili büyük fay hatlarının üzerinde bulunduğu için bu ülkelerde deprem riski yüksektir.

CEVAP: A

16. Kumtaşı fiziksel tortul bir kayaçtır. Taşkömürü, petrol, linyit ve mercan kalkeri organik tortul kayaçlara örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: D

1. Türkiye’nin güneş ışınlarını hiçbir zaman dik açıyla almamasının sebebi dönenceler dışında yer almasıdır. Dünyada yalnızca dönenceler arasında bulunan merkezler ve dönencelerin üzerinde bulunan merkezler güneş dik açıyla alınır.

CEVAP: E

2. Erciyes Dağı volkanik faaliyetler sonucunda oluşmuştur. Volkanizma iç kuvvetler arasında yer alır. Damlataş Mağarası karstik birikim, delta akarsu birikim, Cennet - Cehennem obrukları karstik aşınım, Eğmir ve Mogan Gölü akarsu faaliyetleri sonucunda oluşmuştur.

CEVAP: C

3. Fiziki haritalarda yeşil renk 0 – 500 metre arasındaki yükseklikleri temsil eder. Bu yüzden yeşil tonlarının yoğun olduğu bölgeler yükseklik ortalaması az olan bölgelerdir.

CEVAP: C

4. Tuz Gölü’nün güneydoğusunda ve Van Gölü’nün kuzeybatısında yoğun olarak sönmüş volkanlara rastlanır.

CEVAP: A

5. Gediz, Çarşamba, Bakırçay ve Çukurova deniz kıyısında yer aldığı için renklendirme yöntemiyle çizilmiş haritalarda yeşil, Konya ovası ise iç ova olduğu için sarı renklerle gösterilir.

CEVAP: D

6. Anadolu III. zamanın sonlarında peneplen haline gelmiştir. Sonra tekrar komple yükseldiği için bu peneplen düzlükler yükseklerde kalmıştır.

CEVAP: E

7. Tuz Gölü’nün güneyi Türkiye’de deprem riski en düşük olan bölgedir. Bu alanda büyük ve önemli fay hattı olmadığı için şiddetli depremlere Tuz Gölü’nün güneyinde rastlanmaz.

CEVAP: B

8. Genç oluşumlu arazilerde deprem riski yüksektir. Türkiye’de genç oluşumlu bir arazi olduğu için Türkiye genelinde deprem riski yüksektir.

CEVAP: D

9. Bey Dağları kıvrım dağlara örnek olarak gösterilebilir. Yunt, Madra, Kaz ve Mentеше dağları ülkemizde bulunan kırık dağlara örnektir.

CEVAP: A

10. Karstik depremler en fazla arazi yapısı nedeniyle Akdeniz Bölgesi’nde yaşanır. II numaralı bölge karstik bir arazide bulunduğu için karstik depremler en çok bu alanda bulunur.

CEVAP: B

11. Türkiye’nin yer şekillerinin çoğu III. ve IV. jeolojik zamanda oluşmuştur.

CEVAP: C

12. Verilen şekil sert arazilerde yan basınçların etkisiyle oluşmuş horst dağları ve graben ovalarının şeklidir. Türkiye’de en fazla Ege Bölgesi’nde görülür.

CEVAP: E

13. Kahramanmaraş Doğu Anadolu Fay hattı üzerinde yer alır. Bolu, İzmit, Erzincan ve Düzce Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde yer alan yerleşimlerdir.

CEVAP: C

14. IV numaralı doğrultuda yükseklik ve engebe fazla olduğu için gerçek uzaklık ile kuşuçuşu uzaklık arasındaki fark fazladır.

CEVAP: D

15. Çukurova, Seyhan ve Ceyhan nehirlerinin taşıdığı alüvyonlarla oluşmuş bir delta ovasıdır. Adapazarı, Elazığ, Malatya ve Erzincan ovaları ülkemizde oluşmuş tektonik ovalara örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: B

16. Teke platosu Akdeniz’in batısında bulunan karstik bir platodur. Cihanbeyli, Haymana, Obruk ve Uzunyayla platoları İç Anadolu’da yer alan platolardandır.

CEVAP: C

17. Güneşin batıda daha geç doğmasının sebebi dünyanın günlük hareketini batıdan doğuya doğru yapmasıdır. Yükselti ile ilgili değildir.

CEVAP: E

1. Dış kuvvetler enerjilerini güneşten alırlar. Dış kuvvetler arasında rüzgar, dalga, akarsu ve buzullar bulunmaktadır. Oluşmalarının temel sebebi güneşten gelen enerjidir.

CEVAP: D

2. Yükseklik, rüzgarın etkisini arttıran ya da azaltan bir unsur değildir. Rüzgarın bir bölgede etkili olmasında yer şekillerinin sade olması ve bitki örtüsünün cılız olması etkili olmuştur.

CEVAP: E

3. Kutuplara yakın bölgelerde kalıcı kar sınırı deniz seviyesine daha yakındır. Dünyanın küresel şekli nedeniyle ekvatorдан kutuplara doğru gidildikçe sıcaklık azalır. Buna bağlı olarak da kalıcı kar sınırı deniz seviyesine yaklaşır.

CEVAP: B

4. Buzulların taşıdığı malzemelerle oluşan geniş düzlüklere sander düzlüğü denir. Sirk çukuru buzul aşınım, hörgüç kaya buzul aşınım, mantar kaya rüzgar aşınım şekillerine örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: C

5. Verilen şekiller rüzgarın etkili olduğu bölgelerde görülen mantar kaya ve barkandır. Harita üzerinde işaretlenmiş merkezlerden I numaralı merkezde rüzgarın şekillendirici etkisi daha fazladır.

CEVAP: A

6. İtalya, İspanya ve Fransa orta kuşakta yani sıcak bölgede yer aldıkları için kalıcı karlara dağların yüksek kesimlerinde rastlanır.

CEVAP: C

7. Tundra iklimi kutup altı iklimidir. Sıcaklık yılın yaklaşık 9 – 10 ayında 0 °C altında olduğu için buzul etkisi fazladır. Verilen diğer iklimler tundra ikliminden daha sıcak iklimlerdir.

CEVAP: B

8. Mısır çöl iklim bölgesinde yer aldığı için rüzgarın şekillendirici etkisi bu bölgede fazladır. Çünkü bu alanda bitki örtüsü cılız, yer şekilleri sade olduğu için rüzgar yoğun olarak etkili olmaktadır.

CEVAP: A

9. Barkan ve kumul rüzgar aşınım şekillerine örnek olarak gösterilebilir. Hörgüç kaya ve sirk çukuru buzul aşınım, sander ovası buzul birikim şeklidir.

CEVAP: A

10. III numaralı merkezde bitki örtüsü gür olduğu için, IV numaralı merkezde yer şekilleri engebeli olduğu için bu bölgelerde rüzgarın şekillendirici etkisi azdır.

CEVAP: D

11. Bu bölgeler kutuplara yakın bölgeler olduğu için bu alanlarda buzul etkisi fazladır. Bu alanlarda sıcaklık ortalaması çok düşük olduğu için buzullar geniş yer kaplar.

CEVAP: C

12. Mantar kaya rüzgar aşınım şekillerine örnek olarak gösterilebilir. Dünyada daha çok çöl bölgelerinde ya da karaların iç kesimlerinde görülen rüzgar aşınım şeklidir.

CEVAP: B

13. İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer şekilleri sade, bitki örtüsü cılız olduğu için rüzgar etkili olmaktadır. I, II ve III numaralı bölgelerde yer şekilleri engebeli bitki örtüsü gür olduğu için rüzgarın şekillendirici etkisi bu alanlarda daha azdır.

CEVAP: E

14. Verilen tanım hörgüç kayanın tanımıdır. Buzulların etkili olduğu eğimli arazilerde yoğun olarak görülen buzul aşınım şeklidir.

CEVAP: B

15. Verilen tanım tafoninin tanımıdır. Bitki örtüsünün zayıf, yer şekillerinin sade olduğu çöl bölgelerinde ya da karaların iç kesimlerinde yoğun olarak rastlanmaktadır.

CEVAP: A

1. Bir akarsudan taşımacılık anlamında yıl boyu yararlanabilmek için iki özelliğe sahip olması gerekir. 1 denge profiline ulaşması, 2 akım rejiminin düzenli olması eğimin fazla olduğu kurak bölgelerde akarsularda taşımacılık yapılamaz.

CEVAP: C

2. Yangçe ırmağı Çin'de bulunur. Yeri yanlış verilen akarsu yalnızca Yangçe ırmağıdır. Diğer akarsuların yerleri doğru verilmiştir. Yenisey akarsuyu Rusya'da, Nil nehri Mısır'da, Amazon nehri Brezilya'da, Kongo nehri Orta Batı Afrika'da bulunur.

CEVAP: E

3. Bir akarsuyun denge profiline ulaşması için yatağının deniz seviyesine kadar derine kazması gerekir. Bu yüzden denge profiline ulaşmış akarsuların derine aşındırma güçleri azdır.

CEVAP: D

4. Ekvatorial iklimin yağış rejimi düzenli olduğu için burada bulunan akarsuların da rejimleri düzenlidir. Bir akarsuyun rejiminin düzenli olması için yılın tamamında bol miktarda su taşınması gerekir. Ekvatorial iklimde yıl boyu yağış olduğu için bu bölgede bulunan akarsuların rejimleri de düzenlidir.

CEVAP: A

5. Akarsuyun debisini, bulunduğu yükseklik doğrudan etkilemez. Debiyi akarsuyun kar erimeleri, bölgedeki yağış miktarı, akarsu yatağındaki kayaların geçirgenlik özellikleri ve bölgelerin sıcaklık özellikleri etkiler.

CEVAP: C

6. Aras Nehri Hazar Gölü'ne döküldüğü için kapalı havza özelliği taşır. Susurluk Marmara Denizi'ne, Büyük Menderes, Bakırçay nehri Ege Denizi'ne ve Seyhan nehri Akdeniz'e dökülür. Bu yüzden bu akarsular açık havza özelliği taşır.

CEVAP: D

7. Akarsuların denge profiline ulaşmış ulaşmadığıyla ilgili bilgiye sahip olmadığımız için taşımacılığa elverişli olup olmadığını anlayamayız. Grafikten yalnızca taşıdığı su miktarına ve rejim özelliklerine ulaşılabilir.

CEVAP: C

8. Batı Avrupa'da yer şekilleri sade olduğu için denge profiline ulaşmış akarsular vardır. Denge profiline ulaşmış rejimi düzenli akarsulardan taşımacılıkta faydalanılabilir.

CEVAP: B

9. Güneydoğu Asya'nın en yağışlı mevsimi yazdır. Bu bölgede bulunan Ganj Nehri'nin debisi de yazın artış gösterir.

CEVAP: A

10. Akarsuyun birikinti kesitinden denge profiline ulaşmış ulaşmadığı anlaşılır. Birikinti kesitinden rejimle ilgili bilgi sahibi olunabilir. Denge profiline ulaşmış ulaşmadığına ulaşabilmek için arazinin eğim özellikleriyle ilgili bilgi sahibi olunmalıdır.

CEVAP: E

11. IV numaralı merkezde yer şekilleri engebeli olduğu için burda bulunan akarsuların hidroelektrik potansiyeli yüksektir. Verilen diğer merkezlerin yer şekilleri sade olduğu için bu merkezlerden akan akarsuların hidroelektrik potansiyelleri düşüktür.

CEVAP: D

12. Verilen tanım, kaide seviyesinin tanımıdır. Lagün kıyı set gölüdür. Kaynak akarsuların doğduğu noktadır. Ağız akarsuların denize döküldüğü yerdir. Menderes akarsuların eğimin azaldığı yerlerde salınımlar yapmasıdır.

CEVAP: A

13. II numaralı merkezde Amazon Nehri bulunur. Bu nehrin havzası dünyada en geniş akarsu havzasıdır. Dünyada su toplama havzası en büyük olan nehir Amazon nehridir. Sebebi yer şekillerinin sade olması ve yağışın fazla olmasıdır.

CEVAP: B

14. Verilen tanım, su bölüm çizgisinin tanımıdır. Su bölüm çizgileri topografya haritalarındaki sırtlardan geçer.

CEVAP: A

1. Akarsuyun rejimini belirleyen unsur iklimdir. Sorudaki diğer seçenekleri belirleyen unsur ise akarsuyun yatak rejimidir.

CEVAP: D

2. Verilen akarsu kesiti tabanlı vadidir. Ege Bölgesi'nde yoğun olarak bulunur. Ege Bölgesi'nde yatak eğimi az olduğu için tabanlı vadilere bu alanda yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: B

3. Akarsu aşınım şekillerinin en az olduğu yer, eğimin diğer merkezlerden az olduğu I numaralı merkezdir. II, III, IV ve V numaralı merkezlerde ise yer şekilleri engebeli olduğu için akarsu aşınım şekillerine yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: A

4. Menderes oluşumunda hem aşınım hem birikim faaliyetleri etkili olur. Menderesin çarpık bölümünde aşınım yığınak bölümünde ise birikim faaliyetlerine rastlanır. Bu yüzden menderes oluşumunda hem aşınım hem birikim faaliyetlerine rastlanır.

CEVAP: C

5. Akarsuyun kesitine bakarak bulunduğu bölgenin iklim özellikleri ile ilgili yorum yapılamaz. I nolu akarsu eğimin az olduğu bölgelerde görülen akarsu kesiti iken II nolu akarsu bölgede görülen akarsu kesitidir.

CEVAP: D

6. II numaralı bölgede yükseklik ve eğim fazla olduğu için şelalelere ve dev kazanlarına rastlanma ihtimali daha fazladır.

CEVAP: B

7. Yükseklik ve eğimin en fazla olduğu İran'da akarsu aşınım şekillerine daha fazla rastlanır. Mısır, Hollanda, Cezayir ve Rusya'da yer şekilleri genel olarak sade olduğu için bu ülkelerde akarsu aşınım şekillerine daha az rastlanır.

CEVAP: D

8. Kertik vadiler eğimin fazla olduğu bölgelerde oluşurlar. Bu yüzden eğimli araziden akan Çoruh nehrinde kertik vadiler fazladır.

CEVAP: D

9. Paragrafta boş bırakılan yere Boğaz Vadi gelmelidir. Boğaz vadi ülkemizde Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde yoğun olarak görülür.

CEVAP: A

10. Kertik vadi eğimin fazla olduğu bölgelerde oluşur. bu yüzden böyle akarsularda taşımacılık yapılmaz. Taşımacılık profiline ulaşmış rejimi düzenli olan akarsularda yapılabilir.

CEVAP: E

11. İzohipslerin birbirine yaklaştığı, bu yüzden de eğimin fazla olduğu V numaralı merkezde akarsu aşınım şekilleri daha fazladır.

CEVAP: E

12. Sekilerin oluşabilmesi için akarsuyun yeniden canlanarak yatağını derine doğru kazması gerekir. Akarsuyun yenido canlanması için ya akarsuyun taşıdığı su miktarının artması ya da akarsuyun yatak rejiminin artması gerekir.

CEVAP: A

13. Bir akarsuyun delta oluşturabilmesi için denge profiline ulaşması gerekmez. Delta ovası akarsuların taşıdığı alüvyonları denize döküldüğü yerde biriktirmesiyle oluşan ovalardır.

CEVAP: D

1. 7. , 8. ve 9. aylarda kuruyan “C” seçeneğindeki akarsuyun bulunduğu bölgede yaz kuraklığı şiddetli yaşanır. Diğer akarsuların bulunduğu bölgelerde şiddetli yaz kuraklığı yaşanmamaktadır.

CEVAP: C

2. Havza bir akarsuyun yan kollarıyla beraber sularını topladığı alandır. Kızılırmak akarsuyunun havzası, diğer akarsulardan daha geniştir.

CEVAP: C

3. Akarsuyun debisini ve rejimini belirleyen ana etmen bölgenin iklim özellikleridir. Yağışın fazla olduğu bölgelerde akarsu debisi yüksektir. Yağışın aylara dengeli dağıldığı kuraklık yaşanmayan bölgelerde ise akarsu rejimleri düzenlidir.

CEVAP: C

4. Eğimin fazla olduğu Doğu Karadeniz gibi bölgelerde akarsular derine aşındırmayı şiddetli yaptığı için vadiler bu bölgelerde dar ve derindir.

CEVAP: A

5. Türkiye akarsularının yatak eğimi fazla olduğu için hidroelektrik potansiyelleri yüksektir. Özellikle Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz Bölgesi’nde eğimin fazla olması nedeniyle akarsuların hidroelektrik potansiyelleri yüksektir.

CEVAP: D

6. Doğu Karadeniz’de bulunan akarsular rafting sporu için en uygun akarsulardır. Çünkü bu bölgede akarsuların yatak eğimleri fazladır. Buna bağlı olarak da akış hızları fazla olduğu için rafting sporu için uygun akarsulardır.

CEVAP: E

7. Aras Nehri, Hazar Gölü’ne döküldüğü için kapalı havza özelliği taşır. Denize ve okyanusa ulaşamayan akarsular kapalı havza özelliği taşır.

CEVAP: E

10. Kanyon vadi ülkemizde en fazla Akdeniz Bölgesi’nde görülür. Kanyon vadi karstik arazilerde görülen basamaklı yapıya sahip akarsu vadileridir.

CEVAP: D

8. II numaralı bölgede eğim fazla olduğu için bu bölgede bulunan akarsuların hidroelektrik potansiyelleri yüksektir.

CEVAP: B

11. Verilen akarsular arasında en eğimli akarsu yatağına sahip olan Aras Nehri’nin yatağı dar ve derin bir vadi-den oluşur.

CEVAP: E

9. Susurluk Marmara Denizi’ne dökülen bir akarsudur. Çoruh, Sakarya, Yeşilirmak ve Filyos Çayı ise Akdeniz’e dökülen akarsulardandır.

CEVAP: D

12. Doğu Karadeniz’de yağış rejimi düzenli olduğu için barajlardan, tarımda sulama amaçlı faydalanılamaz. Bu bölgede yağış miktarı fazla olduğu için tarımda sulama faaliyetlerine yoğun olarak rastlanmaz.

CEVAP: A

1. Ege Bölgesi’nin kıyısında akış gösteren akarsular arazi düz olduğu için bolca menderes oluşturur. Verilen diğer merkezlerde eğim fazla olduğu için menderes oluşma ihtimali azdır.

CEVAP: D

2. “E” seçeneğindeki akarsu yatağı geniş tabanlı vadidir. Geniş tabanlı vadiler ise eğimin az olduğu Ege Bölgesi gibi yerlerde fazla görülür.

CEVAP: E

3. Aras, Kura ve Çoruh nehirlerinin yatak eğimi fazladır. Bu yüzden de bu akarsular kertik vadiler içerisinden akar.

CEVAP: A

4. Anadolu levhası penelenleşmiş bir arazi haline geldikten sonra III. ve IV. jeolojik dönemlerde epirojenik hareketlerle yeniden yükseldiği için akarsu vadilerinin de sekilere yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: C

5. Doğu Anadolu Bölgesi’nde eğim fazla olduğu için akarsuların şelaleler şeklinde aktığı yer ve bu nedenle de dev kazanı sayısı fazladır.

CEVAP: B

6. Asi akarsuyu, bir delta ovası değil bir tektonik ova olan Amik ovasını oluşturur. Seyhan Nehri Çukurova deltasını, Göksu Nehri Silifke deltasını, Kızılırmak ve Yeşilirmak akarsuları ise Bafra ve Çarşamba deltalarını oluşturur.

CEVAP: A

7. “D” seçeneğindeki menderes oluşumunda hem akarsu aşınım hem de birikim faaliyetlerine rastlanır. Menderesin çarpak kısmında akarsu aşınım, yığınak kısmında akarsu birikim faaliyetleri yaşanır.

CEVAP: D

8. Eğimin fazla olduğu bölgelerde bulunan akarsularda birikim faaliyetleri fazladır. Bu nedenle Güney Marmara’da akarsu birikim şekilleri fazladır.

CEVAP: E

11. Etkili gel - git olan kıyılarda akarsu ağızlarında delta birikimi yaşanmaz. Tam tersi gel - git akarsu ağızlarını aşındırarak halîç oluşturur.

CEVAP: A

9. Türkiye’de peribacaları Ürgüp – Göreme civarında yoğun olarak bulunur. Peribacalarının alt tarafları tüf, şapka kısımları ise bazalttan oluşur.

CEVAP: B

12. Kırgıbayır bitki örtüsü bakımından fakir eğimli yamaçlarda oluşur. Türkiye’de en fazla İç Anadolu Bölgesi’nde bulunur.

CEVAP: D

10. Filyos çayı Karadeniz’e dökülmektedir. Bakırçay, Geniz, Küçük Menderes ve Büyük Menderes akarsuları ise Ege Denizi’ne dökülür.

CEVAP: C

13. Kırgıbayır Türkiye’de İç Anadolu Bölgesi’nde bulunur. Kırgıbayır eğimin fazla olduğu bitki örtüsünden yoksun yamaçlarda akarsuların oluşturduğu derin oyuklardır.

CEVAP: D

1. Orta kuşakta yer alan ülkelerde sıcaklık ortalaması yüksek olduğu için buzul etkisi ancak yüksek kesimlerde görülür. Türkiye’de orta kuşakta yer aldığı için buzul etkisi yalnızca yüksek kesimlerde etkili olmaktadır.

CEVAP: C

2. İç Anadolu Bölgesi’nde yer şekilleri sade bitki örtüsü cılız olduğu için rüzgarın şekillendirici etkisi fazladır. Verilen diğer merkezlerde yer şekilleri engebeli olduğu için rüzgarın şekillendirici etkisi bu bölgelerde fazladır.

CEVAP: B

3. Barkan rüzgar birikim şeklidir. Lapy karstik aşınım şeklidir. Sirk çukuru buzul aşınım şeklidir.

CEVAP: A

4. Rüzgarın şekillendirici etkisinin fazla olduğu bölgelerde yer şekilleri sadedir. Bu yüzden yol yapım maliyeti bu bölgelerde düşüktür.

CEVAP: E

5. Verilen şekillerden lapy karstik aşınım şeklidir. Mağarada oluşmuş olan sarkıt ve dikitler de karstik birikim şeklidir. Türkiye’de karstik arazi en fazla Akdeniz’de bulunur.

CEVAP: D

6. Silifke ovası Göksü Nehri’nin oluşturduğu bir delta ovasıdır. Tefenni, Elmalı, Kestel ve Acıpayam polye ovalara örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: C

7. Yıldız Dağları’nın yükseklik ortalaması az olduğu için buzul etkisi görülmez. Türkiye’de buzul etkisi 3000 metrenin üzerinde yaşanmaktadır. Bu yüzden, 3000 metreden daha fazla yüksekliğe sahip olan Ağrı, Cilo ve Kaçkar dağlarında buzul etkisine rastlanır.

CEVAP: A

8. Yıllık sıcaklık farkı fazla yağış ortalaması az olan II numaralı merkezde bitki örtüsü zayıf olduğu için rüzgarın şekillendirici etkisi fazladır.

CEVAP: B

9. Doğu Anadolu Bölgesi’nde yükseklik ortalaması fazla olduğu için buzul etkisi de fazladır. IV ve V numaralı merkezler Doğu Anadolu Bölgesi’nde bulunan yükseklik ortalaması fazla olan bölgelerdir. Bu yüzden IV ve V numaralı bölgelerde buzul etkisi fazladır. I, II ve III numaralı bölgelerde yükseklik ortalaması az olduğu için buzul etkisine rastlanmaz.

CEVAP: E

10. Doğu Karadeniz kıyılarında bitki örtüsü gür, yer şekilleri engebeli olduğu için rüzgarın şekillendirici etkisi azalır.

CEVAP: A

11. Kalker ve Jips üzerinde karstik şekillere yoğun olarak rastlanır. Verilen diğer kayalar üzerinde karstik şekillere rastlanmaz.

CEVAP: A

12. Denizli Pamukkale traverten oluşumunun en fazla olduğu bölgedir. II numaralı bölge Denizli Pamukkale travertenlerini göstermektedir.

CEVAP: B

13. Teke platosu karstik platolara örnek olarak gösterilebilir. Uzunyayla, Haymana, Obruk platoları ülkemizde yatay duruşlu platolara örnekken, Erzurum - Kars Platosu lav platosuna örnektir.

CEVAP: A

14. Lapy en küçük karstik aşınımı şeklidir. Karstik arazilerde yağmur sularının eğimli yamaçlarda oluşturduğu küçük oyuklardır.

CEVAP: B

1. Grafikler incelendiğinde denizler ve okyanuslar Güney Yarım Küre’de, Kuzey Yarım Küre’den daha fazla yer kapladığı görülür. Bu nedenle okyanus alanları Güney Yarım Küre’de, Kuzey Yarım Küre’den fazladır.

CEVAP: D

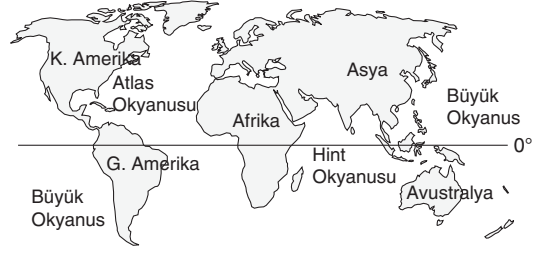
2. Ekvator’a yaklaştıkça sıcaklık ve buharlaşma arttığı için denizlerin tuz oranı da artar.

CEVAP: B

3. Göller büyükse ulaşımda, bulunduğu yere öre tuzimde, suyu tatlı ise içme ve sulamada kullanılır.

CEVAP: E

4.



Haritada görüldüğü gibi Afrika'nın batısı ile Asya'nın doğusu arasında Atlas, Asya'nın doğusu ile Amerika'nın batısı arasında Büyük, Afrika'nın doğusu ile Avustralya arasında Hint okyanusları vardır.

CEVAP: B

5.

Dünya'nın en derin gölü Rusya'da bulunan Baykal Gölü'dür.

CEVAP: B

6.

Denizler ve okyanuslar tuzlu su oldukları için içme ve sulamada doğrudan kullanılamaz.

CEVAP: C

7. Buzul göllere soğuk iklimlerde yanı kutuplara yakın yerlerde daha fazla rastlanır.

CEVAP: A

8. Setleşme herhangi bir çukurluğu önünün kapanmasıdır. Bu doğal yolla veya insan eliyle olur. Dalgalar, volkanlar, erozyon ve heyelan doğaldır. İnsan ise yapay set gölleri oluşturur.

CEVAP: D

9. Deniz ve okyanusların sıcaklığı enleme yani güneş ışınlarının düşme açısına bağlıdır.

CEVAP: B

10. Sığ olan ve kurak bölgede az yağışla beslenen göller zamanla kurur. Bitki örtüsünün çeşitli olması gölleri kurutmaz.

CEVAP: C

11. Türkiye’de karstik arazi ve karstik göller en çok Akdeniz Bölgesi’ndedir.

CEVAP: A

12. Deniz turizmi için sıcaklığın yüksek, güneşlenme süresinin fazla olması gerekir. Akdeniz bu özelliklere sahiptir. Diğer denizler soğuktur. Hava kapalıdır.

CEVAP: D

13. Buharlaşma hızı, yağış miktarı ve gölün dışı akış (gidegen) özelliği göl sularının tatlılığını ve tuz oranlarını etkiler.

CEVAP: B

14. İnsanlar su sağlamak, enerji üretmek ve selleri önlemek için göletler ve barajlar yaparlar. Maden çıkartma gibi amaçları yoktur.

CEVAP: C

15. Su döngüsü ile ilgili verilen paragrafta son cümle “suların tamamı okyanuslara karışır” ifadesi yanlıştır. Çünkü suların bir kısmı göllere, bir kısmı yeraltı sularına, bir kısmı akarsulara karışır.

CEVAP: E

1. Akdeniz Bölgesi'nde karstik şekillere yoğun olarak rastlanır. Akdeniz Bölgesi ülkemizde karstik arazinin en yoğun olduğu bölgedir. Bu yüzden karstik şekillere Akdeniz Bölgesi'nde yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: B

2. Karstik kaynakların akımları yağışa bağlı olarak değişir. Suları soğuktur ve kireçlidir. Verilen öncüllerin hepsi karstik kaynakların özellikleridir. Ülkemizde Akdeniz Bölgesi'nde yoğun olarak bulunur.

CEVAP: E

3. Düden; karstik arazilerde bulunan, yeraltı sularının yüzeye çıktığı ya da yüzey sularının yer altına battığı deliklerdir. Yani bir karstik aşınım şeklidir. Traverten, sarkıt, dikit ve sütun karstik birikim şeklidir.

CEVAP: D

4. Karstik aşınım şekillerinin küçükten büyüğe doğru sıralanışı; lapyra, dolin, uvala ve polyedir. Doğru sıralanış "A" seçeneğindedir.

CEVAP: A

5. Şekli verilen kaynak artezyen kaynağıdır. İnsanlar tarafından su ihtiyacını karşılamak için açılır. Faylara paralellik göstermez.

CEVAP: E

6. Boş bırakılan yere gelmesi gereken karstik aşınım şekli obruktur. Karstik arazilerde bulunan mağaraların tavanlarının çökmesi sonucunda oluşan çukurlardır.

CEVAP: C

7. Gayzer kaynağının suları yıl boyu çok sıcaktır. Çünkü gayzer kaynakları aktif volkanik bölgelerde oluşan yer altında ısıtmış suların ya da su buharının çıktığı su kaynaklarıdır.

CEVAP: D

8. Fay kaynağı her iklim bölgesinde bulunabilir. Faylara paralellik gösterir. İklimden etkilenmez. Çöl ikliminde de tundra ikliminde de fay kaynaklarına rastlanabilir.

CEVAP: B

9. I numaralı merkez önemli fay hatlarına uzak olduğu için jeotermal kaynak bakımından fakirdir. II, III, IV ve V numaralı merkezler büyük fay hatlarının bulunduğu bölgede yer aldığı için jeotermal kaynaklara bu alanlarda yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: A

12. Verilen şekil, en küçük karstik aşınım şekli olan lap-yadır. Genellikle Akdeniz İklim Bölgesi'nde bulunurlar. 1, 2 cm genişliğinde ve derinliğinde olan eğimli arazilerde yağmur sularının oluşturduğu küçük oyuklardır. Oluşumunda kutuplara yakınlık değil kayaç yapısı daha etkilidir.

CEVAP: C

10. Verilen boşluğa gelmesi gereken karstik aşınım şekli polyedir. En büyük karstik aşınım şekli olan polye geniş düzlükleri temsil eder. Toprakla doldukları zaman polye ovaları oluşur.

CEVAP: B

13. Verilen boşluğa karstik birikim şekli olan traverten gelmelidir. Ülkemizde Denizli'de yoğun olarak görülen karstik birikim şekli travertendir.

CEVAP: A

11. Tuz Gölü'nün güneyi Türkiye'de fay hattının en az olduğu alandır. Bu yüzden bu alanda şiddetli deprem görülme olasılığı çok düşüktür. Diğer merkezler fay hatları üzerinde yer aldığı için deprem riski yüksektir.

CEVAP: C

14. Yer altı kaynakları yüzeydeki suların yer altına sızmasını etkilemez. Yer altında bulunan madenlerde bölgede yer altına sızan su miktarı arasında bir ilişki yoktur. Maden miktarının çok olduğu bölgelerde yer altına sızan su miktarı çok da olabilir az da olabilir.

CEVAP: D

1. Enine kıyı tiplerinde deniz etkisi, dağların kıyıya uzanış doğrultusu nedeniyle kolayca iç kesimlere sokulur. Ege Bölgesi örnek olarak gösterilebilir. Ege Bölgesi'nde deniz etkisi iç kesimlere dağların uzanış doğrultusu nedeniyle kolayca sokulabilir.

CEVAP: E

2. Paragrafta boş bırakılan yere tombolo getirilmelidir. Kıyıya yakın bir adanın dalga birikimi olan kıyı oklarıyla karaya bağlanması ile oluşurlar. Örnek olarak Kapıdağ yarımadası verilebilir.

CEVAP: A

3. Watt tipi kıyılar, gel-gitin etkili olduğu okyanus kenarlarında suların çekilmesi sırasında açığa çıkan okyanus tabanlarıdır. Okyanusa kıyısı olmayan II numaralı merkezde watt tipi kıyılara rastlanmaz.

CEVAP: B

4. Türkiye'de dalmaçya tipi kıyılara Antalya'da Finike ve Kaş arasında rastlanır. Dünyadaki en iyi örnekleri Hırvatistan'ın adriyatik kıyılarıdır. Kıyıya paralel uzanmış birçok adadan oluşurlar.

CEVAP: C

5. Oluşum aşamaları verilen kıyı tipi falezdir. Falez bir dalga aşınım şeklidir. Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında yoğun olarak dalga aşınım şekli olan falezlere rastlanır. Sebebi dağların kıyıya uzanış doğrultusudur.

CEVAP: B

6. Rize Artvin arasında kıta sahanlığı çok dar olduğu için, yani deniz derinliği fazla olduğu için delta oluşumu yoktur. Deniz derinliğinin fazla olduğu kıyılarda delta oluşumu çok zordur.

CEVAP: C

7. Fiyort ve skayer tipi kıyılar deniz seviyesinde buzul etkisinin yaşandığı, kutba yakın bölgelerde görülür. Verilen merkezler arasında kutba en yakın yerleşimler IV ve V numaralı merkezlerdir. Bu merkezlerde buzul etkisi deniz seviyesinde yaşandığı için fiyort ve skayer tipi kıyılara bu alanlarda rastlanır.

CEVAP: E

8. Orta kuşakta yer alan merkezlerde deniz seviyesinde buzul etkisi olmadığı için, fiyort ve skayer tipi kıyılara rastlanmaz.

CEVAP: A

9. II. bölgede dağlar denize dik uzandığı için, yani enine kıyı özelliği taşıdığı için kıyı ile iç kesimler arasında ulaşım kolay, yol yapım maliyeti düşüktür. I. merkezde ise dağlar kıyıya paralel uzandığı için ulaşım imkanları sınırlıdır.

CEVAP: E

10. I numaralı merkezde bulunan Kapıdağ Yarımadası ve II numaralı merkezdeki Sinop İnceburun bir tombolodur. Türkiye'deki en büyük tombololar bunlardır.

CEVAP: A

11. Paragrafta boş bırakılan yere Ria gelmelidir. Ria tipi kıyılara ülkemizde Çanakkale ve İstanbul Boğazı'nda rastlanır. En belirgin ria tipi kıyımız ise İstanbul'daki Haliç'tir.

CEVAP: B

12. Boyuna kıyılarda dağlar denize paralel uzandığı için limanların hinterlandı dardır. Örnek olarak Trabzon limanı verilebilir. Trabzon limanına indirilen ürünler iç kesimlere kolayca taşınmaz. Bu yüzden Trabzon limanının hinterlandı dardır.

CEVAP: A

13. Norveç kutuplara yakın bir bölgede yer aldığı için fiyort ve skayerlere yoğun olarak rastlanır. Sebebi sıcaklık ortalamasının düşük olması ve buzul etkisinin deniz seviyesinde yaşanmasıdır.

CEVAP: D

14. I. bölgede delta yoğun olarak bulunduğu için bu bölgede falez oluşumu yoktur. Falez oluşumunun bulunması için denize yakın paralel uzanan yüksek dağlara ihtiyaç vardır. Örneğin Doğu Karadeniz gibi.

CEVAP: E

15. Haliçli kıyılar gel-git etkisi sonucunda oluşur. Gel-git de yalnızca okyanuslarda etkili olur. Bu yüzden okyanusa kıyısı olmayan Ukrayna'da haliçli kıyılara rastlanmaz.

CEVAP: E

16. Sığ kıyılarda biriktirme daha kolay olur. Kıyı oku ve delta birikim şeklidir. Falez ve doğal köprü aşınma ile oluşur.

CEVAP: B

1. Fiyort ve skayer tipi kıyılar buzul etkisinin deniz seviyesinde yaşandığı kıyılarda etkili olurlar. Türkiye orta kuşakta yer aldığı için buzul etkisi deniz seviyesinde yaşanmaz.

CEVAP: B

2. Dağların kıyıya paralel uzandığı Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında falezli kıyılara yoğun olarak rastlanır. Haritada işaretlenmiş IV ve V numaralı merkezlerde dağlar kıyıya yakın ve paralel uzandığı için falezli kıyılara yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: E

3. Deniz suyu sıcaklığını etkileyen unsur enlemdir. Dağların kıyıya uzanış doğrultusu deniz suyu sıcaklığını etkilemez.

CEVAP: E

4. İstanbul Boğazı’nda ria tipi kıyılara rastlanır. En bilineni İstanbul’daki Haliç’tir. Verilen diğer merkezlerde ria tipi kıyılara rastlanmaz.

CEVAP: A

5. Karstik şekillerin oluşumu dağların kıyıya uzanışına bağlı değildir. Kayaç yapısı ile ilgilidir.

CEVAP: E

6. Kuzeyi ile güneyi arasında deniz suyu sıcaklığının farklılık göstermesinde, bölge içerisindeki enlem farkı etkili olmuştur.

CEVAP: E

7. Türkiye’de dalmaçya tipi kıyılara Antalya Finike-Kaş arasında rastlanır. IV numaralı bölge Antalya’da Finike, Kaş Bölgesi’nde yer aldığı için ria tipi kıyılara bu merkezde yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: D

8. Limanlı kıyılara dağların denize dik uzandığı Ege Bölgesi’nde yoğun olarak rastlanır. Doğu Karadeniz’de böyle bir oluşum yoktur.

CEVAP: D

Türkiye’de Dalgaların Oluşturduğu Şekiller ve Kıyı Tipleri

9. Dağların kıyıya paralel uzandığı Doğu Karadeniz’de deniz etkisi iç kesimlere sokulamaz ve kıyı ile iç kesimler arasındaki iklim farkı artar.

CEVAP: C

10. Ege ve Karadeniz’de dağların kıyıya uzanış doğrultuları farklı olduğu için kıyı tipleri de benzerlik göstermez.

CEVAP: B

11. Falezli kıyılar ülkemizde Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında yoğunlaşmıştır. İstanbul’da az bulunur. İstanbul’da az bulunmasının sebebi kıyıya paralel uzanan yüksek dağların bulunmamasıdır.

CEVAP: D

12. Watt ve haliçli kıyıları gel-git etkisi oluşturur. Türkiye’nin okyanusa kıyısı olmadığı için, watt ve haliçli kıyılara Türkiye’de rastlanmaz.

CEVAP: A

13. Doğu Karadeniz’de dağlar kıyıya çok yakın ve paralel uzandığı için burda bulunan limanların iç kesimlere ulaşımı çok zordur. Bu da limanların hinterlandını daraltmıştır.

CEVAP: B

14. Ege Bölgesi’nde yer alan İzmir’de dağlar kıyıya dik uzanır. Verilen diğer yerleşimlerde dağlar kıyıya paralel uzanır.

CEVAP: C

15. Ege Bölgesi’nde dağlar kıyıya dik uzandığı için limanlı kıyı oluşumu çok fazladır. V numaralı bölge Ege Bölgesi’nde yer aldığı için limanlı kıyıya yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: E

16. Kıyılarda girinti - çıkıntı arttıkça kuşucuşu ve gerçek uzunluk arasındaki fark artar. Muğla kıyılarında girinti çıkıntı daha fazladır.

CEVAP: C

1. Van Gölü'nün yüzey yüksekliği 1648 metredir. Türkiye'de yüzey yüksekliği daha fazla olan göller vardır. Örneğin Nemrut gölünün yüzey yüksekliği 2247 metredir.

CEVAP: E

2. Bir gölün sularının tatlı olması, gideğenin olmasıdır. Gideğeni olan göllerin suları tatlıdır. Gideğeni olmayan göllerin ise suları acı, sodalı ya da tuzludur.

CEVAP: C

3. I numaralı bölgede sönmüş volkanlara yoğun olarak rastlanır. Örnek olarak Hasan, Melendiz, Karadağ, Erciyes, Karacadağ verilebilir.

CEVAP: A

4. Çıldır Gölü volkan set gölüne örnek olarak gösterilebilir. Abant, Sera, Tortum ve Yedigöller heyelan set gölüne örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: C

5. Şekil fay kaynağını göstermektedir. Tuz Gölü'nün güneyinde fay hatları az olduğu için, fay kaynaklarına rastlanma ihtimali de azdır.

CEVAP: D

6. Termal turizm, yer altından çıkan sıcak suların bulunduğu kaplıca ve ılıcalarda yoğunlaşmıştır. Ülkemizdeki göller sıcak olmadığı için termal turizm bu bölgelerde gelişmemiştir.

CEVAP: E

7. Batı Karadeniz Bölgesi'nde eğim fazla olduğu için bu bölgede akarsuların hidroelektrik potansiyeli yüksektir.

CEVAP: B

8. Gideğeni olan tek göl "C" seçeneğinde verildiği için yalnızca bu gölün suları tatlıdır. Gideğen göl sularının değiştiği göl ayağıdır. Bir gölün gideğeni varsa suları tatlıdır.

CEVAP: C

9. Verilen su kaynağı karstik kaynaktır. Ülkemizde karstik kaynaklara Akdeniz Bölgesi'nde yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: A

10. Salda Gölü karstik göllere örnek olarak gösterilebilir. Sapanca, Manyas, İznik ve Tuz Gölü tektonik oluşumlu göllere örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: D

11. Ülkemizde en çok elektrik üretilen baraj gölü Atatürk Barajı'dır. Verilen diğer baraj göllerinde üretilen elektrik Atatürk Barajı'ndan üretilen elektrik miktarından daha azdır.

CEVAP: A

12. Tuz Gölü'nün güneyinde fay kaynaklarına rastlanmaz. Bu bölgede fay kaynaklarının bulunmamasının sebebi büyük fay hatlarının bulunmamasıdır.

CEVAP: E

13. Erçek gölü volkan set gölüne örnektir. Eymir, Mogan, Bafa ve Köyceğiz gölleri alüvyal set gölüne örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: C

14. Atatürk barajı, Fırat nehri üzerine kurulmuş bir baraj gölüdür. Verilen diğer akarsu ve baraj gölü eşleştirmeleri doğrudur.

CEVAP: B

15. Keban, Fırat nehri üzerine kurulmuş bir yapay set gölüdür. Eymir, Mogan, Bafa gölleri alüvyal set, Büyükçekmece gölü ise kıyı set gölüne örnektir.

CEVAP: E

1. Bir bölgede fiziksel çözülmenin etkili olabilmesi için yağışın az, sıcaklık farkının fazla olması gerekir. Bu yüzden yıllık yağış toplamı en az, yıllık sıcaklık farkı en fazla olan III nolu merkezde fiziksel çözülme çok etkilidir.

CEVAP: C

2. Ekvatorial iklimde sıcaklık ve yağış koşulları yüksek olduğu için kimyasal çözülme çok fazladır. Kimyasal çözülme, sıcaklık ve yağışın bölgelerde kayaların su yardımıyla erimesidir.

CEVAP: A

3. I ve V numaralı bölgeler ekvatorial iklim bölgesinde yer aldığı için kimyasal çözülme bu alanlarda çok şiddetlidir. Diğer merkezler ise çöl bölgesinde yer alırlar. Bu yüzden bu merkezlerde de fiziksel çözülme etkilidir.

CEVAP: B

4. Yeraltı kaynakları toprak oluşumunu etkilemez. Toprak oluşumunda ana kayanın etkisi, bitki örtüsü, yer şekilleri ve iklim etkili olmaktadır.

CEVAP: E

5. Fiziksel çözülmenin en fazla olduğu iklim çöl iklimidir. Çöl bölgelerinde atmosferde nem miktarı çok az olduğu için günlük sıcaklık farkı çok fazladır. Bu da fiziksel çözülmenin şiddetini artırır.

CEVAP: E

6. I ve II numaralı bölgede çöl iklimi yaşandığı için fiziksel çözülme çok şiddetli yaşanır. III, IV ve V numaralı merkezler yağışın fazla olduğu merkezler olduğu için bu alanda fiziksel çözülme değil, kimyasal çözülme etkilidir.

CEVAP: A

7. Verilen öncüllerin tamamı fiziksel çözülmenin etkili olduğu bölgelerin özelliğidir. Karasallık şiddetinin fazla olduğu alanlarda şiddetli olarak fiziksel çözümler yaşanır.

CEVAP: E

8. Taşınmış toprakların en önemli ortak özellikleri verimli olmalarıdır. Taşınmış topraklara azonal topraklar da denir. Dış kuvvetlerin etkisiyle taşınarak oluşturulurlar.

CEVAP: A

9. Moren, buzulun taşıdığı malzemelerle oluşan azonal topraktır. Yani taşınmış (azonal) topraklar grubunda yer alır. Laterit, terra, rossa, podzol ve tundra toprakları ise zonal topraklara örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: E

10. Verilen özellikler podzol toprağının özellikleridir. Podzol topraklar sert karasal iklimde iğne yapraklı ağaçların altında oluşan humus bakımından çok fakir topraklardır.

CEVAP: C

11. II numaralı merkezde delta oluşumu olmadığı için, alüvyon topraklara diğer merkezlerden daha az rastlanır. I, III, IV ve V numaralı merkezlerde delta ovası bulunduğu için bu alanlarda alüvyon topraklara yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: B

12. Verilen özellikler laterit toprağının özellikleridir. Laterit topraklar ekvatorial bölgede yağmur ormanlarının altında oluşan humus bakımından fakir, kiremit kırmızısı topraktır.

CEVAP: A

13. Terra-rossa topraklar Akdeniz ikliminde etkili olur. IV numaralı merkezde akdeniz iklimi görülmediği için terra rossa topraklarına rastlanmaz.

CEVAP: D

14. Verilen özellikler intrazonal toprak olan hidromorfik toprağın özelliğidir. Bataklık toprağı olarka da adlandırılan hidromorfik toprak tabansuyu seviyesi fazla olan bölgelerde görülür.

CEVAP: B

15. Verilen özellikler çernozyom toprağına aittir. Çernozyom topraklar zonal toprakların en verimli olup Erzurum - Kars Platosu'nda yoğun olarak görülür.

CEVAP: C

1. Erozyona uğrayan toprağın organik madde bakımından en zengin üst kısmı gittiği için verimi azalır. Bir toprağın organik madde bakımından en zengin yeri A horizonudur. Erozyon ile bu katman incelir. Bu yüzden toprağın verimi azalır.

CEVAP: E

2. Bitki örtüsünün gür olduğu I numaralı bölgede erozyon riski düşüktür. Bitki örtüsü erozyonu azaltan bir faktördür. Bu yüzden Doğu Karadeniz'de erozyon şiddeti düşüktür.

CEVAP: A

3. Nöbetleşe ekim, toprağın boş bırakılmadan sürekli farklı ürünlerle ekilmesidir. Bu durum erozyonu azaltır. Verilen diğer unsurlar erozyonu arttıran olaylara örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: E

4. Laterit toprak ekvatorial iklim bölgesinde bulunduğu için tuz ve kireç bakımından fakirdir. Bir toprağın aşırı yağışa maruz kalması toprağı tuz ve kireç bakımından fakirleştirir. Bu yüzden ekvatorial bölgede toprak, tuz ve kireç bakımından fakirdir.

CEVAP: D

5. I ve II numaralı bölgelerde bitki örtüsü cılız, yer şekilleri sade olduğu için rüzgar erozyonu şiddetli yaşanır. Bu alanlar çöl bölgesi olduğu için erozyon şiddeti fazladır. Diğer merkezlerde bitki örtüsü gür olduğu için erozyon şiddeti azdır.

CEVAP: A

6. Yol yapımı, heyelanı oluşturan beşeri bir etmendir. Diğer seçenekler ise doğal etmendir.

CEVAP: E

7. Verilen öncüller, vertisol toprağının özellikleridir. Vertisol toprak eski göl tabanlarında oluşan, dönen toprak diye adlandırılan topraklardır.

CEVAP: A

8. Doğu Karadeniz, Türkiye'de heyelan riskinin en fazla olduğu bölgedir. Heyelan riskinin bu bölgede fazla olmasında eğimin ve yağışın fazla olması etkili olmuştur.

CEVAP: B

9. Heyelanı engellemenin bir yolu yoktur. Tek çare yerleşim yerini heyelan riski düşük olan bir bölgeye taşımaktır.

CEVAP: E

10. İlkbaharda kar erimelerine bağlı olarak toprak suya doymun hale gelir ve heyelan riski artar. Ülkemizde heyelan riski en fazla olan bölge Karadeniz Bölgesi'dir.

CEVAP: B

11. Dünya'da heyelan riskinin en fazla olduğu yer yağışın ve eğimin çok olduğu Güneydoğu Asya'dır. Verilen diğer merkezlerde eğim az olduğu için heyelan riski düşüktür.

CEVAP: A

12. Öncüllerde laterite ait bir bilgi yoktur. Kurak ve çöl bölgelerinde lös, iğne yapraklı ormanların altında podzol, Akdeniz ikliminde terra - rossa, bataklık toprağı ise hidromorfik topraktır.

CEVAP: B

13. Türkiye'de bitki örtüsünün cılız, eğim en fazla olduğu için su erozyonunun en fazla görüldüğü bölge Doğu Anadolu Bölgesi'dir.

CEVAP: C

14. Brezilya'da bitki örtüsü gür olduğu için erozyon şiddeti azdır. Verilen diğer ülkelerde kuraklık şiddeti fazla olduğu için erozyon şiddeti de fazladır.

CEVAP: D

15. Yalnızca zonal toprakların bütün horizonları oluşmuştur. Moren toprak ise azonal topraklar grubunda yer alır. Bu yüzden bütün horizonları oluşmamıştır.

CEVAP: B

16. Anız yakılması, tahıl ürünü hasatından sonra kalan sapların çiftçiler tarafından yakılmasıdır. Bu olay erozyonu arttıran faktörlerden biridir.

CEVAP: E

1. Laterit topraklar Türkiye’de görülmez. Ekvatorial iklimin toprağıdır. Batı Karadeniz’de iğne yapraklı ağaçların altında oluşan toprağa podzol denir.

CEVAP: D

2. Yıllık sıcaklık farkı az, yıllık yağış toplamı en fazla olan II nolu merkezde kimyasal çözülme diğer merkezlerden daha fazladır.

CEVAP: B

3. Haritada dağılımı verilen toprak tipi alüvyal topraktır. Alüvyal toprak ülkemizde özellikle kıyı bölgelerimizdeki ovalarda yoğun olarak bulunur.

CEVAP: B

4. Kahverengi bozkır toprağı ılıman karasal iklimin toprak örtüsüdür. Bu yüzden kıyılarda görülmez. Verilen diğer topraklara kıyı bölgelerimizde rastlanır.

CEVAP: C

5. İklim çeşitliliğinin fazla olması Türkiye’de toprak çeşitliliğini arttırmıştır. Her iklimin kendine ait toprak örtüsü bulunduğu için Türkiye’de toprak çeşitliliği fazladır.

CEVAP: A

6. İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde yer şekilleri sade, bitki örtüsü cılız olduğu için rüzgar erozyonuna yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: E

7. İlkbahar aylarında yaşanan kar erimeleri toprağı suya doygun hale getirerek heyelan oluşumunu artırır. Ülkemizde heyelan en fazla Karadeniz Bölgesi’nde ilkbahar aylarında görülür.

CEVAP: A

8. Doğu Karadeniz kıyılarında delta ovaları bulunmadığı için alüvyal topraklara rastlanmaz. Doğu Karadeniz’de kıta sahanlığı dar olduğu delta ovalarına rastlanmaz.

CEVAP: B

9. Bitki örtüsünün cılız ya da gür olması heyelan oluşumunu etkilemez. Çünkü heyelan oluşumu sırasında çok kalın bir toprak örtüsü ana kaya ile birlikte hareket eder.

CEVAP: E

10. Verilen merkezler arasında “D” seçeneğindeki bölge en az yağış alan bölge olduğu için bu bölgede toprağın tuz ve kireç oranı yüksektir.

CEVAP: D

11. Türkiye’de tundra iklimi görülmediği için tundra topraklarına rastlanmaz. Alüvyal topraklar kıyı ovalarımızda, Çernozyom toprak Erzurum - Kars Platosu’nda, Terra - rossa Akdeniz Bölgesi’nde, Kalüvyal topraklara ise dağlık bölgelerimizde yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: D

12. Doğu Anadolu Bölgesi’nde günlük sıcaklık farkı fazla olduğu için fiziksel çözülme etkili olur. Fiziksel çözülme kayaların sıcaklık farkına bağlı olarak parçalanmasıdır. Karasal bölgelerde yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: A

13. Türkiye’de Erzurum – Kars Platosu’nda görülen çernozyom toprakları humus bakımından en zengin topraklardır.

CEVAP: A

14. Karadeniz Bölgesi’nde bitki örtüsü gür olduğu için erozyon riski düşüktür. Bitki örtüsünün gür olduğu bölgelerde rüzgar ve su erozyonu riski düşüktür.

CEVAP: C

15. Zonal topraklar bulunduğu bölgenin iklim ve bitki örtüsü özelliklerine göre oluşurlar. Alüvyal topraklar ise azonal topraklar grubunda yer aldığı için bulunduğu bölgenin iklim ve bitki örtüsü özelliğini yansıtmaz.

CEVAP: B

1. Ülkemizde yağış rejiminin düzensiz olmasının sebebi eğim ya da engebe değil iklim özelliğidir. Bir bölgenin yağış rejiminin düzenli olması kurak bir dönem yaşamaması demektir.

CEVAP: E

2. II numaralı bölgenin yükseklik ortalaması fazla olduğu için gerçek alını ile izdüşüm alanı arasındaki fark çok fazladır.

CEVAP: B

3. Türkiye akarsularının yatak eğimi fazla olduğu için denge profiline ulaşmamışlardır. Bu yüzden de ulaşma elverişli değildirler.

CEVAP: A

4. Ege Bölgesi'nde dağların kıyıya uzanış doğrultusu nedeniyle kıyıda girinti çıkıntı fazladır. Bu nedenle kıyı uzunluğu çok fazladır.

CEVAP: B

5. Güney Marmara'da yer şekilleri sade olduğu için bu bölgede bulunan akarsuların hidroelektrik potansiyeli düşüktür.

CEVAP: C

6. Teke Platosu Akdeniz Bölgesi'nde yer alır. Bozok, Obruk ve Cihanbeyli platoları İç Anadolu'da yer alırken Erzurum - Kars Platosu Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alır.

CEVAP: A

7. Ülkemizde bağıl nem oranının yıl boyu yüksek olduğu yer Doğu Karadeniz'dir. Bağıl nem oranının yıl boyu yüksek olması havanın yıl boyu kapalı, bulutlu ve yağışlı olması demektir. Bu özelliklere sahip bölgemiz Doğu Karadeniz'dir.

CEVAP: D

8. Yıldız rüzgarı ülkemize kuzeyden esen ve sıcaklığı azaltan bir rüzgardır. Fön, samyeli, kible ve lodos ulaştığı bölgede sıcaklığı arttıran yerel rüzgarlardır.

CEVAP: C

9. 21 Haziran tarihi yılın en sıcak günü değildir. Isı birikimi nedeniyle Temmuz ve Ağustos ayında en sıcak anlar yaşanır.

CEVAP: D

10. Dünya şu anda batıdan doğuya doğru dönmektedir. Bu yüzden güneş doğuda erken doğmaktadır. Fakat dünya günlük hareketini doğudan batıya doğru yaparsaydı, batıdaki merkezlerde güneş ilk olarak doğardı. Verilen merkezler arasında en batıda yer alan merkez İzmir'dir.

CEVAP: A

11. Erzurum-Kars Platosu'nda karasallık şiddeti fazla olduğu için yıllık sıcaklık farkı fazladır. Bu yüzden II numaralı merkezdeki yıllık sıcaklık farkı diğer merkezlerden daha fazladır.

CEVAP: B

12. Zonguldak'ta Akdeniz iklimi görülmediği için maki bitki örtüsüne rastlanmaz.

CEVAP: C

13. I numaralı merkezde Akdeniz iklimi görüldüğü için maki, II numaralı merkezde karasal iklim görüldüğü için bozkır, III numaralı merkezde ise Karadeniz iklimi görüldüğü için Orman örtüsüne rastlanır.

CEVAP: A

14. Antalya'nın yıllık yağış toplamı 1060mm civarındadır. Bu yağış, verilen diğer merkezlerden daha fazladır.

CEVAP: A

15. Dinamik basınçların oluşum nedeni dünyanın günlük hareketidir. Bu yüzden ülkemizde görülen Asor DYB ile İzlanda DAB'nın oluşum nedeni dünyanın günlük hareketidir.

CEVAP: B

16. Doğu Anadolu Bölgesi'nin kış sıcaklık ortalaması, verilen diğer merkezlerden düşük olduğu için karın yerde kalma süresi daha uzundur.

CEVAP: C

1. Beşeri ve ekonomik coğrafyanın konusu insan ve faaliyetleridir. Bitki örtüsü doğal olduğu için fiziki coğrafyanın konusudur.

CEVAP: E

2. İlk yerleşim yerleri kurulmasında yer altı kaynakları dikkate alınmamıştır. Çünkü o dönemde insanlar maden çıkartmayı ve işletmeyi bilmiyorlardı.

CEVAP: B

3. I numaralı merkez kutuplara yakın olduğu için ilk yerleşimlere ait izlere rastlanmaz. İlk yerleşim merkezleri orta kuşakta akarsu kenarlarında verimli tarım toprakları kurulmuştur.

CEVAP: A

4. Modern şehirlerin kurulmasında kırılma noktası Sanayi Devrimi'dir. Sanayi Devrimi'yle beraber modern şehirleşme hız kazanmıştır.

CEVAP: B

5. Kırsal ve kentsel yerleşimlerin ayrımı yapılırken coğrafi konum göz önünde bulundurulmaz. Ayrımında dikkate alınan unsurlar toplam nüfus, ekonomik faaliyet türleri, konut sayısı ve idari yapıdır.

CEVAP: B

6. Oxford eğitim şehirlerine örnektir. Sanayi faaliyetleri gelişmemiştir. Verilen diğer eşleştirmeler doğrudur.

CEVAP: E

7. I numaralı merkezin bulunduğu bölgede sanayi, ulaşım gibi faktörler gelişmiştir. Bu yüzden I numaralı merkezin olduğu yerde nüfus fazladır.

CEVAP: A

8. Dünya yüzeyinin yaklaşık %66'sını okyanuslar kaplar. İnsanlarda okyanus üzerinde yaşayamadığı için yerleşmeyi en çok kısıtlayan faktör okyanuslardır.

CEVAP: C

9. II numaralı merkez yüksek dağlık ve engebeli bir bölgede bulunduğu için bu bölgede yer şekilleri yerleşmeyi sınırlar.

CEVAP: B

10. Verilen öncüllerin tamamı ilk yerleşim merkezlerinin özelliğidir. İlk yerleşimlerin tarım amaçlı kurulduğu orta kuşakta, su kenarlarında verimli tarım topraklarında kurulmuştur.

CEVAP: E

11. Şam dini şehirlere örnek olarak gösterilemez. Kudüs, Roma, Mekke ve Medine dini şehirlere örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: E

12. Doğu ve Batı Karadeniz'de dağınık yerleşmelere yoğun olarak rastlanır. Doğu ve Batı Karadeniz'de yer şekilleri engebeli su kaynakları fazla olduğu için yerleşimler birbirine uzaktır.

CEVAP: C

13. Köy altı yerleşim köyden daha küçük köye bağlı küçük yerleşimlerdir. Köyden daha iyi iş bulmak için köy altı yerleşime gidilmez.

CEVAP: D

14. Güneydoğu Asya'da nüfus yoğunluğu çok fazladır. Dünyada nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu merkez Güneydoğu Asya'dır.

CEVAP: D

15. Toplu yerleşmeler yerleri kurak yani suyun az olduğu ve yer şekillerinin sade olduğu bölgelerde fazladır. Evler birbirine yakındır. Bu yüzden verilen öncüllerde I. ve II. si toplu yerleşimlerin özellikleridir.

CEVAP: B

16. Ticaret beşeri (insan) faktörlerindedir. Sıcaklık, yağış, su ve yer şekilleri doğal faktörlerdir.

CEVAP: C

1. İş gücünün ucuzlaması nüfus artış hızının olumlu sonuçlarından biridir. Yatırımı artırır ve ekonomiyi canlandırır.

CEVAP: D

2. Nüfusu fazla fakat nüfus yoğunluğu az olan II ve III numaralı merkezlerin yüz ölçümü diğer merkezlerden küçüktür.

CEVAP: C

3. I, II, IV ve V numaralı merkezler çöl ikliminde yer alır. II numaralı merkez ise Akdeniz ikliminde yer alır.

CEVAP: B

4. Geri kalmış ülkelerde teknoloji ve alt yapı yetersiz olduğu için doğal yaşamın insan hayatına etkisi fazladır. Afrika'da bulunan ülkeler bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: C

5. Piramide bakıldığında 0 – 4 yaşındaki erkek nüfusunun tam olarak 3 milyon olduğu görülmektedir. Verilen diğer seçeneklere piramitten ulaşılamaz.

CEVAP: D

6. Batı Avrupa'da aritmetik nüfus yoğunluğu çok fazladır. Batı Avrupa'da nüfus miktarı fazla, yüzölçüm küçük olduğu için aritmetik nüfus yoğunluğu bu bölgede fazladır.

CEVAP: E

7. Yer şekilleri nüfusun dağılışını etkileyen doğal bir etmendir. Sanayi, turizm, ulaşım ve ticaret nüfusun dağılışını etkileyen beşeri faktörlerdendir.

CEVAP: B

10. ABD ve Kanada'nın nüfus piramidi çan şeklindedir. Çan piramidi uzun süre düşük nüfus artışından sonra hızla nüfusu artan gelişmiş ülkelere ait nüfus piramitidir.

CEVAP: A

8. Paragrafta nüfus artışının sebebinin göçler olduğu söylenmiştir. Bu yüzden doğal nüfus artışı yüksek değildir. Göçler sonucunda artan nüfus gerçek nüfus artış oranının yüksek olduğunun göstergesidir.

CEVAP: E

11. Ülkenin piramidi incelendiğinde nüfus artış hızının son yıllarda azaldığı görülmektedir. Çünkü piramitin tabanı son yıllarda giderek daralmaktadır.

CEVAP: E

9. Son yıllarda nüfus artış hızının düştüğü tek merkez "B" seçeneğinde verilmiştir. Piramidin tabanında daralma olan tek merkez "B" seçeneğindeki merkezdir.

CEVAP: B

12. Güneydoğu Asya'da doğum oranı yüksek olduğu için doğal nüfus artış oranı çok yüksektir. Doğal nüfus artış hızı doğumlar ile ölümler arasındaki farktır.

CEVAP: C

1. İş olanakları arttıkça nüfus miktarı da arttığı için bu nüfus artışı bu işlerde çalışmak için gelen kişilerden dolaydır.

CEVAP: A

2. Seçenekler incelendiğinde tek doğru seçenek, nüfus miktarının en az olduğu kıtanın Okyanusya olduğudur.

CEVAP: D

3. II numaralı merkez Japonya olduğu için nüfus artış hızı çok düşüktür. Verilen diğer merkezlerde nüfus artış hızı çok yüksektir.

CEVAP: B

4. Piramitler incelendiğinde doğum oranı en fazla olan merkez piramidin tabanı en geniş olan "A" seçeneğindeki piramide sahip olan ülkedir. Bu ülkede ölüm oranları da yüksektir. Çünkü 60 yaşın üzerinde yaşayan insanların oranı düşüktür.

CEVAP: A

5. Yüz ölçümleri aynı olduğuna göre nüfus miktarı en fazla olan IV numaralı merkezde aritmetik nüfus yoğunluğu en fazladır.

CEVAP: D

6. Kıtaların gelişmişlik seviyesi arttıkça doğum oranları azalır. Avrupa'da doğum oranları yüksek değil düşüktür. Kıtalarla ilgili diğer bilgiler doğrudur.

CEVAP: D

7. Doğal koşulların insan yaşamı üzerindeki etkisinin fazla olduğu ülkeler gelişmemiş ülkelerdir. Bu ülkelerde ulaşımda tünel ve viyadüklere yoğun olarak rastlanmaz.

CEVAP: C

8. Japonya'da nüfus artış hızı çok düşük olduğu için nüfus piramidinin tabanı çok dardır. Diğer merkezlerin doğum oranı Japonya'dan daha yüksek olduğu için nüfus piramitlerinin tabanı Japonya'dan daha geniştir.

CEVAP: A

10. Son yıllarda hızlı bir nüfus artışı yaşayan merkez piramidinin tabanı aniden genişleyen "B" seçeneğindeki ülkedir.

CEVAP: B

11. Çin'in bulunduğu "II" numaralı bölgede aritmetik nüfus yoğunluğu çok fazladır. Çünkü 1 milyar 300 milyon üzerinde nüfusa sahip olan Çin'in yüzölçümü de çok büyük olmadığı için aritmetik nüfus yoğunluğu bu bölgede fazladır.

CEVAP: B

9. Jeolojik yapı yerin iç yapısıdır. Nüfusun yaş gruplarına dağılışını etkilemez. Salgın hastalıklar, savaşlar, göçler ve sağlık koşulları nüfusun yaş gruplarına dağılışını etkiler.

CEVAP: C

12. Batı Avrupa'daki ülkelerin nüfus piramidi arı kovanı şeklindedir. Bu ülkelerde kişi başına düşen enerji tüketimi fazladır.

CEVAP: B

1. Tablodaki bilgilere bakılarak aritmetik nüfus yoğunluğu hakkında yorum yapılamaz. Çünkü ülkenin yüzölçümü hakkında tabloda bilgi verilmemiştir.

CEVAP: E

2. Batı Avrupa'da Almanya, İngiltere ve Fransa'da nüfus artışı çok düşüktür. Verilen diğer merkezlerde doğum oranı yüksek olduğu için nüfus artış hızı yüksektir.

CEVAP: C

3. Somali'nin nüfus piramidi üçgen şeklindedir. Diğer merkezlerin ise arı kovanı şeklindedir. Üçgen piramidin tabanı, arı kovanı piramidinin tabanından geniştir.

CEVAP: E

4. Japonya'da sağlık hizmetleri geliştiği için bebek ölüm oranları düşük, ortalama yaşam süresi uzundur. Verilen diğer merkezlerin gelişmişlik düzeyi düşük olduğu için bebek ölüm oranı fazla ve ortalama yaşam süresi Japonya'dan düşüktür.

CEVAP: A

5. Batı Avrupa'nın nüfus piramidi arı kovanı şeklindedir. Verilen piramitler arasında arı kovanı şeklinde piramit "C" seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP: C

6. Toplam nüfuslar yüzölçüme tek tek bölündüğünde V numaralı merkezin aritmetik nüfus yoğunluğu diğer merkezlerden daha fazladır.

CEVAP: E

7. Kırsal ve kentsel nüfus değişim oranları incelendiğinde yurt dışından gelen göç oranlarına ulaşılamaz.

CEVAP: C

8. Hızla nüfusu artan geri kalmış bir ülkeye ait nüfus piramididir. Bu yüzden bu ülkede demografik yatırımlara yani eğitim, sağlık, ulaşım ve iş gibi yatırımlara duyulan ihtiyaç fazladır.

CEVAP: D

9. Almanya ve İngiltere'nin nüfus piramidi arı kovanı şeklindedir. Arı kovanı şeklinde nüfus piramidi doğum ve ölüm oranlarının düşük olduğu gelişmiş ülkelere ait nüfus piramididir.

CEVAP: D

12. İnsan nüfusundaki ilk büyük sıçramanın sebebi kesici aletin yapılması ve ilkel insanın kendini yırtıcılardan koruması ve bu kesici aletle avlanarak daha iyi beslenmesidir.

CEVAP: B

10. Piramitler incelendiğinde ülkenin gelişmişlik düzeyinin arttığı görülür. Bu yüzden eğitim ve sağlık hizmetleri azalmaz. Tam tersi artış gösterir.

CEVAP: D

13. Ulaşım, insanın yeryüzüne dağılışını etkileyen beşeri bir unsurdur. Yer şekilleri, enlem, bitki örtüsü ve su kaynakları nüfusun yeryüzüne dağılışını etkileyen fiziki faktörlerdendir.

CEVAP: C

11. Bir merkezin uzun süre önemini koruması coğrafi konumunun elverişli olmasına bağlıdır. Örneğin Türkiye. Coğrafi konumu elverişli bölgeler orta kuşakta sulak ve verimli arazilerdir.

CEVAP: A

14. V numaralı merkez kutup ve tundra ikliminin yaşandığı Grönland adasında yer alır. Bu bölgede yıl boyu etkili olan soğuk hava koşulları etkili olduğu için nüfus miktarı azdır.

CEVAP: E

1. Aziz Sançar'ın daha iyi şartlarda çalışmak için ABD'ye gitmesi beyin göçüne örnektir. "B" ve "C" seçeneği işçi göçlerine, "D" ve "E" seçeneği ise siyasi göçlere örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: A

2. İklimin elverişsizliği nedeniyle yaşanan göçler, doğal nedenlere bağlı olarak yaşanan göçlere örnektir.

CEVAP: E

3. II numaralı bölgede büyük fay hatları bulunmadığı için deprem ve volkanizma yaşanma ihtimali ve bu nedenle göç hareketlerinin gerçekleşmesi beklenmez.

CEVAP: B

4. Geri kalmış ülkelerde bölgeler arası gelişmişlik farkı fazla olduğu için iç göçlere yoğun olarak rastlanır. Verilen ülkelerden en geri kalmış ülke Pakistan olduğu için iç göçler diğer ülkelerden daha fazladır.

CEVAP: C

5. İş göçü potansiyelinin yükselmesi olumsuz bir sonuç değildir. Ekonominin canlanmasına ve yatırımların artmasına neden olur.

CEVAP: D

6. Coğrafi keşifler sonucunda bulunan yeni kıtalardan olan Kuzey Amerika'nın doğu kıyılarına yoğun olarak göç yaşanmıştır.

CEVAP: C

7. Geri kalmış ülkelerde yaşayan insanların gelişmiş ülkelere daha iyi şartlarda çalışmak için gitmesine beyin göçü denir. Seçeneklerdeki geri kalmış ülkeler İran – Pakistan'dır.

CEVAP: D

8. Sel ve taşkınlar doğal faktörler içindedir. Sağlık, eğitim, ulaşım ve dini - etnik baskılar siyasi ve sosyal nedenlerdir.

CEVAP: E

9. V numaralı bölgeden, ülkemizin gelişmiş bölgelerine yoğun olarak erkek göçü yaşandığı için bu bölgede kadın nüfus oranı daha fazladır.

CEVAP: E

10. Doğal nüfus artış oranının az fakat gerçek nüfus artış oranının fazla olduğu ülkeler dış göç alan ülkelerdir. Aradaki farkın en fazla olduğu I numaralı ülke en fazla oranda göç almıştır.

CEVAP: A

11. Savaş sonrası yaşanan göçler siyasi nedenle yaşanan göçlere örnektir. Suriye iç karışıklığı nedeniyle ülkemize göçlerin yaşanması siyasi örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: C

12. Sanayi faaliyetleri mevsimlik bir iş değildir, yılın tamamında gerçekleşir. Bu yüzden bir kişi sanayi faaliyetlerinde çalışmak için geçici değil, sürekli bir göç hareketi içine girer.

CEVAP: A

13. I numaralı bölgeye pamuk, V numaralı bölgeye ise fındık toplamak için yoğun olarak mevsimlik göç yaşanır.

CEVAP: B

14. Dini ve siyasi baskılar nedeniyle yaşanan göçler zorunlu göçlere örnektir. Verilen diğer göçler gönüllü göçlere örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: D

15. Türkler, Kavimler Göçü sonucunda Orta ve Güney Afrika'ya ulaşmamıştır. Verilen diğer merkezlere Kavimler Göçü sonucunda ulaşılmıştır.

CEVAP: E

1. İç Anadolu Bölgesi’nde yer şekilleri sade su kaynakları kısıtlı olduğu için toplu yerleşimlere yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: E

2. Anadolu’da yaşanan uygun iklim koşulları ve su kaynaklarının yeterli oluşu ilk yerleşmelerin çok olmasına neden olmuştur. Bitki örtüsünün ilk yerleşmelere etkisi yoktur.

CEVAP: D

3. Şanlıurfa’da bulunan Göbeklitepe’de “T” biçimli taşlar ve hayvan figürlü alanlar şu anda Dünya’nın bilinen en eski ibadet alanı kabul edilmektedir.

CEVAP: C

4. Nüfusu bir milyon ile on milyon olan şehirlere metropol şehirler denir. Erzincan’ın nüfusu 222.000 civarındadır. Bu yüzden Erzincan metropol şehirlere örnek olarak gösterilemez.

CEVAP: E

5. Nüfus piramidine bakılarak bebek ölüm oranlarıyla ilgili yorum yapılamaz.

CEVAP: A

6. Ülkemizde nüfusun çoğunluğu hizmet sektöründe çalışmaktadır. Hizmet sektöründe çalışanların oranı tarım ve sanayi sektöründe çalışanların oranından daha fazladır.

CEVAP: D

7. Menteşe Yöresi’nde yer şekilleri engebeli olduğu için nüfus yoğunluğu azdır. Verilen diğer bölgelerimizde nüfus yoğunluğu Menteşe Yöresi’nden daha fazladır.

CEVAP: D

8. Doğu Karadeniz’de yer şekilleri engebeli olduğu için yerleşmeler azdır. Haritada verilen diğer yerlerde yer şekilleri sadedir.

CEVAP: C

9. Ülkemizde aktif volkan bulunmadığı için nüfusun dağılışında volkanik faaliyetler etkili olmamaktadır.

CEVAP: A

10. Doğu Anadolu Bölgesi’nden batıya çalışmak için yoğun olarak erkek göçü yaşanmaktadır. Bu yüzden bu bölgelerde kadın nüfus oranı fazladır.

CEVAP: C

11. Kocaeli’nde kilometreye düşen insan sayısı, verilen diğer merkezlerden daha fazladır. Çünkü yüzölçümü küçük, nüfusu fazladır.

CEVAP: A

12. Doğu Karadeniz’de orman örtüsü geniş yer kapladığı için kırsal kesiminde yapı malzemesi olarak ahşap kullanılır.

CEVAP: D

13. Doğumlar ile ölümler arasındaki farka doğal nüfus artışı denir. Doğum oranının yüksek olduğu bölgelerde doğal nüfus artışı yüksektir. Ülkemizde Doğu Anadolu Bölgesi’nde doğal nüfus artış oranı yüksektir.

CEVAP: B

14. Kurak ve yer şekillerinin sade olduğu Konya’da toplu yerleşimlere yoğun olarak rastlanır. Rize, Zonguldak, Bartın ve Artvin’de ye şekilleri engebeli su kaynakları fazla olduğu dağınık yerleşimlere rastlanır.

CEVAP: D

15. Ticaret, nüfusun dağılışını etkileyen beşeri faktörlerdendir. Bakı, sıcaklık, yağış ve yer şekilleri nüfusun dağılışını etkileyen fiziki faktörlerdir.

CEVAP: E

16. Doğu ve Batı Karadeniz’de dağınık yerleşmelere yoğun olarak rastlanır. Çünkü bu alanlarda yer şekilleri engebeli, su kaynakları fazladır.

CEVAP: A

1. Grafik incelendiğinde, nüfus artış hızının en düşük olduğu 1945 yılında bile nüfus %10 civarında artmıştır. Bu yüzden grafikteki yıllarda nüfus sürekli artmıştır. Nüfusun en az olduğu yıl grafiğin başındaki 1935 yılıdır.

CEVAP: D

2. Doğu Anadolu Bölgesi’nde nüfusun seyrek olmasında etkili olan temel faktör iklimin elverişsiz olmasıdır. Bu yüzden I numaralı bölgede nüfusun seyrek olmasının sebebi olumsuz iklim koşullarıdır.

CEVAP: A

3. İdari fonksiyona sahip tek yerleşim yeri ülkemizde Ankara’dır. İdari fonksiyon başkent özelliğidir.

CEVAP: A

4. Kırsal alanlarda konut sıkıntısı yoktur. Kentsel alanlarda nüfus artış hızı ise kırsal alanlardan azdır. Bu nedenle III ve V numaralı öncüller kentsel bölgelere yaşanan nüfus hareketlerinin nedenlerinden değildir.

CEVAP: D

5. Ordu’da yazın nüfus artış sebebi, tarımda çalışma amaçlı gelen insanlardır. Adana’da yaşanan artışın sebebi ise tarımda çalışma amaçlıdır.

CEVAP: A

6. Doğu Karadeniz Bölgesi’nde kırsal nüfus oranı, diğer merkezlerden daha fazladır. Bu yüzden II numaralı bölgedeki kırsal nüfus oranı diğer merkezlerden daha fazladır.

CEVAP: B

7. Çatalca - Kocaeli Platosu yoğun olarak dış göç aldığı için gerçek nüfus artış oranı, doğal nüfus artış oranından daha fazladır.

CEVAP: D

8. Türkiye’de sağlık hizmetleri geliştikçe ortalama yaşam süresi uzamakta ve yaşlı nüfus oranı artmaktadır.

CEVAP: E

9. Verilen merkezler arasında, Mardin’de yer şekilleri sade olduğu için bu bölgede yerleşmeyi sınırlandıran faktör yer şekilleri değildir.

CEVAP: B

12. Yağışın fazla, orman örtüsünün gür olduğu bölgelerde yapı malzemesi olarak ahşap kullanılır. Şanlıurfa’da orman örtüsü olmadığı için yapı malzemesi ahşap değil kerpiçtir.

CEVAP: E

10. Ekonomik faaliyetlerin dalgalanmasında hızlı nüfus artışı etkili değildir. Ekonomik faaliyetlerin dalgalanmasında ülkenin nüfus artışı hızı değil ülkenin ekonomisinin gücü etkilidir.

CEVAP: E

13. Antalya’da yaz aylarında turizm nedeniyle nüfus miktarı çok fazla artış gösterir. Verilen diğer merkezlerdeki mevsimsel nüfus artışı Antalya’dan daha azdır.

CEVAP: A

11. Menteşe yöresinde sıcaklık ve yağış koşulları yeterli olmasına rağmen yer şekilleri engebeli olduğu için nüfus yoğunluğu azdır.

CEVAP: C

14. Tuz Gölü’nün çevresinde yer şekilleri uygun olmasına rağmen yağışın yetersiz ve yüzey suyunun az olması nedeniyle nüfus miktarı azdır.

CEVAP: D

1. İki ülkede çalışan nüfusun sektörel dağılımı farklıdır. Japonya gibi gelişmiş ülkelerde çoğunluk hizmet ve sanayi sektöründe çalışır. Etiyopya gibi gelişmemiş ülkelerde çoğunluk tarım sektöründe çalışır. Ürün çeşitliliği gelişmişlik ile ilgili değildir. İklimle daha çok ilgilidir.

CEVAP: C

2. Tarım ürünlerine olan talep azaldıkça üretimleri de azalır. Bu durum da tüketimin üretimi etkilemesine örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: A

3. Tarım ürünleri iklimden etkilendiği için yıllar arasında üretimde dalgalanma fazladır. Bu yüzden yıllar arasında tarıma dayalı sanayide yaşanan dalgalanma diğer sektörlerden daha fazladır.

CEVAP: C

4. Türkiye’de gel – git meydana gelmediği için gel – gitten enerji üretilemez. Türkiye’de nükleer santral bulunmadığı için nükleer santrallerde kullanılan ham madde olan uranyum kullanılmaz.

CEVAP: B

5. Kutuplara yakın bölgelerde tarımsal faaliyetler, iklim koşullarının elverişsiz olması nedeniyle gelişmemiştir. Bu bölgede sıcaklık koşulları çok düşüktür.

CEVAP: C

6. İngiltere’de sanayi devrimi, kömür ve demirin yoğun olarak kullanılmasıyla başlamıştır.

CEVAP: B

7. I ve II numaralı bölgeler çöl bölgesinde bulunduğu için ormancılık gelişim göstermez. Ormancılık faaliyetlerinin gelişim göstermesi için yoğun orman örtüsüne ihtiyaç vardır.

CEVAP: A

8. Yer şekilleri üretim, dağıtım ve tüketim faaliyetlerini etkileyen doğal faktörlerden biridir. Sermaye, ulaşım, pazarlama ve iletişim teknikleri üretim, dağıtım ve tüketimi etkileyen beşeri faktörlerdendir.

CEVAP: D

9. Dünya’da en yoğun deniz taşımacılığı Batı Avrupa ile ABD’nin doğusu arasında yapılmaktadır. Bu yolun adı Kuzey Atlantik deniz yoludur.

CEVAP: B

12. Birincil ekonomik faaliyetlerin yoğun olarak yapıldığı ülkeler gelişmemiş ülkelerdir. Bu tarz ülkelerde doğal koşullar insan hayatını yoğun olarak etkiler.

CEVAP: D

10. Yazılım ve donanım mühendisliği dördüncül ekonomik faaliyetler içerisinde yer alır.

CEVAP: B

13. Verilen öncüller sırasıyla üretim, dağıtım ve tüketim faaliyetlerinin tanımıdır.

CEVAP: B

11. Batı Avrupa’da üçüncül ekonomik faaliyetler yoğun olarak yapılmaktadır. Kimya sanayi ikincil, balıkçılık ve ormancılık birincil, icra kurulu başkanlığı ise beşincil ekonomik faaliyetler içerisinde yer alır.

CEVAP: E

14. Balıkçılık, birincil ekonomik faaliyetler içerisinde yer alır. Turizm, ulaşım, sağlık ve eğitim faaliyetleri üçüncül ekonomik faaliyetler içerisinde yer alır.

CEVAP: D

1. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte birçok meslek ortaya çıkmıştır. Elektronik ticaret uzmanı, çevre yenileme uzmanı, meteor madenciliği, geri dönüşüm koordinatörlüğü yeni çıkan mesleklerdendir. Maden mühendisliği bunlara göre daha eskidir.

CEVAP: B

2. Ortalama yaşam süresi son yıllarda sağlık sektörünün gelişmesine bağlı olarak giderek uzamaktadır. Doğal kaynakların kullanımını etkilemez.

CEVAP: E

3. V numaralı bölgede yoğun bakır yatakları bulunmaz. V numaralı bölge Amazon bölgesidir. Yağmur ormanlarına bağlı olarak, kerestecilik faaliyetleri ve tarımsal faaliyetler yoğun olarak gelişmiştir.

CEVAP: E

4. Demir – çelik sanayinde demirin sertleştirilmesinde ısıtılan demir defalarca su ile soğutulur. Bu yüzden demir – çelik sanayinde su kullanımı fazladır.

CEVAP: C

5. Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer şekilleri engebeli olduğu için sanayi faaliyetleri gelişmemiştir. I numaralı bölge Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunduğu için sanayi faaliyetleri bu bölgede gelişmemiştir.

CEVAP: A

6. Kanada ve Rusya'da tayga ormanları çok geniş yer kapladığı için kerestecilik çok gelişmiştir. Tayga ormanları iğne yapraklı uzun boylu ağaçlardan oluşan ormanlardır.

CEVAP: C

7. Demir – çelik sanayinde taş ve toprak ham madde olarak kullanılamaz.

CEVAP: E

8. Batı Avrupa'da ikincil ekonomik faaliyetlerde çalışanların oranı daha fazladır. İkincil ekonomik faaliyetlerde çalışanlar sanayi sektöründe çalışanları kapsamaktadır.

CEVAP: E

9. Birincil ekonomik faaliyetlere örnek olarak madencilik, ikincil ekonomik faaliyetlere un sanayi, üçüncül ekonomik faaliyetlere ise ulaşım verilebilir.

CEVAP: A

12. Güneydoğu Asya ve Batı Avrupa'da nüfus yoğunluğu fazla olduğu için bu alanlar önemli pazar alanlarıdır. Bir bölgenin pazar alanı olabilmesi nüfus miktarının fazla olması gerekir. Verilen merkezler arasında II ve III numaralı merkezlerde nüfus miktarı diğer merkezlerden daha fazladır.

CEVAP: C

10. Gelişmiş ülkelerde insanlar daha çok, hizmet ve sanayi sektöründe çalışır. Geri kalmış ülkelerde ise insanlar daha çok birincil ekonomik faaliyetlerle uğraşır.

CEVAP: B

13. İcra Kurulu Başkanlığı (CEO) beşincil ekonomik faaliyettir. Grafik tasarım ve yazılım mühendisliği dördüncül, sağlık ve sigortacılık faaliyetleri ise üçüncül ekonomik faaliyetler içerisinde yer alır.

CEVAP: D

11. Birincil ekonomik faaliyetlerde çalışanların oranı fazlaysa bu ülke geri kalmıştır. Geri kalmış ülkelerde insanlar daha çok kırsal alanlarda yaşar.

CEVAP: A

14. Bir bölgede çiftçilerin kendi ihtiyaçlarını üretmesi, yeni sektörlerin doğmasına neden olmaz. Yeni sektörlerin ortaya çıkması için insanlar kendi ihtiyaçlarından daha fazla ürün üretmesi gerekir.

CEVAP: E

1. Şekilsel bölgeler doğal ve beşeri olarak ayrılır. Dağlık, iklim, tarım ve nüfus bölgeleri şekilseldir. Devlet Su İşleri (DSİ) tarafından oluşturulan bölge işlevseldir.

CEVAP: B

2. Beşeri bölgeler insan faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan bölgelerdir. Bu yüzden sanayi bölgeleri beşeri bölgelere örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: E

3. II numaralı bölge ılıman okyanusal iklim bölgesinde yer aldığı için kurak bölgelere örnek olarak gösterilemez. Ilıman okyanusal iklim yılın tamamında yağış alan yağış rejimi düzenli bir iklimdir.

CEVAP: B

4. Beşeri bölge sınırları kısa zamanda değişiklik gösterirken, fiziki bölge sınırları ise çok uzun zamanda değişiklik gösterir. Afrika dağlık bölgeleri fiziki özelliklerine göre oluşturulmuş bölgelere örnektir ve sınırları çok uzun zamanda değişiklik gösterir.

CEVAP: C

5. Buğday, Kırmızı Mercimek, Arpa ve Nohut kurak iklim bölgelerinde yetişirken, çay yoğun olarak yağış isteyen bir tarım ürünüdür.

CEVAP: D

6. Verilen alan çöl bölgesidir. Bu yüzden bu bölgede nüfus yoğunluğu fazla değildir. Çöl iklimi insan yaşamı için uygun bir alan değildir. Yıllık yağış toplamı yetersiz sıcaklık koşulları insan yaşamı için uygun değildir.

CEVAP: D

7. Zeytin Akdeniz iklim bölgesinde yetiştirilen bir tarım ürünüdür. Bu yüzden zeytin ekim alanları ile Akdeniz ikliminin görüldüğü alan benzerlik gösterir.

CEVAP: A

8. Afrika'nın güneyinde Türk kültürüne ait izlere rastlanmaz. Orta Asya'dan dünyaya yayılış gösteren Türkler Güney Afrika'ya ulaşmamıştır.

CEVAP: B

9. Avrupa'da çöl iklimi yaşanmadığı için, çöl bölgesine Avrupa'da rastlanmaz.

CEVAP: C

10. Haritada işaretlenmiş bölge ekvatorial iklim bölgesidir. Bu bölge ile tropikal yağmur ormanları bölgesi birebir paralellik gösterir.

CEVAP: A

11. Ovalık bölgelerde verimli topraklar yoğun olduğu için bu alanlarda yoğun olarak tarımsal faaliyetler yapılır.

CEVAP: B

12. Birincil ekonomik faaliyetler tarım ve hayvancılık faaliyetleri olduğu için sanayinin geliştiği bölgelerde birincil ekonomik faaliyetler gelişim göstermez.

CEVAP: E

13. Büyük fay hatlarının bulunduğu bölgelerde deprem riski yüksektir. Bu alanlarda sıcak su kaynakları da fazladır.

CEVAP: A

14. Orta Asya kurak bir alan olduğu için bu bölge ormanlık alanlar içerisinde yer almaz. Bu bölgede yağış koşulları yetersiz olduğu için bitki örtüsü cılızdır.

CEVAP: B

15. Almanya'da çöl iklimi yaşanmaz. Ilıman okyanusal ve karasal iklimlere rastlanır.

CEVAP: E

16. III numaralı bölgede iklim koşulları elverişsiz olduğu için, bu alan sık nüfuslu bölgelere örnek olarak gösterilemez.

CEVAP: C

1. Türkiye’de yerşekilleri nedeniyle karasal iklimin etki alanı çok geniştir. Diğer bölgeler daha dar alan kaplar.

CEVAP: B

4. II numara (İzmir) ile III numara (Çukurova) Akdeniz iklimi görür. I numara (Ankara) step iklimi görür. IV numara (Rize) Karadeniz iklimi görür.

CEVAP: E

2. I nolu bölge Ergene Havzası’ndadır. Bu alan düzlüktür. Diğer alanlar Karadeniz, Toroslar ve Hakkari’nin dağlık alanlarıdır.

CEVAP: A

5. Türkiye’de kırsal yerleşmeler en çok Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu’da görülür.

CEVAP: E

3. Doğal bölgelerin sınırları daha zor değişir. Beşeri bölgelerden olan yoğun nüfuslu bölgelerin sınırları daha kısa sürede değişir.

CEVAP: B

6. Samsun’da Bafra ve Çarşamba ovaları vardır. Karadeniz iklimi görülür. Ovalarda tarım gelişmiştir.

CEVAP: C

7. İstanbul Türkiye’de nüfus yoğunluğunun en fazla yeridir. Çukurova da nüfusun fazla olduğu yerlerdendir.

CEVAP: D

8. GAP, Batman, Kilis, Adıyaman’ı kapsar. Van ise Doğu Anadolu’dadır.

CEVAP: D

9. Zonguldak’ta taşkömürü çıkarılır. Soma, Afşin, Yatağan ve Tavşanlı’da linyit çıkarılır.

CEVAP: D

10. İstanbul çok fonksiyonlu şehirdir. Ticaret, sağlık, eğitim, ulaşım, sanayi, turizm ve kültür faaliyetleri gelişmiştir.

CEVAP: C

11. Samsun, Konya, Iğdır ve Şanlıurfa’da iklim ve yerşekilleri uygun olduğu için tarım gelişmiştir.

CEVAP: B

12. Doğal bölgelerin sınırları daha uzun sürede değişir. Dağlık bölge oluşumu veya yok olması milyonlarca yıl sürebilir.

CEVAP: E

13. Haritada IV nolu bölge Batı Karadeniz’i göstermektedir. Batı Karadeniz Türkiye’nin en çok yağış alan yerlerindendir.

CEVAP: D

14. Kerpiç kurak bölgelerde kullanılan yapı malzemesidir. İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yaygın olarak kullanılır.

CEVAP: A

15. Heyelan ülkemizde en çok Karadeniz Bölgesi’nde görülür.

CEVAP: B

1. Gelişmemiş ülkelerde ulaşım ağları seyrek olur. III nolu bölge, Brezilya'da Amazon Havzası'dır.

CEVAP: C

2. Deniz taşımacılığında konteyner gemileri tek seferde çok fazla yük taşıyabildiği için uluslar arası ticarete deniz taşımacılığı en çok tercih edilir.

CEVAP: A

3. Batı Avrupa ile ABD'nin batısı arasında deniz taşımacılığı çok gelişmiştir. Bu yola Kuzey Atlantik denizyolu denilmektedir.

CEVAP: D

4. Macellan Boğazı, Panama Kanalının açılması ile önemini kaybetmiştir. Macellan Boğazının çok tercih edilmemesinde olumsuz iklim koşulları da etkili olmaktadır.

CEVAP: A

5. Kiel Kanalı Almanya'da eski bir nehir yatağının genişletilmesiyle oluşturulmuş yapay bir su yoludur.

CEVAP: C

6. Dünya'da ulaşım ağları sırayla karayolu, denizyolu, demiryolu ve havayolu şeklinde gelişmiştir.

CEVAP: A

7. Verilen su yolları sırasıyla I Süveyş Kanalı, II Malakka Boğazı ve III Panama Kanalıdır.

CEVAP: A

8. Yalnızca Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler açık denizlere ulaşmak için İstanbul ve Çanakkale Boğazları'nı kullanır. Yunanistan'ın Akdeniz'e kıyısı olduğu için açık denizlere ulaşmak için İstanbul ve Çanakkale Boğaz'larını kullanmaz.

CEVAP: D

9. Süveyş Kanalı'nın Mısır ekonomisine katkısı yıllık 4.8 milyar dolar. Panama Kanalı'nın Panama'ya katkısı ise yıllık 1.5 milyar dolardır.

CEVAP: A

10. Dünya petrol taşımacılığında en büyük paya sahip su yolu Basra Körfezi'ni açık denizlere bağlayan su yolu Hürmüz Boğazı'dır.

CEVAP: C

11. İran'da yer şekilleri engebeli olduğu için karayolu ulaşımı gelişmemiştir. Yer şekillerinin engebeli olduğu bölgelerde yol yapım maliyeti yüksektir.

CEVAP: D

12. Kanada'nın kuzeyinde olumsuz iklim koşulları nedeniyle demiryolu taşımacılığı gelişmemiştir. Kanada kutuplara çok yakın olduğu için kış koşulları çok sert yaşanır.

CEVAP: A

13. Londra – New York arasındaki havayolu taşımacılığı diğer merkezlerden daha yoğundur.

CEVAP: B

14. I numaralı merkezde bulunan Panama Kanalı yapay oluşumludur. II numaralı bölgede Dover Boğazı, III numaralı bölgede Cebelitarık Boğazı, IV numaralı bölgede Babülmendep Boğazı ve V numaralı bölgede Malakka Boğazı yer alır.

CEVAP: A

15. Almanya'nın Hamburg Limanı Atlas Okyanusu kıyısındadır. Hindistan'a gitmek için önce Akdeniz'e ulaşması gerekir. Dover ve Cebelitarık boğazlarını geçer. Süveyş Kanalı'ndan Kızıldeniz'e sonra Babül Mendep Boğazı'ndan Hint Okyanusu'na ulaşır.

CEVAP: B

16. Bir ülkede deniz ticaret filosunun gelişmesi ile o ülkenin deniz turizminin gelişmesi arasında bir bağlantı yoktur.

CEVAP: E

1. Hızlı nüfus artışı çevre sorunlarının temel sebebidir. Dünyadaki hızlı nüfus artışı çevre sorunları da giderek artmaktadır.

CEVAP: B

2. Güneydoğu Asya'da nüfus yoğunluğu fazla, sanayi faaliyetleri geliştiği için bu bölgede atmosfere salınan karbon miktarı fazladır.

CEVAP: C

3. Avustralya'nın iç kesimlerinde çöl iklimi etkili olduğu için bu alanda yaşanan şiddetli kuraklık insan yaşamını olumsuz etkiler.

CEVAP: D

4. Toprağın humus miktarının fazla olması toprağın verimini arttıran bir etmendir. Toprağı humus kirletmez. Humus canlı kalıntılardır.

CEVAP: C

5. Barajların selleri ve taşkınları engellemesi barajların insan yaşamına olumlu etkilerindedir. Verilen diğer unsurlar barajların olumsuz sonuçlarındandır.

CEVAP: E

6. Akarsu yatakları üzerine barajları kuran ve doğal çevreyi değiştiren insandır. Bu yüzden akarsular üzerine barajların kurulması insanın doğaya müdahalesine örnektir.

CEVAP: C

7. Çatalca – Kocaeli platosunda nüfus yoğunluğu fazla sanayi faaliyetleri geliştiği için bu alanda çevre kirliliğine yoğun olarak rastlanır. Bu yüzden akarsular üzerine barajların kurulması insanın doğaya müdahalesine örnektir.

CEVAP: B

10. Orta kuşakta akarsu kenarları insan yaşamı için en uygun arazilerdir. Bu yüzden II numaralı merkez diğer merkezlere oranla insan yaşamı için daha uygun bir alandır.

CEVAP: B

8. Mardin’de atmosferdeki nem miktarının az olması çevre sorunu değildir, doğal bir süreçtir.

CEVAP: D

11. Nöbetleşe ekim yapılarak toprak boş bırakılmaz, bu durumda erozyonu azaltan unsurlardandır.

CEVAP: D

9. Milli parklar doğal güzellikleri koruma alanlarıdır. Çevreye zarar vermez. Ender görülen bitki ya da hayvan türlerinin koruma altına alındığı alanlara milli park denir. Bu nedenle milli park alanlarının kurulması doğal çevreye zarar vermez.

CEVAP: A

12. Harita üzerinde işaretlenmiş V numaralı merkezde sanayi ve teknoloji gelişmediği için doğanın bu bölgede insan hayatına etkisi daha fazladır. İnsan doğayı daha az etkilemiştir.

CEVAP: E

1. Hidrosfer su küredir. Denizlerde petrol tankerleri kaza yaptıktan sonra petrol sızıntılarına olur. Bu sızıntı denizlere zarar verir. Orman tahribi ve balıkçılık biyosfere, madencilik litosfere, egzoz gazları atmosfere zarar verir.

CEVAP: B

2. Yağmur ormanları hızlı nüfus artışı ve sanayileşme sonucunda büyük oranda tahrip edilmeye başlanmıştır. Brezilya da Amazon havzası bu nedenle son yıllarda büyük oranda tahrip edilmektedir. I nolu yer Amazon havzasıdır.

CEVAP: A

3. Atmosferde zehirli gazların oranı arttıkça sera etkisi artmaktadır. Bu gazlar asit yağmurlarını da artırır. Yeraltı sularının kirlenmesi daha çok tarım ve sanayi ile olmaktadır.

CEVAP: E

4. Japonya'da sanayinin gelişmesinde doğanın etkisi yoktur. Teknoloji sanayileşmeye bağlı gelişmektedir.

CEVAP: C

5. Kağıt, mobilya, tekstil ve ilaç sanayinde bitkisel ham madde kullanılmaktadır. Petro kimya sanayinde ham petrol kullanılır.

CEVAP: A

6. Son yıllarda atmosferde karbondioksit (CO₂) seviyesinin artmasında en etkili faktör petrol ve kömür gibi fosil yakıt kullanımının artmasıdır.

CEVAP: B

7. Küresel ısınmaya bağlı olarak buzul alanlar giderek azalmaktadır. Bu bölgede yaşayan kutup ayısının yaşam alanı daralmaktadır.

CEVAP: B

8. Kuzey Afrika'da iklim koşulları çok kurak olduğu için kişi başına düşen tatlı su miktarları bu alanda azdır. Yağışlı yerlerde tatlı su miktarı fazladır.

CEVAP: A

11. Heyelanın engellenmenin bir yolu yoktur. Alınması gereken önlem o bölgedeki yerleşimleri başka alana taşımaktır.

CEVAP: C

9. Mardin'de kurak iklim koşulları etkili olduğu için orman örtüsü yetersizdir. Bu yüzden ahşap evler bu bölgede inşaa edilmez. Kerpiç evler vardır.

CEVAP: E

12. Çığ, tropikal siklon, sel ve taşkın, heyelan iklime bağlı doğal afet türleridir. Belli dönemlerde artar. Volkanizma yerin iç yapısı ile ilgilidir. Belli bir mevsimi yoktur.

CEVAP: D

10. Kuzey Afrika'da nüfus ve yerleşme azdır. Ulaşım ve sanayi de gelişmemiştir. Bu nedenle ışık kirliliği daha azdır. Diğer alanlar gelişmiş yerlerdir.

CEVAP: E

13. Heyelan sonucunda ulaşım aksar, can ve mal kayıpları olur. Verimli topraklar yığınların altında kalır. Alüvyal set değil heyelan set gölleri oluşur.

CEVAP: E

1. Bir doğa olayının afete dönüşmesi için can ve mal kaybının yaşanması gerekir. Can ve mal kaybı yaşanmazsa yaşanan doğa olayı olarak kalır.

CEVAP: C

2. Sel ve taşkın, şiddetli kuraklık atmosfer kökenli doğal afetlere örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: A

3. Dünyada sel ve taşkın olaylarına en fazla Güneydoğu Asya'da rastlanır. Bu bölgede etkili olan yaz musonları okyanustan karalara doğru eserek nemli havaları karalara doğru taşıyarak yoğun olarak yağışa bunun sonucunda da sel ve taşkınlara neden olur.

CEVAP: D

4. İzlanda, Pasifik Ateş Çemberi'nde değil Atlas Okyanusu Sırtı'nda yer alır.

CEVAP: B

5. Bitki örtüsü ve yağış koşulları eşit olan merkezlerden eğimin fazla olduğu II numaralı merkezde çığ riski daha yüksektir.

CEVAP: B

6. İç Anadolu Bölgesi'nde yer şekilleri sade, bitki örtüsü cılız olduğu için bu bölgede rüzgar erozyonu şiddetli yaşanır.

CEVAP: C

7. Nöbetleşe ekim, farklı tarım ürünleri ekilerek toprağın nadasa bırakılmadan dinlendirilmesidir. Bu yöntem erozyonu azaltır.

CEVAP: D

8. Eğimin fazla, bitki örtüsünün zayıf, kar yağışının fazla olduğu bölgelerde çığ felaketlerine yoğun olarak rastlanır.

CEVAP: E

9. Japonya dünyada tsunami riski en yüksek olan ülkelerden biridir. Bu bölgede okyanus tabanında bulunan büyük fay hatlarında meydana gelen şiddetli depremler tsunamilere yol açar.

CEVAP: A

10. Rusya'nın batısında büyük fay hatları bulunmadığı için deprem riski bu alanda düşüktür.

CEVAP: B

11. Bölgenin iklim özellikleri depremlerin yıkıcı etkisini etkileyen faktörlerden biri değildir. Deprem üzerinde etkili olan temel faktör fay hatlarıdır.

CEVAP: C

12. Yer şekilleri sade olduğu için V numaralı bölgede heyelan riski düşüktür. Verilen diğer merkezlerde eğim fazla olduğu için bu alanlarda heyelan riski fazladır.

CEVAP: E

13. Alüvyon araziler gevşek yapılı olduğu için bu alanlar depremin yıkıcı etkisini artırır.

CEVAP: D

14. Barajların etrafının ağaçlandırılmasının temel sebebi erozyon riskini azaltarak barajların ömrünü uzatmaktır.

CEVAP: B

1. Baraj kapaklarının açılması beşeri faktördür. Doğal afetler doğa olaylarına bağlı oluşur.

CEVAP: C

2. Orman yangını yaz kuraklığının belirgin olduğu Akdeniz ve Ege kıyılarında fazladır.

CEVAP: A

3. Türkiye'nin coğrafi özelliklerine bağlı olarak volkanik patlamalar, tropikal siklonlar ve tsunamiler görülmez.

CEVAP: D

4. Türkiye’de üç büyük fay hattı vardır. Bu hatlardan uzak alanlarda deprem riski düşüktür. II nolu alan Mardin Çevresi’dir. Burası deprem görülme olasılığı az olan yerlerdendir.

CEVAP: B

5. Erozyon; bitki örtüsünün seyrek olduğu kurak yerlerde fazladır. İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu’da erozyon şiddetlidir.

CEVAP: E

6. Heyelan; eğim, yağış ve killi toprakların olduğu Karadeniz’de fazladır. Bitki örtüsü ile heyelan arasında ilişki yoktur.

CEVAP: D

7. Rüzgâr erozyonu için bitki az olmalı, kuraklık etkili olmalı ve fiziksel çözülme şiddetli olmalıdır.

CEVAP: E

8. Türkiye’de sel ve taşkınlara en çok Karadeniz ile İstanbul Çevresi’nde rastlanır. Yağış fazlalığı ve beşeri faktörler etkilidir.

CEVAP: B

9. Kuraklık, ürün kaybını artırır. Orman yangınlarını çoğaltır. Barajlardaki su seviyesini azaltır. Yeraltı su seviyesi ile artmaz, azalır.

CEVAP: D

10. Ormanlar, meralara dönüştürülürse ormanların faydaları yok edilmiş olur. Sel ve erozyon gibi doğal afetlerin etkisi artar. Yaban hayatı olumsuz etkilenir.

CEVAP: E

11. Kuzey Anadolu Fayı (KAF) üzerinde Malatya yer almaz. Malatya Doğu Anadolu Fayı’ndadır.

CEVAP: C

12. Çiğ; kar yağışının ve eğimin fazla olduğu alanlarda kışın sık oluşur. Buna en uygun Doğu Anadolu Bölgesi’dir.

CEVAP: E

13. Gemlik; I. dereceden deprem bölgesidir. Fay hattı üzerine kurulmuş yerleşimdir. Yapıları eskidir. Merkezin daha sağlam zemine taşınması ve yapıların yenilenmesi depremin can ve mal kayıplarını en aza indirir.

CEVAP: C

14. Depremde yumuşak zeminli arazilerde yıkıcı etki fazla olur. Delta ovalarında alüvyal topraklar vardır. Bu nedenle Çukurova gibi alüvyal bölgelerde daha büyük hasarlar oluşur.

CEVAP: B

1. Verilen merkezlerin enlem boylam farkları aynı olsa da, meridyenler arası mesafe ekvator da geniş, kutuplarda dar olduğu için, ekvatora en yakın olan "A" seçeneğindeki merkezin iz düşüm alanı en büyüktür.

CEVAP: A

2. İzohips haritasında delta oluşumu olduğu için bu kıyılarda gel-git yaşanmadığı kesindir. Delta, akarsu birikim şeklidir. Gel - gitin etkili olduğu kıyılarda delta oluşumu yaşanmaz.

CEVAP: E

3. Rize'de yükseklik deniz seviyesinden başlayıp 3900 metreye kadar çıkmaktadır. Bu yüzden renklendirme yöntemiyle çizilen haritada bu bölge çizilirken çok fazla renk kullanılır.

CEVAP: A

4. Bir haritanın ölçeği değişse bile bir dağın yükseklik değerinde değişiklik yaşanmaz. Fakat ayrıntıyı gösterme gücü, ölçeğin paydasındaki sayı, haritanın kapladığı alan ve haritadaki uzunluk ölçeğin değişmesine bağlı olarak değişir.

CEVAP: E

5. Güney Amerika kıtasının batı kıyılarında yükseklik ortalaması fazla olduğu için bu bölgede gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark fazladır.

CEVAP: B

6. Gerçekte yüz ölçümü en küçük olan Kilis'in haritası çizilirken çok küçültülmediği için ölçeği büyüktür. Bu yüzden aynı boyutta kağıtlara çizilirken en küçük yüz ölçümüne sahip merkezin haritasının ölçeği en büyük olur.

CEVAP: A

7. Yıllık sıcaklık farklarının ortaya çıkmasının sebebi yıllık hareket ve eksen eğikliğidir. Yıllık hareket ve eksen eğikliğine bağlı olarak mevsimler oluşur. Yaz ve kış sıcaklıkları arasındaki farkta yıllık sıcaklık farklarını oluşturur.

CEVAP: D

8. Gurup ve tan süresi, aynı enlemden bulunan merkezlerde aynıdır. Verilen diğer özellikler aynı boylamda yer alan merkezlerin özellikleridir.

CEVAP: A

9. Tarih değiştirme çizgisinin Asya'ya bakan tarafında yer alan II numaralı merkez diğer merkezlere oranla yeni bir güne daha erken başlar. V numaralı merkez ise tarih değiştirme çizgisinin batısında bulunduğu için yeni bir güne diğerlerine oranla daha geç başlar.

CEVAP: B

10. 21 Haziran tarihinde kuzeye doğru gidildikçe gündüz süresi uzar bu yüzden en kuzeyde bulunan IV numaralı merkezde gündüz süresi en uzundur. II numaralı merkezde en güneyde yer aldığı için en kısa gündüz süresini yaşar.

CEVAP: D

11. 30° - 60° enlemleri arası orta kuşaktır. Orta kuşakta Akdeniz, step, sert karasal, ılıman okyanus iklimleri görülür. Savan iklimi görülmez. Savan 10° - 20° enlemleri arasında görülür.

CEVAP: D

12. Ekvatorda bağılı nem oranı yıl boyu yüksektir. Bu yüzden yıl boyu yağış alır. Bağılı nem mutlak nemim maksimum neme oranıdır. Bağılı nemin yıl boyu yüksek olması havanın yıl boyu yağışlı olduğu anlamına gelir.

CEVAP: E

13. Norveç'te Akdeniz İklimi görülmediği için Maki bitki örtüsüne rastlanmaz. Maki bitki örtüsü yalnızca Akdeniz ikliminin etkili olduğu alanlarda görülen doğal bitki örtüsüdür.

CEVAP: D

14. II numaralı merkez büyük faylar üzerinde yer almadığı için deprem ve volkanik faaliyetlere rastlanılmaz. Verilen diğer merkezler dünyanın en tehlikeli deprem bölgesi olan Pasifik Ateş Çemberi'nde buldukları için deprem riski bu alanlarda çok yüksektir.

CEVAP: B

15. Gel-gitin etkili olduğu kıyılarda akarsu ağızlarında yaşanan aşınma sonucunda haliçler oluşur. Gel - git yalnızca okyanus kıyılarında görüldüğü için haliçlere de yalnızca okyanusa dökülen akarsuların ağız kısmında rastlanır.

CEVAP: D

16. Tafoni rüzgâr aşındırması ile oluşan yerşeklidir. Diğer şekiller iç kuvvetler yani magma ile ilgilidir.

CEVAP: A

1. Yerşekilleri, bitkiler iklim ve yağış fiziki coğrafyanın konusudur. Ülkelerin yönetim biçimleri siyasi coğrafyanın konularındandır.

CEVAP: E

2. Dağılım ilkesinde coğrafi bir olay yer belirterek anlatılır. Paragrafta II nolu cümlede platoların ülkemizde iç Anadolu'da fazla olduğu belirtilmiştir.

CEVAP: B

3. I nolu bölge Çatalca - Kocaeli Platosu'nda yer aldığı için ve bu bölgede sanayi çok yoğun olduğu için bu alanda insanın doğa üzerindeki etkisi çok fazladır. Verilen diğer merkezlerde sanayi faaliyetleri çok fazla gelişim göstermemiştir.

CEVAP: A

4. Zirai faaliyetler beşeri faaliyetlerin içerisinde bulunduğu için doğal süreçler içerisinde gerçekleşmez. Zirai faaliyetlerden kastedilen şey tarımsal faaliyetlerdir. Tarımsal faaliyetler ise beşeri faaliyetler olduğu için, beşeri coğrafyanın inceleme alanına girer.

CEVAP: D

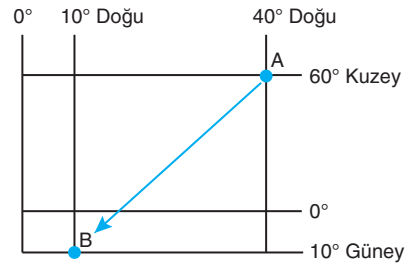
5. I ve V nolu merkezler orta kuşakta yer aldığı için burada yaşayan insanlar yıl içerisinde mevsime göre daha fazla kıyafet değiştirir. II kutup iklimi, III ve IV nolu merkezler ise ekvatorial iklim bölgesinde yer alır. Bu yüzden bu merkezler dört mevsimi belirgin yaşamaz.

CEVAP: B

6. II. şekilde dinamik basınç kuşakları ortadan kalkmıştır. Dinamik basınç kuşaklarının sebebi dünyanın eksen hareketi olduğu için, dünyada eksen hareketi yaşanmazsa II. şekil ortaya çıkar.

CEVAP: C

7.



B merkezi A merkezinin güneybatı yönünde yer alır.

CEVAP: B

8. Çizgisel hız ekvatorдан kutuplara doğru gidildikçe azalır. Bu yüzden ekvator üzerinde bulunan Endonezya'da çizgisel hız, diğer ülkelerden daha fazladır.

CEVAP: E

9. Gurup ve tan süresi ekvator da az kutuplarda fazladır. Bu yüzden çizgisel hızı en az olan V nolu merkezin gurup ve tan süresi daha uzundur.

CEVAP: E

12. Aynı boylam üzerinde hareket edilirse yerel saat değişmez. Verilen oklardan IV nolu ok yönünde hareket eden bir kişi aynı boylamda hareket ettiği için yerel saati değişmez.

CEVAP: D

10. Aynı boylam üzerinde yer alan merkezlerde yıl boyu öğle vakitleri aynı anda yaşandığı için gün içerisinde gölgenin en kısa olduğu an aynıdır.

CEVAP: A

13. Baltık Denizi kutuplara en yakın deniz olduğu için tuzluluk oranı en azdır. Verilen denizler arasında ekvatora en yakın Kızıl Deniz'de tuzluluk oranı en fazladır.

CEVAP: B

11. Şili doğu batı yönünde çok dar bir alan kapladığı için birden çok ortak saat kullanmaz. Verilen diğer merkezlerin doğu batı yönünde uzanışı geniş olduğu için birden fazla ortak saat kullanırlar.

CEVAP: D

14. Bir bölgenin matematik konumu enlem boylam dereceleri kullanılarak tanımlanır. Örneğin; Türkiye'nin matematik konumu 26° ve 45° Doğu boylamları ile 36° ve 42° Kuzey enlemleridir.

CEVAP: E

1. Türkiye’de iklim çeşitliliğinin fazla olmasının sebebi orta kuşakta yer almasıdır. Orta kuşakta iklim çeşitliliği tropikal kuşaktan ve kutup kuşağından daha fazladır.

CEVAP: E

2. I numaralı merkez daha kuzeyde yer aldığı için gurup ve tan süresi daha uzundur. Gurup ve tan süresi ekvator da kısa, kutuplarda ise çok uzundur.

CEVAP: A

3. Mevsimlerin oluşmasının sebebi eksen eğikliği ve yıllık harekettir. Dünya eksenini $23^{\circ} 27'$ dakika eğik bir şekilde yıllık hareketini tamamladığı için mevsimler oluşur.

CEVAP: B

4. V numaralı merkez batı meridyenlerinde yer aldığı için yeni bir gün en geç V numaralı merkezde başlar. Yeni bir güne ilk başlayan merkez ise doğu meridyenlerinde yer alan I numaralı merkezdir. ABD’nin batı kıyıları, yeni bir günün en geç başladığı yerlerdir.

CEVAP: E

5. Güneşin gün içerisinde ısıtma gücünün en fazla olduğu an yerel saat ile 12.00’dir. 2 saat 40 dakikalık dönüş kaç boylama denk gelmektedir. İlk önce bu bulunur. Zaman farkının hepsi dakikaya çevrilir.

$$\begin{array}{r|l} 2 \text{ saat } 40 \text{ dk} = & 160 \text{ dk} \quad | \quad 4 \\ & 160 & | \quad 40 \text{ boylam} \\ \hline & 000 & \end{array}$$

40° Doğu boylamından daha sonra öğle vaktini yaşadığına göre daha batıda bir merkezdir. 40 boylam batıya gidilince de başlangıç meridyenine ulaşılır.

CEVAP: A

6. 5 saat 20 dakika kaç boylama denk gelir ilk olarak bunu bulmalıyız.

$$\begin{array}{r|l} 320 \text{ dk} & 4 \\ 320 & 80 \text{ boylam fark} \\ \hline 000 & \end{array}$$

Türkiye’nin en batısından yani 26° Doğudan 80 boylam doğuya gidilirse 106° Doğu boylamına ulaşılır.

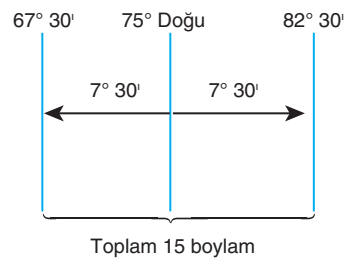
CEVAP: C

7. Saat dilimleri 15 boylamdan oluşur. Merkezlerini 15’in katları oluşturur. Saat dilimlerinde + ise doğu - ise batı boylamı demektir. +5 saat diliminin sınırları şu şekilde bulunur.

$$15 \times 5 = 75$$

75° Doğu + 5 saat diliminin merkezidir.

Sınırları şu şekilde bulunur.



CEVAP: D

8. Aynı boylam üzerinde bulunan merkezlerde 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde güneş aynı anda doğar, aynı anda batar. II ve III numaralı merkezler aynı boylamda yer aldığı için ekonoks tarihlerinde güneş aynı anda doğar aynı anda batar.

CEVAP: C

9. Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında kuzeye gidildikçe gündüz süresi uzar. Bu yüzden cevap Ankara'nın kuzeyindeki Bartın'dır. Diğer merkezler Ankara'nın güneyinde yer alır.

CEVAP: E

10. Güneş dönencelerin arasında bulunan merkezlere yılda iki defa dik açıyla gelir. Bu yüzden güneş dönenceler arasında bulunan IV nolu merkeze yılda iki defa dik açıyla gelir.

CEVAP: D

11. Dünyanın verilen konumları incelendiğinde aydınlama çemberinin kutup noktalarını teğet geçtiği I nolu konum 21 Mart - 23 Eylül Kuzey kutup dairesinin tamamen aydınlık olduğu II numaralı konum 21 Haziran, Kuzey kutup dairesinin tamamının karanlık olduğu III numaralı konum ise 21 Aralık tairhinde yaşanır.

CEVAP: A

12. Mersin'e göre gündüz süresi Sinop'ta yani daha kuzeyde uzunsa Kuzey Yarım Küre'de yaz yaşanıyor demektir. Gündüz süreleri kısalıyor diyorsa 21 Haziran geçmiş demektir. 10 Temmuz - 20 Temmuz aradığımız tarihtir.

CEVAP: A

13. 21 Mart tarihinde güneş ışınları ekvatora dik açıyla geldiği için tutulma oranının en az olduğu yer ekvator ve yakın çevresidir. Verilen merkezler arasında ekvatora en yakın olan merkez III numaralı merkez olduğu için tutulma oranının en az olduğu merkez de III numaralı merkezdir.

CEVAP: C

14. Bir merkezde gölge yönü yılın tamamında öğle vakti güneyi gösteriyorsa, bu merkez Oğlak Dönencesi'nin güneyinde yer alır. Bu yüzden bu merkez güneşi hiçbir zaman dik açıyla almaz.

CEVAP: C

1. Kıyı ovalar fiziki haritalarda yeşil renklerle gösterilen iç ovalar sarı renkle gösterilir. Çukurova, Bafra, Çarşamba ve Gediz ovaları kıyı, İğdır Ovası ise iç ova'dır.

CEVAP: E

2. Akarsular arasında en düz araziden akan Susurluk'ta izohipsler daha seyrek geçer. Verilen akarsular eğimli arazilerden aktığı için bu güzergahlarda izohipsler sık geçer.

CEVAP: E

3. Deniz derinliğinin fazla olduğu bölgelerde kıta sahanlığı dardır. İzohipslerin kıyıda birbirine en yakın olduğu I nolu merkezde deniz derinliği fazla olduğu için kıta sahanlığı I nolu bölgede en dardır.

CEVAP: A

4. Verilen ülkeler arasında en düz araziye sahip Mısır'da izohipsler arası mesafe daha dardır. İran, Türkiye, Nepal ve Çin yüksek ve eğimli arazilere sahip olduğu için izohipsler arası mesafe dardır.

CEVAP: A

5. IV numaralı merkezin bulunduğu yükseklik aralığı 250 – 300 metre olduğuna göre IV numaralı merkezin yüksekliği 235 metre olamaz.

CEVAP: D

6. II nolu merkez Çukurava'dır. Yer şekilleri bu alanda sadedir. Bu yüzden izohipsler bu alanda seyrek. Diğer merkezlerin yükseklik ortalaması fazla olduğu için izohipsler daha sıktır.

CEVAP: B

7. Aynı enlem üzerinde bulunan merkezlere güneş ışınları aynı açıyla geldiği için bu merkezlerde sıcaklıkların farklı olmasında güneş ışınlarının düşme açısı etkili değildir.

CEVAP: D

8. III numaralı merkez ile IV numaralı merkez deniz kenarında ve aynı enlemden yer almaktadır. Fakat III nolu merkezde Gulf Stream sıcak su akıntısı etkili olurken IV nolu merkezde Labrador soğuk su akıntısı etkili olmaktadır. Bu yüzden bu iki merkez arasındaki sıcaklık farkının temel sebebi okyanus akıntılarıdır.

CEVAP: D

9. Engeli bölgelerde yol yapım maliyetinin yüksek olması yüksekliğin sıcaklığa etkisine örnek değil, yüksekliğin insan yaşamına etkisine örnektir.

CEVAP: E

10. Hava açık olduğu günlerde atmosferdeki nem miktarı az olduğu için ısı kaybı fazladır. Bu yüzden kış aylarında havanın açık olduğu günlerin sabahında ayaz oluşma ihtimali fazladır.

CEVAP: A

11. İlk olarak merkezlerin yükseklikleri bulunur.

A merkezi yüksekliği 600 sıcaklığı 15°C 'dir.

I nolu merkezin yüksekliği 1000 metredir.

A merkezinden 400 metre yüksektir.

Bu yüzden yükseklik farkını 200'e bölerek aralarındaki sıcaklık farkı bulunur ve daha yüksekte yer aldığı için A'nın sıcaklığından çıkartılır.

$$400 \div 200 = 2^{\circ}\text{C}$$

$$\text{A'nın sıcaklığı } 15 - 2 = \boxed{13^{\circ}\text{C I. merkez}}$$

II. merkezin yüksekliği 600 metredir. Bu yüzden A merkeziyle $\boxed{\text{sıcaklığı aynıdır.}}$

III nolu merkezin yüksekliği 1200 metredir.

A merkezinden 600 metre yani 3°C sıcaklığı daha düşüktür. $15 - 3 = \boxed{12^{\circ}\text{C}}$

CEVAP: B

1. İzlanda dinamik alçak basıncı ile Sibirya termik yüksek basıncı ülkemizi kışın etkisi altına alır. Basra termik alçak basıncı ve Asor dinamik yüksek basıncı ülkemizde yazın etkili olmaktadır.

CEVAP: A

2. Kuzey yarım kürede kara içlerinde Termik Yüksek Basınç (yani kara içleri soğuk) okyanuslar ise Termik Alçak Basınç (yani okyanuslar karalardan sıcak) bu durum kuzey yarım kürede kış mevsiminin yaşandığı gösterir.

CEVAP: D

3. Havanın sıcaklığı düşerse ağırlaşır ve alçalmaya başlar, bu durum da basıncı yükseltir. Bu yüzden karasal bölgelerde kışın termik yüksek basınçlar oluşur. Yazın ise tam tersi termik alçak basınç alanları oluşur.

CEVAP: C

4. Ekvator yıl boyu sıcak olduğu için Termik Alçak Basınç, kutuplarda yıl boyu soğuk olduğu için Termik Yüksek Basınç alanıdır. Ekvatorun yıl boyu sıcak, kutupların yıl boyu soğuk olmasının sebebi dünyanın küresel şeklidir.

CEVAP: B

5. Dağ vadi meltemi düz arazilerde etkili olmaz. I nolu merkez Çukurova'da, II numaralı merkez Ergene Havzası'nda bulunduğu için bu bölgelerde de yer şekilleri düz olduğu için dağ ve vadi meltemi bu alanlarda etkili olmaz.

CEVAP: A

6. Alize, batı ve kutup rüzgarı sürekli rüzgarlardır. Bu rüzgarlar yıl boyu etkili olan dinamik ve termik basınçlar arasında estiği için sürekli rüzgarlar olarak adlandırılır.

CEVAP: C

7. Tropikal fırtınalar ekvatorial bölgede okyanus kıyılarında etkili olurlar. Norveç kutba yakın bir bölgede yer alır. Bu yüzden tropikal fırtınalara bu ülkede rastlanmaz.

CEVAP: E

8. Tropikal fırtınalara en fazla Meksika Körfezi'nde rastlanır. Verilen diğer merkezler tropikal kuşağa uzak olduğu için tropikal fırtınalara bu merkezlerde rastlanmaz.

CEVAP: D

9. Güney yönlü rüzgarlara açık olan, kuzeyden rüzgar almayan merkezler Akdeniz kıyılarında yer alır. Harita üzerinde işaretlenmiş merkezlerden III nolu merkez güneyden gelen bütün rüzgarlara açıktır, kuzey sektörlü rüzgarlara kapalıdır.

CEVAP: C

10. Yıldız, Türkiye'ye kuzeyden esen soğutucu etkiye sahip yerel bir rüzgardır. Fön, kible ve hamsin rüzgarları sıcak yerel rüzgarlara örnektir. Kutup rüzgarı ise yerel rüzgar değil sürekli rüzgarlara örnektir.

CEVAP: C

11. Yıllık yağış toplamı en fazla olan makro iklim tipi 2000 mm'nin üzerinde yağışıyla ekvatorial iklimdir. Muson iklimi yıllık yaklaşık 1600 mm civarında yağış alır.

CEVAP: C

12. Brezilya ekvatorial iklim bölgesinde yer aldığı için yıllık yağış toplamı diğer merkezlerden fazladır. Yaklaşık olarak 2000 mm civarında yağış alır.

CEVAP: D

13. Kuzey Afrika çöl bölgesi olduğu için bağıl nem oranı yıl boyu düşüktür. I ve II nolu merkezler ılıman okyanusal iklimde yer aldığı için bağıl nem yıl boyu yüksektir. III nolu merkez ekvatorial iklimde yer aldığı için bağıl nem yıl boyu yüksektir. IV nolu merkez ise muson ikliminde yer aldığı için yazın bağıl nem oranı fazladır.

CEVAP: B

14. Bulutluluk oranının artması havanın yağışa yaklaştığı anlamına gelir. Bağıl nem oranı yükseldikçe havanın bulutluluk oranı yükselir. Bağıl nem oranı %100'ü aşınca ise yağış başlar.

CEVAP: C

15. Yükselici hava hareketlerinin yaşandığı I, II ve IV nolu hava hareketlerinin yağış oluşturma ihtimali daha yüksektir.

CEVAP: D

1. Bu tarz sorularda aynı yarım kürede kuzey – güney yönünde geniş yer kaplayan bölgeyi seçmeliyiz. “A” seçeneğindeki merkezin 0 – 30 enlemleri arasındaki sıcak kuşakta, 30 – 60 enlemleri arasındaki ılıman kuşakta ve 60 – 90 enlemleri arasındaki soğuk kuşakta toprağı vardır. Bu yüzden iklim çeşitliliğı fazladır.

CEVAP: A

2. Savan ikliminin doğal bitki örtüsü uzun boylu otlardır. Yağışın yaza denk gelmesi ve buharlaşma şiddetinin fazla olması nedeniyle savan ikliminde ağaç örtüsü geniş yer kaplamamıştır.

CEVAP: C

3. Verilen iklimler arasında orta kuşakta bulunan iklim step iklimidir. Ekvator ve savan tropikal kuşakta, kutup ve tundra ise soğuk kuşakta yer almaktadır.

CEVAP: D

4. I nolu merkez ılıman okyanusal iklim bölgesinde yer alır. Bu bölgede ılıman okyanusal iklimin görülmesinin temel sebebi batı rüzgarları ve sıcak okyanus akıntısıdır. (Alaska sıcak okyanus akıntısı) Verilen diğer merkezlerde Akdeniz iklimi görülür.

CEVAP: A

5. Dağılışı verilen doğal bitki örtüsü tundradır. Tundra bitki örtüsünün güneşlenme isteğı fazla değildir. Bulunduğı bölgede sıcaklık değerleri yıl boyu çok düşük olduğu için güneşlenme isteğı yüksek olan bir bitki değildir.

CEVAP: D

6. Atmosferde nem miktarı az olan çöl ve sert karasal iklimde mekanik çözülme etkili olur. Mekanik (fiziksel) çözülme günlük sıcaklık farkının fazla olduğu bölgelerde etkili olur.

CEVAP: A

7. "V" nolu merkezde kutup iklimi görülür. Kutup ikliminde sıcaklık yıl boyu 0°C 'nin altında olduğu için bu bölgede bitki örtüsü yetişmez. I nolu merkezde doğal bitki örtüsü yosun ve likendir. II nolu bölgede orman, III nolu bölgede orman ve IV nolu bölgede kurakçıl çalılara rastlanır.

CEVAP: E

10. Verilen yağış oluşum şekli cephe yağışıdır. Cephe yağışı Türkiye'de en fazla Akdeniz iklim bölgesinde yaşanır. III numaralı merkez Akdeniz iklim bölgesinde yer aldığı için cephe yağışları verilen diğer merkezlerden azdır.

CEVAP: C

8. Akdeniz ikliminin en yağışlı mevsimi kıştır. Aralık, Ocak ve Şubat aylarında yağış artarken, Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında yağış miktarı oldukça azalır.

CEVAP: D

11. Verilen öncüllerin tamamı Türkiye'nin en yüksek platosu olan Erzurum – Kars Platosu'nun özellikleri arasında yer alır.

CEVAP: E

9. Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi Türkiye'nin az yağış alan yerlerine örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: B

12. Karayel Türkiye'ye kuzeybatı yönünden esen soğuk yerel bir rüzgardır. Verilen diğer yerel rüzgarlar Türkiye'de etkili olan sıcak yerel rüzgarlardır.

CEVAP: B

1. Volkanik arazilerde verimli tarım toprakları yoğun olduğu için nüfus miktarı fazladır. İnsanlar bu alanlar tehlikeli olmalarına rağmen tarımsal gelirin yüksek olması nedeniyle bu bölgelere yerleşmişlerdir.

CEVAP: C

2. Yenisey Irmağının aşağı çığırı kutuplara çok yakın olduğu için az nüfuslanmıştır. Bir akarsuyun aşağı çığırı denize, okyanusa ya da bir göle döküldüğü yerdir.

CEVAP: C

3. IV numaralı akarsu, ekvatorial iklim bölgesinde yer aldığı için diğer merkezlerden daha fazla su taşır. O bölgede dünyanın en fazla su taşıyan akarsuyu olan Amazon nehri bulunmaktadır.

CEVAP: D

4. Arazinin düz olduğu bölgeden akış gösteren II numaralı akarsuyun hidroelektrik potansiyeli daha düşüktür. I, III, IV ve V numaralı merkezlerin yatak eğimleri fazla olduğu için hidroelektrik potansiyelleri de yüksektir.

CEVAP: B

5. Yatak eğimi en az olan Bakırçay'da menderes oluşma ihtimali daha fazladır. Çoruh, Aras, Kura, Aksu akarsularının yatak eğimleri fazla olduğu için bu akarsularda menderes görülme ihtimali daha fazladır.

CEVAP: E

6. Irmak adası, bir akarsu birikim şeklidir. Dev kazanı, çentik vadi, asimetrik vadi ve plato akarsu aşınım şekillerine örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: B

7. Verilen tanım, kırgıbayırın tanımıdır. Ülkemizde kırgıbayır en çok eğimin fazla, bitki örtüsünün az olması nedeniyle İç Anadolu Bölgesi'nde görülür.

CEVAP: A

8. Verilen akarsular arasında yatak eğimi en az olan Büyük Menderes Nehri'nde ırmak adası oluşma ihtimali daha fazladır.

CEVAP: D

9. Karadeniz Bölgesi'nde akış gösteren akarsuların gene olarak rejimleri düzenlidir. Bu bölgedeki akarsuların rejimlerinin düzenli olmasının sebebi bölgenin yağış rejiminin düzenli olması, bu yüzden de akarsuların yıl boyunca yağışlarla beslenmesidir.

CEVAP: C

10. Bakırçay, Ege Denizi'ne dökülen akarsularımızdan biridir. Asi, Seyhan, Ceyhan ve Manavgat nehirleri Akdeniz'e dökülen akarsularımızdandır.

CEVAP: B

11. Kırgıbayır akarsu aşınım şekillerine örnek olarak gösterilebilir. Delta, ırmak adası, dağ eteği ovası ve birikinti yelpazesi akarsu birikim şekillerine örnek olarak gösterilebilir.

CEVAP: E

12. Doğu Karadeniz'de bulunan akarsuların yatak eğimi fazla, debileri yüksek olduğu için hidroelektrik potansiyelleri yüksektir.

CEVAP: A

13. Gediz Nehri'nde yatak eğimi azdır. Dev kazanı engebeli arazilerde daha kolay oluşur. Gediz Nehri'nde görülme ihtimali azdır.

CEVAP: C

14. Erzurum - Kars Platosu'nda yükseklik ortalamasına bağlı olarak buzul aşınımı fazla olduğu için buzul göllere rastlama ihtimali daha fazladır. Verilen diğer merkezlerin yükseklik ortalaması az olduğu için buzul etkisine rastlanmaz.

CEVAP: E

15. III numaralı merkez çöl bölgesinde yer aldığı için yer altı suları bu bölge için çok önemlidir. Bu bölgede kişi başına düşen tatlı su miktarı az olduğu için yer altı suları insanlar için çok önemlidir.

CEVAP: C

16. Türkiye'de tuzlu topraklar en fazla Tuz Gölü çevresinde yani Konya'da görülür.

CEVAP: E

1. İnsanların temel gereksinimleri karşılanabilirse, nüfus artış hızının yüksek olması, ülkenin kalkınmasına katkı sağlar.

CEVAP: A

2. Maden yataklarının çevresinde nüfusun yoğun olmasında iklimin etkisi yoktur. Temel sebep çıkarılan madenin iş olanağını arttırmasıdır.

CEVAP: C

3. Verilen ülkeler arasında nüfus piramidinin tabanı geniş olan (Çan piramidi) tek ülke ABD'dir. Bu yüzden ABD'deki nüfus artış hızı, verilen diğer ülkelerden daha yüksektir.

CEVAP: D

4. Güneydoğu Asya'da aritmetik nüfus yoğunluğu, verilen diğer merkezlerden daha fazladır. Çünkü bu bölgede yaşayan insan sayısı diğer bölgelerden çok daha fazladır.

CEVAP: B

5. Bir ülkede genç nüfus oranının yüksek olması için, doğum oranlarının yüksek olması gerekir. Bu yüzden doğum oranı yüksek olan Hindistan gibi ülkelerde genç nüfus oranı yüksektir.

CEVAP: A

6. Piramidinin tabanı en dar olan "E" seçeneğindeki ülkenin, doğum oranı diğer ülkelerden düşüktür. Bu ülkede doğum oranının düşük olması piramidin tabanının dar olması demektir.

CEVAP: E

7. Kanada'nın kuzeyinde iklim koşulları elverişsiz olduğu için nüfus yoğunluğu bu bölgede azdır. Akdeniz kıyıları, Muson Asyası, Batı Avrupa ve ABD'nin doğusunda iklim koşulları elverişli olduğu için nüfus yoğunluğu fazladır.

CEVAP: B

8. Hindistan'ın kuzeyinde yükseklik ortalaması fazla, yer şekilleri çok engebeli olduğu için nüfus bu alanda seyrekir.

CEVAP: A

9. Tablodaki bilgiler, nüfusun ekonomik sektörlere dağılımını vermektedir. Bu bilgilere bakılarak, ülkenin toplam nüfusuyla ilgili yorum yapılamaz.

CEVAP: A

10. Ülkeler gelişmeye başladıkça kentler gelişir. Kent nüfus oranları artmaya başlar. Kırsal nüfus oranı azalır.

CEVAP: D

11. İnsanların yerleşik hayata geçmesinin temel sebebi tarımsal faaliyetlerin başlamasıdır.

CEVAP: C

12. Tarımdan elde edilen gelirin artması, kırdan kente göçü azaltan unsurlardan biridir. İnsanlar kırsal kesimde tarımdan daha fazla kazanç elde ederse kentsel alanlara göç etmez.

CEVAP: C

13. Büyük fay hatlarına uzak II numaralı merkezde deprem nedeniyle göç hareketlerinin yaşanması beklenmez.

CEVAP: B

14. Verilen ülkeler arasında gelişmişlik düzeyi diğerlerine oranla daha düşük olan Bulgaristan, daha az beyin göçü alır.

CEVAP: B

15. Batı Avrupa'da üçüncül sektör, yani hizmet sektöründe çalışanların oranı, verilen diğer merkezlerden daha yüksektir.

CEVAP: E

1. Yerleşme üst sınırı sıcak ve nemin fazla olduğu Ekvatorial iklimde yüksektir. V nolu bölge Güney Amerika'da Ekvatora yakındır.

CEVAP: E

2. Nüfus miktarı nüfusun yapısı dediğimiz nüfus özelliklerini belirtmez. Cinsiyet dağılışı kıır-kent nüfusu, yaş grupları ve çalışan nüfusun sektörel dağılımı nüfusun yapısı arasındadır.

CEVAP: A

3. Dünyada nüfus artış hızının en yüksek olduğu ülkelerin başında Pakistan gelir. Çünkü Pakistan'da doğum oranı çok yüksektir.

CEVAP: A

4. Okyanusya kıtası Avustralya, Yeni Zelanda gibi ülkelerden oluşur. Nüfus miktarı bu bölgelerde çok azdır.

CEVAP: D

5. Gelişmiş ülkelerde kişi başına düşen enerji tüketimi fazladır. Verilen ülkeler arasında en gelişmiş olan ülke Fransa'dır.

CEVAP: A

6. Çin ve Hindistan Güneydoğu Asya'da bulunduğu için bu bölgede nüfus miktarı çok fazladır. İskandinav Yarımadası'nda, Kanada'da, Rusya'da ve Avustralya'nın büyük bölümünde iklim koşulları elverişsiz olduğu için nüfus miktarı bu alanlarda azdır.

CEVAP: A

7. Afrika'da sağlık hizmetleri yetersiz olduğu için ortalama yaşam süresi diğer yerlerden kısadır. Diğer bölgeler gelişmiş yerlerdir.

CEVAP: C

8. İngiltere'de nüfusun artış hızı düşük olduğu için nüfusun ikiye katlanma süresi çok uzundur.

CEVAP: C

9. Hollanda'da yer şekilleri sade olduğu için yer şekilleri yerleşmeyi sınırlandıran bir faktör değildir.

CEVAP: C

10. Göç veren yerlerde nüfus azaldığı için yatırımlar yetersiz kalır. Tarlalar ekilmez, okullar boş kalır. Göçler kentlere doğru olduğu için köyaltı yerleşmeler artmaz.

CEVAP: B

11. Lozan Antlaşması sonrası yapılan nüfus mübadelesi ekonomik değil siyasi bir olaydır. Diğerleri çalışma amaçlı ekonomik göçlerdir.

CEVAP: A

12. Kanada'nın kuzeyinde iklim şartları enlem nedeniyle çok elverişsiz olduğu için sanayi faaliyetleri gelişim göstermemiştir.

CEVAP: B

13. Dağınık yerleşmeler yer şekillerinin engebeli, su kaynaklarının fazla olduğu yerlerde yaygındır. Evler arası mesafe fazladır.

CEVAP: A

14. Ülkemiz, daha gelişmiş olan Kanada, ABD, Almanya, İngiltere'ye beyin göçü verirken, Cezayir'den beyin göçü alır.

CEVAP: C